

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

“การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับ
ผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้”

โดย

นายสุนทร ปิยะวัฒน์ และคณะ

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ 15 พฤศจิกายน 2550 – 14 พฤษภาคม 2552

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

“การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนา
ทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้”

คณะผู้วิจัย

1. นายสุนทร ปิยะวสันต์	สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
2. นายโสรัตน์ อับดุลสตา	คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
3. นายอับดุลรามันห์ โตะหลง	คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
4. นายแซมซุ เจะเลง	คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
5. นายอิบรอหม เต๊ะแห	สถาบันภาษานานาชาติ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
6. นางรอชีดัต สาแม	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
7. นายมุฮัมหมัดรุสดี สะอู	สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
8. นายลูกมาน เย็งกาเนะ	สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ 15 พฤศจิกายน 2550 – 14 พฤษภาคม 2552

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ได้จัดทำด้วยวัตถุประสงค์ 4 ข้อคือ

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้จากสถานการณ์ ปัญหา และความต้องการของผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการเรียนการสอนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
 2. เพื่อพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน ด้วยภาษาไทย อังกฤษ มลายูอักษรรูมี และอาหรับ ที่สะท้อนและครอบคลุมเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิถีชีวิตมุสลิม
 3. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนที่มีคุณภาพสามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนพื้นที่ และนโยบายการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
 4. เพื่อศึกษาแนวทางการนำหนังสือที่ผลิตไปใช้พัฒนาทักษะภาษาทั้ง 4 ภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน
- ผลงานการวิจัยคือ ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษา ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริง 15 เรื่อง โดยใช้ภาษาไทย มลายู อาหรับและอังกฤษ เนื้อหาของหนังสือมีความหลากหลาย เช่น การนำเสนอประวัติศาสตร์บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การนำเสนอวิถีชีวิตมุสลิม คุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม บทเรียนจากอัล-กุรอาน การนำเสนอแบบอย่างที่ดีของเยาวชน การรักษาสีแกวเดิ้ลอม และอื่นๆ โดยเน้นเนื้อหาสาระที่เป็นวิถีชีวิตอิสลาม เป็นหนังสือที่สามารถให้บริการผู้อ่านในห้องสมุดของโรงเรียนหรือสถาบันและเหมาะสำหรับใช้ประกอบในการจัดค่ายภาษาอังกฤษ และ ค่ายภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการอิสลาม เป็นอย่างมาก

คำนำ

โครงการวิจัย “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” เป็นงานวิจัยโดยชุมชนมีส่วนร่วม การดำเนินงานในโครงการวิจัยจะเน้นการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและความต้องการของหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมทำกิจกรรมมีความหลากหลายทางวัยวุฒิ คุณวุฒิและตำแหน่งหน้าที่ในการประกอบอาชีพ ทำให้ทีมวิจัยได้แนวคิดที่หลากหลายที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการ

คณะวิจัยขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในชุมชน ผู้นำชุมชน บุคลากรจากสถาบันทางการศึกษา และหน่วยงานองค์กรที่ให้การสนับสนุนด้านเงินทุนและคำปรึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อาทิ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานเครือข่ายศิลปะและวัฒนธรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (สำนักงานมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาและเนื้อหา หน่วยงานต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกสำหรับการประชุม พบปะประจำสัปดาห์ และสถานที่สำหรับกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ และผู้ที่เกี่ยวข้องที่อาจมิได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้

คณะวิจัย

มกราคม 2554

บทสรุปผู้บริหาร

บทคัดย่อ

คำนำ

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
โจทย์วิจัย	12
วัตถุประสงค์โครงการวิจัย	13
ขอบเขตด้านเนื้อหาและภาษา	13
ผู้เกี่ยวข้องและผู้นำไปใช้	14
พื้นที่เป้าหมายในกระบวนการทดลองใช้	15
ระยะเวลาการศึกษา	15
ขั้นตอนการดำเนินงาน	15
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	17
Output เพื่อการนำเสนอสู่สังคม	18

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีวิธีการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ	19
หลักการศาสนาที่เกี่ยวข้อง (อัล-กุรอาน และซุนนะฮ์)	20
Content -based Instruction (CBI)	24
การศึกษาระบบพหุภาษา (Multilingual Education)	27

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัย	28
เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้ในการวิจัย	28
รายงานการดำเนินงานรายกิจกรรม	29
1. กิจกรรมเวทีระดมปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ที่ใช้ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ จากตัวแทนกลุ่มผู้สอน	29
2. กิจกรรมเวทีระดมปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ที่ใช้ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านจากตัวแทนกลุ่มผู้เรียน	29

สารบัญ

หน้า

3. เวทีระดมปัญหาและความต้องการจากกลุ่มผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน ..	31
4. กิจกรรมนักวิจัยและตัวแทนชุมชนร่วมสรุปปัญหา และความต้องการ	32
5. กิจกรรมศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี Multilingual Education	33
6. กิจกรรมจัดประชุมนักวิจัย ร่วมกำหนดหัวข้อเรื่อง การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ	33
7. กิจกรรมประชุมปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ด้วย 1 ภาษาหลักตามความถนัดของผู้เขียน และแปลเป็นภาษาไทย	34
8. กิจกรรมจัดเวทีนักวิจัยแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาเนื้อหาที่เขียน และรูปแบบที่เขียนเป็นภาษาไทย	35
9. กิจกรรมนักวิจัยและนักภาษาให้ความหมาย(แปล)หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ฉบับร่างจากภาษาที่หนึ่ง และ สอง เป็นภาษาที่ สาม และ สี่	36
10. จัดประชุมปฏิบัติการพิจารณาเนื้อหาและภาษาจาก 15 เรื่อง พร้อมปรับปรุงและแก้ไข เนื้อหาและภาษาเป็นเรื่องๆ ทั้ง 4 ภาษาร่วมกัน	36
11. จัดส่งเนื้อหาหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบทั้ง 15 เรื่อง	38
12. นักวิจัยแต่ละกลุ่มร่วมสรุปและปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะร่วมกัน	39
13. จัดรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ฉบับร่างโดยนักวิจัย	39
14. เวทีชี้แจงและทำความเข้าใจในผู้สนใจร่วมการวาดภาพ ประกอบเรื่อง	40
15. จัดเวทีพิจารณาการเขียนภาพประกอบเรื่อง โดยนักวิชาการในพื้นที่	41
16. ทดสอบหาประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ	42

17. ปฏิบัติการทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ในกลุ่มครู ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน พร้อมประเมินการใช้ร่วมกัน และนำมาประมวลข้อมูลร่วมกัน	44
18. ประชุมเชิงปฏิบัติการ)Workshop (จากตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ไปใช้	48
19. จัดเวทีถอดบทเรียนเพื่อเขียนรายงานวิจัย	49
20. จัดทำรายงานความก้าวหน้าทุก 6 เดือน และรายงานฉบับสมบูรณ์	52
21. จัดเวทีพิจารณาและเพิ่มเติมเนื้อหารายงานร่วมกัน	54
22. จัดเวทีนำเสนอผลการวิจัย	55
23. การบริหารโครงการ	57
23.1 การติดต่อประสานงานในทีมวิจัยและผู้เกี่ยวข้อง	57
23.2 เข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยกับสำนักงาน สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัย	58

บทที่ 4 ผลการวิจัย

ทีมวิจัยและผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัย	62
งานวิจัย	62
ผลจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามแผนการดำเนินงาน	63
ผลการประเมินจากการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ.....	63
1. ผลการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ครั้งที่ 1	66
2. ผลการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ครั้งที่ 2	66
3. ผลการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ครั้งที่ 3	72

ผลสรุปโดยรวมจากการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ	
และการประชุมปฏิบัติการกับตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทาง	
การนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้	75

บทที่ 5 การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ

กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	78
กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	78
ความทุ่มเทของทีมวิจัย: แรงกายและแรงใจ	78
1. แรงกายและแรงใจ	78
2. ก่อนที่จะได้เรื่องราว	80
3. ตอนการเขียนเรื่อง	80
4. ขั้นตอนการปรับปรุงเนื้อหา	81
5. ขั้นตอนการวาดรูปประกอบเรื่อง	81
6. ตอนการปรับปรุงหลังการวาดรูปประกอบเรื่อง	82
7. ขั้นตอนการทดสอบหาประสิทธิภาพ	
หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ	82
8. ได้หนังสือฉบับสมบูรณ์	82
8.1 ผลลัพธ์ (Output)	82
8.2 ผลการเรียนรู้ (Outcomes)	83

บทที่ 6 บทเรียนจากการวิจัยและข้อเสนอแนะ

บทบาทของทีมวิจัย	84
หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาฯ	87
ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น	87
1. ความเปลี่ยนแปลงที่มีต่อทีมวิจัย	87
2. ความเปลี่ยนแปลงที่มีต่อชุมชน	90
3. ความเปลี่ยนแปลงที่มีต่อสถาบันการศึกษา	90

สารบัญ

	หน้า
ข้อเสนอแนะ	91
แนวทางในการต่อยอดโครงการหนังสือส่งเสริมการอ่าน	91
รายการอ้างอิง	91
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ประวัติสมาชิกทีมวิจัย	95
ภาคผนวก ข แบบประเมินรูปภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ	97
ภาคผนวก ค แบบประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ	101
ภาคผนวก ง แผนงบประมาณและกิจกรรมโครงการ	104
ภาคผนวก จ สรุปการแสดงความคิดเห็นของทีมวิจัย ในการปรับปรุงภาพประกอบหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ	127
ภาคผนวก ฉ บันทึกภาพการจัดกิจกรรม	136

บทสรุปผู้บริหาร

หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นมีจุดประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือประเภทสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่ไม่จัดต่อศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้มีคติและสารประโยชน์

เนื่องจากภาษามลายู ภาษาไทย ภาษาอาหรับ และภาษาอังกฤษ มีคุณลักษณะเฉพาะและมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตลอดจนการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคน ดังนั้นจากคุณลักษณะพิเศษของการใช้ภาษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการใช้ภาษาที่หลากหลาย โดยเฉพาะภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนที่มีหลักสูตรแตกต่าง จากพื้นที่อื่นๆ จึงต้องใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นอัตลักษณ์ทางด้านภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้นทีมวิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดทำโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ในครั้งนี้

ทีมวิจัยมาจากหน่วยงานที่หลากหลาย จำนวน 7 หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา กล่าวคือ อาจารย์จากสาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษาอาหรับ สาขาวิชาภาษามลายู สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์ภาษาอาหรับ สถาบันภาษานานาชาติ และอีกส่วนหนึ่งคือ เจ้าหน้าที่กองนโยบายและแผน และเจ้าหน้าที่สำนักวิทยบริการ จำนวนหนึ่งท่าน ทีมวิจัยอีกหลายท่านเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งด้านบริหารของหน่วยงานและสถาบัน เช่น หัวหน้าโครงการดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและวิจยมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา รองหัวหน้าโครงการดำรงตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษ หัวหน้าสาขาวิชาภาษาอาหรับ และหัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ในฐานะทีมวิจัยทั้งนี้ทีมวิจัยแต่ละท่านมีความสามารถเฉพาะด้านแตกต่างกัน โดยที่การบริหารงานในการงานประจำไม่เป็นอุปสรรคต่อการประชุมร่วมกันในแต่ละครั้ง เนื่องจากมีการประสานงานกันภายในทีมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบรวมทั้งมีการใช้งบประมาณอย่างประหยัด อีกประการหนึ่งคือ เป็นความภาคภูมิใจของทีมวิจัยที่สามารถสร้างผลงานวิจัยชิ้นแรกของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาที่มีหัวหน้าโครงการระดับผู้บริหารในตำแหน่งรองอธิการบดีของมหาวิทยาลัย

โครงการวิจัย “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ได้ดำเนินการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้จากสถานการณ์ ปัญหา และความต้องการของผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการเรียนการสอนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เพื่อพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนด้วยภาษาไทย อังกฤษ มาลายู อักษรโรมัน และภาษาอาหรับ ที่สะท้อนและครอบคลุมเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิถีชีวิตมุสลิม

3. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนที่มีคุณภาพสามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน พื้นที่ และนโยบายการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4. เพื่อศึกษาแนวทางนำหนังสือที่ผลิตไปใช้พัฒนาทักษะภาษาทั้ง 4 ภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนการดำเนินงานในโครงการวิจัยจะเน้นการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและความต้องการของหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมทำกิจกรรมมีความหลากหลายทางวัยวุฒิ คุณวุฒิและตำแหน่งหน้าที่ในการประกอบอาชีพทำให้ทีมวิจัยได้แนวคิดที่หลากหลายที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการ

การดำเนินงานวิจัยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพและการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตลอดจนบุคลากรและผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ โดยกิจกรรมในโครงการแบ่งออกเป็นรูปแบบต่างๆ คือ เวทีระดมความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย การประชุมกับผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเพื่อปรับปรุงหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ และการทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ กับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มโดยการให้กลุ่มเป้าหมายทดลองอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ เพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่มีต่อนักวิจัย คือ

1. สามารถศึกษาปัญหาและความต้องการของกลุ่มผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน ด้านการเรียนการสอน รูปแบบของหนังสือ และวิธีการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

2. ได้รับข้อเสนอแนะ และแนวทางการนำหนังสือจากกลุ่มผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน ในหลายประเด็น เช่น เรื่องราวที่น่าสนใจควรอยู่บนฐานของความจริง

3. สามารถศึกษาความต้องการด้านปัญหาที่อยากให้มีการแก้ไขผ่านกลุ่มผู้ปกครองและผู้นำชุมชน

4. สามารถเรียนรู้รูปแบบหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ที่เหมาะสมกับเด็กและผู้เริ่มเรียน

5. สามารถกำหนดหัวข้อเรื่องการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ที่สอดคล้องกับความต้องการและปัญหา

6. สามารถศึกษาและเข้าใจทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบพหุภาษา

7.สามารถศึกษาและเข้าใจหลักการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน

8.สามารถศึกษาและเข้าใจหลักการศาสนาที่เกี่ยวข้อง

9.สามารถศึกษาและเข้าใจทฤษฎี Content-based Instruction (CBI)

10.สามารถวิเคราะห์ คัดเลือก และจัดหมวดหมู่ปัญหาและความต้องการตามลำดับความสำคัญ

ผลจากการวิจัย คือ ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริง จำนวน 15 เรื่อง โดยใช้ภาษาไทย มลายู อาหรับ และอังกฤษ เนื้อหาของหนังสือมีความหลากหลาย ประกอบด้วย การนำเสนอประวัติศาสตร์บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การนำเสนอวิถีชีวิตมุสลิม คุณธรรมจริยธรรมที่พึงาม บทเรียนจาก อัล กุรอาน การนำเสนอแบบอย่างที่ดีของเยาวชน การรักษาสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ โดยเน้นเนื้อหาสาระที่เป็นวิถีชีวิตอิสลามที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริง เช่น หนังสือเรื่องฮาลาลฮารอมในอิสลาม ไม่ได้กล่าวถึงอาหารอย่างเดียว แต่รวมไปถึงกระบวนการทำอาหาร การแต่งกาย และการคบค้าสมาคมในสังคม

ในด้านเนื้อหา หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นมุสลิมเชื้อสายมลายูที่มีสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมทั้งที่เป็นอิสลามและมลายูผสมผสานกัน จึงได้นำเนื้อหามาผูกเป็นเรื่องราวที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น รูปแบบการแต่งกาย การทักทาย การขอพรซึ่งกันและกันในขณะที่สนทนา เช่น มาชาอัลลอฮู บารอ์อัลลอฮู อินชาอัลลอฮู และอื่นๆ

ในด้านภาษา การแปลหลายภาษาเพื่อให้มีความหมายเหมือนกันหรือมีความหมายใกล้เคียงกันเป็นเรื่องยากมาก และถ้าทำได้ก็อาจทำให้อัตลักษณ์ทางภาษาขาดความสมบูรณ์แบบ เพราะแต่ละภาษา มีสุนทรียภาพที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ทีมวิจัยได้พยายามแปลภาษาให้ตรงกันมากที่สุด ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องปรับแต่งการแปลของแต่ละภาษาหลายครั้งมาก

ส่วนแนวทางการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านฯชุดนี้ไปใช้เป็นการเรียนการสอนนั้น หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ชุดนี้สามารถเป็นหนังสือที่ให้บริการผู้อ่านในห้องสมุดของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา และเหมาะสำหรับใช้ประกอบในการจัดค่ายภาษาอังกฤษ ค่ายภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการอิสลาม และโครงการศูนย์พัฒนาทักษะทางภาษาเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ที่จัดโดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยพบว่า หากต้องการให้หนังสือเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มผู้เรียนที่กว้างขึ้น กลุ่มผู้อ่านควรเป็นระดับอนุบาลหรือก่อนอนุบาล ควรทำหนังสือให้อยู่ในรูปแบบของสื่อประเภทซีดี และควรเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการให้ผลักดันหนังสือส่งเสริมการอ่านฯชุดนี้ให้เป็นสื่อหลักในการเรียนการสอนในระบบ

ABSTRACT

A research on “Development of Multilingual Reading Promoting Book Series for Beginners to Develop Communication Skills in the Three Southern Border Provinces of Thailand” was conducted for 4 purposes:

1. To study and gather the content related to real social problems of the community which is needed by learners, teachers, and other related persons in the three southern border provinces of Thailand.
2. To develop Multilingual Reading Promoting Book Series for Beginners with the content of Muslim ways of life.
3. To study a procedure in developing a high quality of Multilingual Reading Promoting Book Series for Beginners which suits to local needs and learning policies in three southern border provinces of Thailand.
4. To study plausible approaches to implement the Development of Multilingual Reading Promoting Book Series for Beginners to Develop Communication Skills in the Three Southern Border Provinces of Thailand.

The research findings were as follows:

1. The research processes had built mutual participation from all parties concerned in the community to develop language learning skills. The community participated in suggesting the content of reading materials needed by mutual analyzing social situation. The community; as a result, gained mutual benefits in several aspects as follows:
 - 1.1 Supporting parents to play an important role in enhancing their children learning because the parents understood well in the content of the reading materials.
 - 1.2 Enhancing the parents and others in learning multilingual, since the content of the reading materials were suitable for all beginners in the three southern border provinces of Thailand.
 - 1.3 People in the community were proud of participating their tasks with scholars and intellectuals.
 - 1.4 People in the community could manipulate the concept of writing similar reading materials by using a different content.
 - 1.5 Producing reading materials according to social contexts of the three southern border provinces of Thailand, which was beneficial to academic institutions in

supporting the curriculum in accordance with an educational policy of the Ministry of Education.

- 1.6 The researchers learned the process of coordinating with several parties, including both the state sectors and private sectors in order to provide the work flow.
 - 1.7 The researchers learned the process in preparing the project such as planning and managing the plan, in which needed to be patient and using great efforts.
 - 1.8 The researchers learned the process of coordinating with local organizations in order to participate and share their opinions. These could support the process of the research well.
 - 1.9 The researchers learned the process of collecting the documents and writing a folk model of research report.
2. The result shown that, both the result from the operating process and the result according to the research objectives made people realized the importance of multilingual learning and the barrier in learning language of people within the community. Therefore, it helped lead the people to brainstorming in order to solve the problems in the future.

The end product of the research was there were reading promoting book series which integrated the content of real life situation under 15 topics. The content of the reading materials were various; namely, presenting the biography of a significant person, historical places, the Muslim ways of life, Islamic morals and virtues, lessons from al-Quran, presenting the best role model of youth, preserving the environment, and others. The main content of the reading material was presenting an Islamic ways of life.

Suggestions:

To enhance the reading materials to be widely available for a larger group of readers, it should proceed as follows:

1. All parties concerned should publicize the reading material urgently to all institutions in order to attain its benefits.
2. Suggestions should be given to the Ministry of education to provide the reading material as the main instructional media in educational system.
3. Reading material should be provided in forms of CD for the usefulness of pre-school learners.

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ได้ดำเนินการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้จากสถานการณ์ ปัญหา และความต้องการของผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการเรียนการสอนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนด้วยภาษาไทย อังกฤษ มาลายอักษรรูมี และอาหรับ ที่สะท้อนและครอบคลุมเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิถีชีวิตมุสลิม
3. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนที่มีคุณภาพสามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน พื้นที่ และนโยบายการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
4. เพื่อศึกษาแนวทางการนำหนังสือที่ผลิตไปใช้พัฒนาทักษะภาษาทั้ง 4 ภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการวิจัยได้สร้างให้เกิดความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วนในชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาษาและมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยการร่วมคิดและวิเคราะห์สถานการณ์ในชุมชนร่วมกัน และร่วมรับผลประโยชน์ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1.1 สนับสนุนให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกหลานเนื่องจากผู้ปกครองมีประสบการณ์และความรู้ในเรื่องเป็นอย่างดี

1.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและบุคคลทั่วไปในชุมชนสนใจการเรียนรู้ภาษาเพิ่มขึ้นเนื่องจากเนื้อหาสาระของหนังสือส่งเสริมการอ่านเอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับบุคคลทุกระดับใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการสนับสนุนให้คนในชุมชนมีนิสัยรักการอ่านที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนในอนาคต

1.3 คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจที่มีโอกาสในการร่วมงานและพัฒนาผลงานกับนักวิชาการในระดับผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ อุซตาซ และผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี โท และเอก

1.4 คนในชุมชนสามารถนำแนวคิดในการทำหนังสือในแนวเดียวกันนี้โดยเปลี่ยนกลุ่มเนื้อหาสาระได้

1.5 สถาบันการศึกษาได้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ตามบริบทของสังคมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สามารถสนับสนุนหลักสูตรการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

1.6 ทีมวิจัยเรียนรู้วิธีการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

1.7 ทีมวิจัยเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเตรียมความพร้อมของโครงการ เช่น กระบวนการวางแผน กระบวนการขับเคลื่อนแผน ซึ่งต้องใช้ความอดทน และความพยายาม เป็นต้น

1.8 ทีมวิจัยเรียนรู้และเข้าใจกระบวนการประสานงานให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ให้ความคิดเห็น และ สนับสนุนการดำเนินงานของโครงการวิจัย

1.9 ทีมวิจัยเรียนรู้กระบวนการในการสรุปเอกสารและการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ที่เป็นลักษณะของงานวิชาการแบบชาวบ้าน

1. ผลการวิจัย ทั้งผลของกระบวนการและผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ทำให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้หลายภาษา และภาวะปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาของคนในชุมชน ซึ่งนำไปสู่การระดมความคิดในการแก้ไขปัญหาพร้อมกันต่อไปในอนาคต

ผลการวิจัย คือ ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริง จำนวน 15 เรื่อง โดยใช้ภาษาไทย มลายู อาหรับ และอังกฤษ เนื้อหาของหนังสือมีความหลากหลายประกอบด้วย การนำเสนอประวัติศาสตร์บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การนำเสนอวิถีชีวิตมุสลิม คุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม บทเรียนจากอัล-กุรอาน การนำเสนอแบบอย่างที่ดีของเยาวชน การรักษาสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ โดยเน้นเนื้อหาสาระที่เป็นวิถีชีวิตอิสลาม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยพบว่า หากต้องการให้หนังสือส่งเสริมการอ่านเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มผู้เรียนที่กว้างขึ้นควรดำเนินการดังนี้

1. ทุกฝ่ายควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน แก่หน่วยงานต่างๆ โดยเร็วที่สุด เพื่อการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์
2. ควรเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการให้ผลักดันหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้ให้เป็นสื่อหลักในการเรียนการสอนในระบบ
3. ทำหนังสือให้อยู่ในรูปของสื่อประเภทซีดี เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนระดับอนุบาลหรือก่อนอนุบาล

บทที่ 1

โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้”

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพและความสำคัญของการใช้ภาษากับคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในสภาพปัจจุบันของสังคมไทย โดยเฉพาะ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส คนส่วนใหญ่โดยเฉพาะชาวไทยมุสลิมมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาที่หลากหลายในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างกัน สังคม โดยปกติแล้วมีการใช้ภาษาทั้ง 4 ภาษา ได้แก่ ภาษามลายู ภาษาไทย ภาษาอาหรับ และภาษาอังกฤษ ซึ่งภาษาเหล่านี้มักจะใช้ในชีวิตประจำวัน และการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามแต่ละภาษามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ดังที่มีบทบัญญัติในคัมภีร์อัล-กุรอาน ความว่า “การสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และความแตกต่างของภาษาของพวกเขาและผิวพรรณของพวกเขา แท้จริงในการนี้ แน่นนอนย่อมเป็นสัญญาณสำหรับบรรดาผู้มีความรู้ ” (ซูเราะฮ์ที่ 30 โองการที่ 21) ซึ่งสามารถกล่าวถึงความสำคัญของแต่ละภาษาได้ ดังนี้

ภาษามลายู มีบทบาทสำคัญสำหรับประชาชนมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ซึ่งถือเป็นภาษาแม่ (Mother Tongue) ที่ต้องใช้ภาษามลายูเป็นภาษาหลัก คนส่วนใหญ่ในพื้นที่ใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวันมากถึงร้อยละ 75.20 สำหรับการใช้ภาษามลายูกลางนั้น มีการใช้เพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และในสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น

ภาษามลายู นับเป็นภาษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตประจำวันของชาวมุสลิม เป็นภาษาที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และถือได้ว่ามีความหมายและความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งสังคมควรให้ความสำคัญในสารประโยชน์ของการใช้ภาษามากกว่าการมองภาษามลายูนั้นเป็นภาษาที่ใช้เฉพาะกลุ่ม แต่เป็นภาษาที่เขาต้องใช้ในวิถีชีวิตนับตั้งแต่สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ไปจนถึงสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ ผ่านภาษามลายู ดังที่ นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2549: 10) ได้กล่าวว่า ภาษามลายูจึงเป็นส่วนสำคัญของอัตลักษณ์ของคนมุสลิม หากเขาพูดหรือ อ่านภาษาอื่นได้อีกด้วยก็นับเป็นข้อได้เปรียบของเขา แต่การไม่พูดหรืออ่านภาษามลายูได้เลย จะเป็นข้อเสียเปรียบอย่างที่ไม่มียาอื่นใดมาทดแทนได้เลย

นอกจากนี้ภาษามลายูกลาง ยังมีความสำคัญต่อชาวมุสลิมในด้านการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาต่อในประเทศต่างๆ อาทิ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และบรูไนดารุสซาลาม เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าภาษามลายูเป็นภาษาที่มีผู้ใช้มากที่สุดในอุษาคเนย์ ดังนั้นหากคนไทยมีการเรียนรู้ภาษามลายูก็

จะส่งผลให้การศึกษาต่อไปในประเทศที่ ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ และเป็นเรื่องที่ไม่ยากสำหรับพวกเขา

ภาษาไทย เป็นภาษาราชการที่เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างคนในชาติและมีความผูกพันต่อการดำรงชีวิตประจำวันของคนไทยเพราะเป็นภาษาหลักที่ใช้ติดต่อสื่อสารของชาวไทย และคนไทยถือว่าเป็นผู้โชคดีที่ได้มีภาษาของตนเอง และมีตัวอักษรไทยเป็นตัวอักษรประจำชาติ อันเป็นมรดกอันล้ำค่าที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ เป็นเครื่องแสดงว่าไทยเราเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมสูงส่งมาแต่โบราณกาล และรักษาความเป็นเอกราชยั่งยืนมาจนถึงบัดนี้ (พะอบ โปษกฤษณะ, 2541 อ้างถึงใน อมรรัตน์ เทพกำปนาท, 2548)

ภาษาไทยมีความสำคัญต่อชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ เพราะจากผลการสำรวจด้านการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า คนส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2 ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร หรือ การประกอบศาสนกิจ (อียาดัด) ในบางพื้นที่ก็จะใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการประกอบพิธี เวลานี้คนมุสลิมส่วนใหญ่เข้าใจภาษาไทยได้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะผู้ที่อายุ 50 ปีลงมา เนื่องจากได้ผ่านระบบโรงเรียน ทำให้เข้าใจภาษาไทยในระดับหนึ่ง แต่ที่เป็นปัญหา คือ ส่วนใหญ่แล้วยังสื่อสารไม่เข้าใจเพราะสาเหตุใหญ่ 2 ประการคือ การสอนภาษาไทยมักจะถูกบิดเบือนว่าชาวมุสลิมจะถูกกลืนความเป็นตัวเอง ทำให้สูญเสียความเป็นมุสลิมไป และผู้นำชุมชนเมื่อไปประชุมไม่ได้นำข่าวสารมาเผยแพร่ให้คนหนุ่มสาวในหมู่บ้านได้รับทราบ (ไพบุลย์ ดวงจันทร์, 2548 อ้างถึงใน “นักวิชาการหนุนใช้ภาษาเป็นสื่อดับไฟใต้” 2548 และ “แนวพัฒนาการศึกษาภาคใต้ ดึงเด็กเรียนภาษาไทย-คัมภีร์อัล-กุรอาน” มปป.)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าชาวไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ควรจะเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตัวเองได้ โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่ผู้ปกครองของนักเรียนในภาคใต้พบว่า การศึกษาวิชาสามัญรวมทั้งภาษาไทย ซึ่งใช้เป็นสื่อการสอนหลักในการเรียนวิชาสามัญมีความสำคัญแก่นาคตของลูกหลานของเขา คุณภาพการศึกษาที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของนักเรียนในภาคใต้ไม่ได้เป็นที่วิตกแก่รัฐบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของชาติเท่านั้น แต่ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนเองก็มีความวิตกกังวลเหมือนกัน (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2549: 16) แสดงว่า ทั้งๆ ที่ภาษาไทยยังไม่สามารถเข้าไปมีบทบาทแทนที่ภาษามลายูและอาหรับ แต่ประชาชนก็มองเห็นคุณค่าของภาษาไทยแล้ว

ภาษาอาหรับ มีบทบาทสำคัญในทุกชุมชนมุสลิมทั่วโลกถือได้ว่าเป็นตัวแบบของศาสนาอิสลาม ซึ่งภาษาอาหรับมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตมุสลิมตั้งแต่ในครรภ์ ชาวมุสลิมส่วนใหญ่จะอ่านคัมภีร์อัล-กุรอานได้ตั้งแต่เยาว์วัย เพราะถือว่าอัล-กุรอานเป็นปฐมโองการที่ท่านศาสดามุฮัมมัด (ขอความจำเริญและสันติสุขจงมีแด่ท่าน) ได้รับจากพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งการเรียนการสอนอัล-

การอ่านดังกล่าวก็จะส่งผลให้เด็กตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา มีนิสัยรักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้ภาษาอาหรับและเข้าใจศาสนาไปพร้อมๆ กัน

สุเทพ สุนทรเกสซ์ (2547: 96) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาอาหรับที่มีต่อชาวมุสลิม ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ดังจะเห็นได้จากการอภิปรายปัญหากฎหมายในรูปของคำถามคำตอบ ในหนังสือชื่อว่า “อัล-ฟาตานิญาฮ์” (al-Fatawa al-Fataniyah) ของเชคห์ อาห์หมัด บิน มุฮัมมัด เซ็น บิน มุสตาฟา อัล-ฟาตานิ (Shaykh Ahmad bin Muhammad Zayn bin Mastafa al-Fatani) ซึ่งเป็นหนังสือรวบรวมข้อวินิจฉัยของผู้รู้กฎหมายเกี่ยวกับปัญหากฎหมายที่ชาวมุสลิมในจังหวัดปัตตานี และประเทศเพื่อนบ้านได้ประสบ อย่างเช่นในเรื่องความเป็นเอกภาพของพระเจ้า เป็นต้น และคำถามคำตอบส่วนใหญ่จะเขียน เป็นภาษามลายู มีการใช้ศัพท์บางคำและบางประโยคเป็นภาษาอาหรับโดยเฉพาะเมื่อมีการอ้างหลักฐานจากคัมภีร์อัล-กุรอานและคำสอนของพระศาสดา มานับสนุน

นอกจากนี้ มุฮัมมัด अबดุล จับบาร์ เบก (1983 อ้างถึงใน หะสัน หมัดหมาน, 2002) และ สุเทพ สุนทรเกสซ์ (2547) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาอาหรับในหนังสือของเขามีชื่อว่า Arabic Loan-Words in Malay (คำภาษามลายูที่ยืมมาจากภาษาอาหรับ) ภาษาอาหรับเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่ยิ่งใหญ่ ภาษาอาหรับเป็นภาษาพิธีกรรมทางศาสนาอิสลาม แหล่งที่มาของศาสนาอิสลามคือคัมภีร์อัล-กุรอานและอัลฮาดิษ (จารีตของพระศาสดา) ก็เขียนด้วยภาษาอาหรับ คัมภีร์อันเป็นที่มาของศาสนาอิสลามดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นชาวอาหรับหรือไม่ใช่ชาวอาหรับทั่วโลก จะต้องอ่านจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอาหรับ ภาษาอาหรับเป็นสื่อของศาสนาอิสลาม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งภาษาอาหรับและศาสนาอิสลามมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันยากที่จะแยกออกจากกันได้

ภาษาอังกฤษ ถือว่าเป็นภาษาที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภาษาอื่นๆ เพราะมีประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการหรือภาษาทางการถึง 81 ประเทศทั่วโลก และหากจะนับประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกันโดยทั่วไปแล้วก็คงมีมากกว่า 100 ประเทศทั่วโลกทีเดียว แคมเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ๆ รวมถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ส่วนใหญ่ก็ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางทั้งสิ้น ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนมนุษย์ร่วมโลกหลายเชื้อชาติหลากหลายกว่าครึ่งโลกเลยทีเดียว ดังนั้นรัฐบาลจึงกำหนดให้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อันเป็นการสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนเน้นการเชื่อมโยงความเป็นไทยกับสากลโลก โดยกำหนดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศทุกช่วงชั้น (ทรงศักดิ์ โอสธานุเคราะห์, 2548:8)

ความสำคัญของภาษาอังกฤษต่อชาวมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ นับวันยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นอย่างไม่หยุดยั้งเพราะเป็นภาษาที่ถูกใช้เป็นสื่อกลางในกิจกรรมแทบทุกด้าน อันได้แก่

กิจกรรมทางวิชาการ คือ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้กันมากในการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือระดับที่สูงขึ้น เช่น การศึกษาค้นคว้าจากตำราภาษาอังกฤษ การแสวงหาความรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะ อินเทอร์เน็ต

กิจกรรมการสื่อสารไร้พรมแดนที่มีการสื่อสารโดยผ่านทางเครือข่ายสื่อสารโทรคมนาคม เช่น โทรศัพท์ อีเมล โทรศัพท์ การใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่ผู้ใช้ต้องศึกษาการใช้งาน และกระบวนการทำงานของเทคโนโลยีผ่านคำสั่งและคู่มืออธิบายเกี่ยวกับอุปกรณ์ซึ่งส่วนใหญ่จะ ใช้ภาษาอังกฤษทั้งสิ้น

กิจกรรมทางการค้าในพื้นที่ภาคใต้มีสภาพการเปิดเสรีทางการค้า โดยเฉพาะบริเวณชายแดนที่มีการค้าติดต่อกันระหว่างกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ เป็นต้น ซึ่งการค้ากับประเทศดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้น การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ก็จะส่งผลให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาที่สูงขึ้น การติดต่อสื่อสารกับคนทั่วโลก ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในสังคมต่อไป

จากความสำคัญของ 4 ภาษาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าแต่ละภาษามีคุณลักษณะเฉพาะ และมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคน ดังนั้นจากคุณลักษณะพิเศษของการใช้ภาษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการใช้ภาษาที่หลากหลาย โดยเฉพาะภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนที่มีหลักสูตรแตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ จึงต้องใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นอัตลักษณ์ทางด้านภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตประจำวัน

ความสำคัญของการเรียนรู้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533) กล่าวว่า ปัญหาอย่างหนึ่งในการสอน คือ แนวทางการตัดสินใจจัดดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้นตามจุดหมาย ซึ่งการสอนโดยทั่วไป ครูมักมีบทบาทในการจัดประสบการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาสาระ หรือทักษะ และมีบทบาทในการจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนแต่ละคนด้วยว่า ผู้เรียนมีความต้องการอย่างไร ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญมาก ทั้งนี้เพื่อสร้างบรรยากาศและแรงจูงใจผู้เรียนให้เกิดความอยากเรียนรู้และเพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ของผู้เรียนได้ตามจุดหมาย สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ทั้งหมดที่จัดขึ้นมาเพื่อการเรียนการสอนนั้น ก็คือ

การเรียนการสอนนั้นเอง เป็รื่อง กุมุท (2519 : 132-131 อ้างถึงใน จารุวัจน์ สองเมือง, 2546: 4-5) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของการเรียนรู้ ดังนี้

1. สื่อการเรียนรู้ช่วยสร้างรากฐานที่เป็นรูปธรรมขึ้นในความคิดของผู้เรียน การฟังเพียงอย่างเดียว นั้น ผู้เรียนจะต้องใช้จินตนาการเข้าช่วยด้วย เพื่อให้สิ่งที่เป็รนามธรรมเกิดเป็นรูปธรรมขึ้นในความคิด แต่สำหรับสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อน ผู้เรียนย่อมไม่มีความสามารถจะทำได้ การใช้อุปกรณ์เข้าช่วยจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสร้างรูปธรรมขึ้นในใจได้
2. สื่อการเรียนรู้อช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถใช้ประสาทสัมผัสได้ด้วยตา หู และการเคลื่อนไหวจับต้องได้แทนการฟังหรือดูเพียงอย่างเดียว
3. เป็นรากฐานในการพัฒนาการเรียนรู้และช่วยความทรงจำอย่างถาวร ผู้เรียนจะสามารถนำประสบการณ์เดิมไปสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ๆ ได้ เมื่อมีพื้นฐานประสบการณ์เดิมที่ดีอยู่แล้ว
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการทางความคิด ซึ่งต่อเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทำให้เห็นความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ เช่น เวลา สถานที่ วัฏจักรของสิ่งมีชีวิต เป็นต้น
5. ช่วยเพิ่มทักษะในการอ่านและเสริมสร้างความเข้าใจในความหมายของคำใหม่ๆ ให้มากขึ้น ผู้เรียนที่อ่านหนังสือซ้ำก็จะสามารถอ่านได้ทันพวกที่อ่านเร็วได้ เพราะได้ยินเสียงและได้เห็น
6. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น เพราะมีความจริงจังและมีความหมายชัดเจนต่อผู้เรียน
7. ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ในปริมาณมากขึ้นในเวลาที่กำหนดไว้จำนวนหนึ่ง
8. ช่วยให้ผู้เรียนจำ ประทับความรู้สึกและทำอะไรเป็นเร็วและดีขึ้น
9. ช่วยส่งเสริมการคิด และการแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
10. ช่วยให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน
11. ช่วยให้ผู้เรียนรู้ในสิ่งที่เรียนลำบาก โดยการช่วยแก้ปัญหาหรือข้อจำกัดต่างๆ ได้
12. ช่วยให้นักเรียนเรียนสำเร็จง่ายขึ้น และสอบได้มากขึ้น

ดังนั้น สื่อการเรียนการเรียนรู้ จึงนับเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถเสริมสร้างและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจต่อการเรียน การศึกษาค้นคว้าไปสู่วายละเอียดในสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพิ่มเติม การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้ดีขึ้น อีกทั้งยังสามารถ

ส่งเสริม พัฒนาการทางความคิดแก่ผู้เรียนอีกด้วย สื่อการเรียนรู้ จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยสื่อความหมายที่ดีแก่ผู้เรียน โดยทั่วไป

ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้

ปัจจุบันสื่อการเรียนการสอนที่ใช้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านภาษาใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ มิใช่เพียงพอกับความต้องการของคนในพื้นที่ ไม่ทันสมัย และไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมที่แท้จริง ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้ภาษาที่มีอยู่นั้น ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่สามารถเสริมสร้างการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเท่าที่ควร และไม่สามารถเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีได้ อีกทั้งไม่สามารถถ่ายทอดความคิดระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนได้ จึงทำให้ผู้เรียนไม่ซาบซึ้งและเห็นคุณค่าของการเรียนภาษาได้

นอกจากนี้ พบว่า สื่อการเรียนรู้นั้นทั้งตลาดทั่วไปยังไม่มีรวบรวมและเรียบเรียงสื่อที่น่าสนใจที่จะดึงดูดและจูงใจทำให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจเนื้อหาสาระจนสามารถนำไปสู่การค้นคว้าเพื่อการศึกษา และการปรับใช้ในวิถีชีวิตได้ นอกจากนี้ยังไม่พบรูปแบบหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ครอบคลุมทั้ง 4 ภาษาอันได้แก่ ภาษามลายู ภาษาไทย ภาษาอาหรับ และภาษาอังกฤษ ทั้งที่สังคมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความต้องการรูปแบบหนังสือพหุภาษาเป็นอย่างมาก เพื่อตอบสนองความต้องการต่อการจัดการเรียนการสอนด้านภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายในพื้นที่แห่งนี้

บุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในบางวิชาว่าไม่มีสื่อการเรียนรู้นอกจากนี้สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาในสังคมมุสลิมนั้น ยังไม่มีความหลากหลายของภาษาที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของสภาพปัจจุบันในสังคมมุสลิมได้ ซึ่งตามหลักคำสอนของท่านนบี มุฮัมมัด (ซ.ล.) ที่ได้กล่าวไว้ว่า มุสลิมจะต้องปลูกฝังการดำเนินชีวิตตามซุนนะฮ์ หรือแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของท่านนบี มุฮัมมัด (ซ.ล.) ลงบนจิตสำนึกของเยาวชนทั้งหลาย เพื่อเป็นกำลังในการสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นให้กับกลุ่มสังคมของตนเองได้

ปัญหาด้านผู้สอนในการสอนภาษา

จากประสบการณ์การสอนภาษาของนักวิจัย พบว่า การสอนภาษาปัจจุบันยังมีเครื่องมือประกอบการสอนที่ไม่เพียงพอ การจัดการเรียนการสอนไม่สามารถบูรณาการภาษาในรายวิชาต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษากับกลุ่มผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนไม่มีการนำความรู้ไปใช้ด้วยเหตุนี้ผู้เรียนจึง ขาดความมั่นใจ และไม่นำภาษาไปใช้ในวิถีชีวิต ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการใช้ภาษา ผู้สอนภาษาส่วนหนึ่งไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านภาษาโดยตรง แต่จำเป็นต้องสอนภาษาเนื่องจากขาดแคลนบุคลากรทางด้านภาษา

จากรายงานผลการสำรวจเรื่อง ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ (กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ , 2540) พบว่า ครูผู้สอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเป็นผู้ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางภาษาอังกฤษถึงร้อยละ 65 และวุฒิการศึกษาที่ครูส่วนใหญ่ได้รับคือ ร้อยละ 83 จบระดับปริญญาตรี ตัวเลขดังกล่าว ก่อให้เกิดคำถามขึ้นมาว่าปัญหาของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควร จะมีสาเหตุหนึ่งมาจากเรื่องนี้หรือไม่ นอกนั้นเป็นครูที่เรียนสาขาวิชาอื่น แต่ต้องมาสอน วิชาภาษาอังกฤษในระดับนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539) ดังนั้นปัญหาจาก ครูผู้สอนจึงถือว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะครูผู้สอนจะต้องมีภูมิหลังทาง การศึกษาที่สำเร็จการศึกษาโดยตรงทางด้านภาษา ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการ ออกเสียงสำเนียงเพี้ยน วิธีการสอนภาษาที่มุ่งเน้นการสอน หลักเกณฑ์ทางภาษา (Grammar) มากกว่าการสนทนาเพื่อนำไปใช้ นอกจากนี้ สังคมยังมีค่านิยมที่เห็นว่าครูเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ ครูยังเข้าใจว่าตนเองเป็นผู้รู้มากที่สุด ถูกที่สุด และมีอำนาจที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ (เกษตรชัย และหิเม , อัดนัน สือแม และอิบรอเหม เต๊ะแห, 2547:2)

ปัญหาด้านผู้เรียนในการเรียนภาษา

ด้วยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้เรียนส่วนใหญ่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นหลัก เมื่อ ผู้เรียนเข้าสู่ระบบการศึกษามักจะนำภาษาพูดมาใช้ในการเขียน ทำให้การนำเสนอเป็นภาษาพูด มากกว่าภาษาเขียน และเมื่อมีการใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนมักใช้ ภาษาในระดับเดียวกันกับกลุ่มเพื่อน ทำให้มีการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมกับกลุ่มคนในแต่ละระดับ นอกจากนี้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความต้องการที่แท้จริงของตนเองได้ ทำให้เกิดความ ผิดพลาดในการสื่อความหมายที่แท้จริง

นอกจากนี้ ผู้เรียนส่วนหนึ่งยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษา และคิดว่าการเรียนรู้ ภาษาเป็นเรื่องที่ยาก แม้ผู้เรียนที่เรียนภาษาจะใช้ระยะเวลาในการศึกษา แต่ไม่สามารถนำ ภาษาที่เรียนไปใช้ในการสื่อสารได้ เช่น การสนทนา เป็นต้น และพฤติกรรมของผู้เรียน ตลอดจน กระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณลักษณะที่ว่าผู้เรียนมีความเคยชินกับการท่องจำ โดยไม่เข้าใจหลักสำคัญ ของภาษาแต่ละภาษาอย่างแท้จริง จึงทำให้เกิดปัญหาการออกเสียง หรือการสะกดคำบางตัวไม่ ถูกต้อง

นโยบายการจัดการศึกษาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การจัดการศึกษาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากการจัด การศึกษาในภูมิภาคอื่นๆของประเทศโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของนโยบายต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

- 1.1 ภาษาไทย
- 1.2 คณิตศาสตร์
- 1.3 วิทยาศาสตร์
- 1.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 1.5 สุขศึกษาและพลศึกษา
- 1.6 ศิลปะ
- 1.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 1.8 ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

การจัดหลักสูตร หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ การจัดการศึกษาบางประเภทที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาทางด้านศาสนา นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านต่างๆ การศึกษาสำหรับผู้บกพร่องในด้านต่างๆ ผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษานอกระบบและการศึกษาทางเลือกที่จัดโดยครอบครัวและองค์กรต่างๆ การจัดการศึกษาเหล่านี้สามารถปรับใช้มาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การจัดการเรียนรู้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนด

แนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้วยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เนื่องจากประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในโลกกำลังประสบปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องของความขัดแย้งทั้งความคิดและการกระทำของตัวบุคคลองค์กร และสังคม ฉะนั้น สถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ หาทางแก้ไข โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษด้วย

สื่อการเรียนรู้ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งอื่นๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ และแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียน ควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้นสื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อ หรือห้องสมุดของสถานศึกษา

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน
4. ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
5. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่กันอย่างสม่ำเสมอ
6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น
8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ

หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546

เพื่อให้การจัดการศึกษาอิสลามศึกษามีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้จัดการศึกษานั่นความรู้คู่คุณธรรม จึงกำหนดหลักการของ
หลักสูตรอิสลามศึกษาไว้ ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับอิสลามศึกษาที่มุ่งให้มุสลิมทุกคนได้รับการศึกษาด้านอิสลามศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
2. เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนถือปฏิบัติหลักการอิสลามในการดำรงชีวิต
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรจัดการศึกษาทุกรูปแบบ หลักสูตรอิสลามศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม โดยปลูกฝังให้

ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาอิสลามศึกษาและเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาอิสลามศึกษา

หลักสูตรอิสลามศึกษากำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือ กระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็นกลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มศาสนาอิสลาม
2. กลุ่มสังคมศึกษาและจริยธรรม
3. กลุ่มภาษา : สำหรับกลุ่มภาษา จะประกอบด้วย

สาระที่ 1 ภาษาอาหรับ มีมาตรฐานการเรียนรู้ 1 มาตรฐานคือ มาตรฐานการเรียนรู้ อม 1.1 เข้าใจกระบวนการฟัง ดู พูด อ่าน และเขียน เห็นคุณค่าและมีทักษะในการใช้ภาษาอาหรับเพื่อการเรียนรู้ ค้นคว้า ตีความบทบัญญัติอิสลาม และสื่อความหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ อม 1.1 หมายถึง มาตรฐานการเรียนรู้ของสาระที่ 1 ภาษาอาหรับและเป็นมาตรฐานที่ 1

สาระที่ 2 ภาษามลายู มีมาตรฐานการเรียนรู้ 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานการเรียนรู้ อม 2.1 เข้าใจกระบวนการฟัง ดู พูด อ่าน และเขียน เห็นคุณค่าและมีทักษะในการใช้ภาษามลายูเพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย และค้นคว้า ความรู้จากแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน การเรียนรู้ อม 2.1 หมายถึง มาตรฐานการเรียนรู้ของสาระที่ 2 ภาษามลายู และเป็นมาตรฐานที่ 1

นโยบายการสอนภาษาของประเทศไทย

เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาปัจจุบัน นมั่งเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ระบบทวิภาษา (Bilingual Education) ดังที่ สมมุติฐานของ จิม คัมมินส์ (มปป. อ้างถึงใน มาลอน, 2000) ได้กล่าวไว้ว่า “การเรียนสองภาษา ถ้าเด็กอยู่ชั้นที่ 1 ก็จะรู้สึกพูดไม่เก่งทั้งสองภาษา แต่ถ้าเด็กพัฒนาก้าวหน้าไปอีกชั้น ก็อาจจะรู้สึกพูดภาษาใดภาษาหนึ่งดีขึ้น และถ้าเด็กได้พัฒนาต่อไปจนถึงขั้นสูงสุด เด็กก็จะสามารถสื่อสารได้เป็นอย่างดีทั้งสองภาษา ณ ขั้นสูงสุดนี้เองที่คัมมินส์และนักวิจัยคนอื่นเชื่อว่าเราจะเห็นประโยชน์ที่แท้จริงของการเรียน ระบบทวิภาษาได้” นอกจากนั้นนโยบายขององค์การยูเนสโก ในปี ค.ศ. 1951 และ ค.ศ. 2001 ที่ให้ความสำคัญในการ

จัดรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาแม่เป็นสื่อแก่เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดในขณะนี้และกำลังมีการรณรงค์ทั่วโลก

ดังนั้น จากสภาพและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทางคณะผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดทำโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องนี้ขึ้น ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นสื่อที่ส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนด้วยภาษามลายูอักษรโรมัน ไทย อาหรับ และอังกฤษ ที่สะท้อนและครอบคลุมเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิถีชีวิตมุสลิม โดยผ่านกระบวนการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้จากสถานการณ์ ปัญหา และความต้องการของผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการเรียนการสอนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน อันนำไปสู่การสร้าง ความสมานฉันท์ทางภาษาและวัฒนธรรม และเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการศึกษาแบบพหุภาษาใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการศึกษาของชายแดนใต้ให้มีคุณภาพเทียบเท่ากับมาตรฐาน และสอดคล้องกับนโยบายภาษาแห่งชาติ ที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการศึกษาแบบทวิภาษาและการศึกษาแบบพหุภาษา (Bilingual Education and Multilingual Education) ในที่สุด โดยมีรูปแบบการนำเสนอเรื่องราวที่มีลักษณะเฉพาะ เป็นการนำเสนอเรื่องเป็นชุดๆ แต่ละชุดมีเนื้อหาร้อยเรียงเป็นเรื่อง เรื่องละ 4 ภาษา นำเสนอด้วยภาพสีสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ มีการขยายคำและการอธิบายเรื่องที่ขัดโยงกับหลักการศาสนาที่ถูกต้อง โดยการนำบทอัล-กุรอานและอัลหะดีษเป็นตัวสร้างความเข้าใจ ผูกเป็นเรื่องราวนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาสังคม และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักศาสนาที่ถูกต้อง ควบคู่กับการเรียนรู้และเข้าใจภาษาหลักและภาษาที่สอง ภาษาที่สาม และภาษาที่สี่แก่ผู้เริ่มเรียนต่อไป

โจทย์วิจัย

จะพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนด้วยภาษามลายูอักษรโรมัน ไทย อาหรับ และอังกฤษ ที่สะท้อนและครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตคนมุสลิมผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมได้อย่างไร ซึ่งมีโจทย์วิจัยย่อยดังนี้

1. สถานการณ์ ปัญหาและความต้องการ ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นอย่างไร
2. ขอบข่ายเนื้อหาสาระที่จะใช้ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน ควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง และสะท้อนวิถีชีวิตมุสลิมอย่างไร
3. การจัดการศึกษา การจัดการศึกษาแบบพหุภาษา และ Content-based Instruction – CBI เป็นอย่างไร

4. กระบวนการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน
ที่ดี ด้วย 4 ภาษา ที่มีรูปเล่มน่าสนใจ ควรเป็นอย่างไร
5. กลุ่มผู้เริ่มเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษา
สำหรับผู้เริ่มเรียนนี้อย่างไร
6. แนวทางการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนไปใช้
เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาได้มีวิธีการอย่างไร
7. โครงการวิจัยนี้จะส่งเสริมให้นโยบายการจัดการศึกษา แบบทวิภาษาและ
การจัดการศึกษาแบบพหุภาษา ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร
8. หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน จะเป็นสื่อการสร้าง
ความสามัคคีทางภาษาและวัฒนธรรมได้หรือไม่
9. หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนก่อให้เกิดองค์ความรู้
ใหม่ และนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้ภาษาได้หรือไม่

วัตถุประสงค์โครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้จาก
สถานการณ์ ปัญหา และความต้องการของผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการเรียน
การสอนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน ด้วย
ภาษาไทย อังกฤษ มาลายูอักษรโรมัน และอาหรับ ที่สะท้อนและครอบคลุม
เนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิถีชีวิตมุสลิม
3. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้
เริ่มเรียนที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนพื้นที่
และนโยบายการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
4. เพื่อศึกษาแนวทางการนำหนังสือที่ผลิตไปใช้พัฒนาทักษะภาษาทั้ง 4 ภาษา
สำหรับผู้เริ่มเรียน

ขอบเขตด้านเนื้อหาและภาษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

สำหรับรายละเอียดเนื้อหาที่จะนำมาเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านจะเกี่ยวเนื่องกับประเด็น
เรื่องต่าง ๆ ในวิถีชีวิตของคนมุสลิม โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. เนื้อหาที่มีลักษณะมั่นคงถาวร ซึ่งสอดคล้องกับหลักการอิสลาม
2. เนื้อหาที่ผ่อนปรนและยืดหยุ่นได้ เป็นเนื้อหาที่ปรากฏ ตามสถานการณ์
ปัญหา ความต้องการในพื้นที่ ทั้งนี้ประเด็นสำคัญที่จะนำมาใช้ในการเขียน

เนื้อหาในหนังสือส่งเสริมการอ่านจะได้จากเวทีประชุมเป็นสำคัญ โดยอยู่ภายใต้กรอบนี้ หรือประเด็นอื่นๆ ตามความต้องการของกลุ่มผู้เริ่มเรียน เช่น

- 2.1 หลักการศรัทธา
- 2.2 หลักการอิสลาม
- 2.3 จริยธรรมอิสลาม
- 2.4 ชีวิตประวัติท่านศาสดามุหะมัด (ศ็อลฯ)
- 2.5 คุณค่าเรื่องราวของอัล-กุรอาน
- 2.6 คุณค่าของซุนนะฮ์
- 2.7 มารยาทของคนมุสลิม
- 2.8 อาหารทะเลาล-หะรอม
- 2.9 สิ่งเสพติดและมึนเมา
- 2.10 ความฝันในมิดิอิสลาม
- 2.11 คุณค่าต่างๆ ที่ควรรู้
- 2.12 สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่
- 2.13 ความเป็นมนุษยชาติ (อุมมะฮ์)

ขอบเขตด้านภาษา

เนื่องจากหนังสือส่งเสริมการอ่านนี้จะเน้นภาษา เป็นลำดับที่หนึ่ง ตามมาด้วยเรื่องเนื้อหา โดยกระบวนการนำเสนอเรื่องจะประกอบด้วย 4 ภาษา เริ่มจากภาษาภาษามลายูอักษรโรมันภาษาไทย ภาษาอาหรับ และภาษาอังกฤษ

ผู้เกี่ยวข้องและผู้นำไปใช้

ผู้เริ่มเรียน (Beginners) หมายถึง ทุกคนที่เริ่มเรียนภาษาที่ 2, 3 และ 4 โดยไม่จำกัดอายุ เพศ และระดับการศึกษา ได้แก่

1. ผู้เรียนในระบบการศึกษา ประกอบด้วย

- 1.1 นักเรียนในระบบโรงเรียน ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชน และโรงเรียนของรัฐ ครู ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชน และโรงเรียนของรัฐ ผู้เริ่มเรียนระบบสองภาษา (Bilingual Beginners)
- 1.2 นักศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. ผู้เรียนนอกระบบการศึกษา ได้แก่ ครูและนักเรียนตาดีกา ครูและนักเรียนสถาบันศึกษาปอเนาะ ครู และนักเรียน กศน.

3. หน่วยงานของรัฐ ผู้นำชุมชน และประชาชนทั่วไป ได้แก่ ตัวแทน ศูนย์
 อำนวยการบริหารส่วนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัด
 การศึกษา ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน สำนักผู้ตรวจ
 ราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ 12 ยะลา และ สำนักเขตพื้นที่การศึกษา
 จังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส

พื้นที่เป้าหมายในกระบวนการทดสอบใช้

กลุ่ม เป้าหมายที่จะทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ในขั้นของการทดสอบ

ประสิทธิภาพหนังสือ คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษา ใน
 พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1. โรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่
 - 1.1 โรงเรียนผดุงศาสตร์วิทยา ต.ยูโป อ.เมือง จ.ยะลา
 - 1.2 โรงเรียนแสงสันติ ต.ปิตุมุติ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี
 - 1.3 โรงเรียนสวนสวรรค์ อ.เมือง จ.นราธิวาส
2. โรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่
 - 2.1 โรงเรียนพัฒนาวิทยา อ.เมือง จ.ยะลา
 - 2.2 โรงเรียนบำรุงอิสลาม ต.ปยุต อ.เมือง จ.ปัตตานี
 - 2.3 โรงเรียนอัสตรียะห์อิสลามมิยะห์ อ.เมือง จ.นราธิวาส
3. อุดมศึกษา ได้แก่
 - 3.1 สถาบันภาษานานาชาติ อ.เมือง จ.ยะลา

ระยะเวลาการศึกษา

18 เดือน คือ ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2550 จนถึงวันที่ 14 พฤษภาคม 2552

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดเวทีระดมปัญหาและความต้องการจากกลุ่มผู้เรียน เกี่ยวกับเรื่องปัญหาเด็ก ความ
 ต้องการของเด็กต่อเรื่อง ลักษณะเรื่อง รูปแบบการนำเสนอเรื่อง สรุปเป็นเนื้อหา
 สารที่ใช้ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษา
2. จัดเวทีระดมปัญหาและความต้องการจากกลุ่มผู้สอน เกี่ยวกับเรื่องปัญหาเด็ก การ
 จัดการเรียนการสอนภาษา ความต้องการต่อเรื่อง ลักษณะเรื่อง รูปแบบการนำเสนอ
 เรื่อง สรุปเป็นเนื้อหาสารที่ใช้ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน
3. จัดเวทีระดมสถานการณ์ปัญหาและความต้องการจากกลุ่มผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนที่มีต่อ
 บุตร และนำเสนอรูปแบบหนังสือส่งเสริมการอ่านที่อยากเห็นร่วมกัน

4. นักวิจัยและตัวแทนชุมชนร่วมสรุปปัญหา ความต้องการ พร้อมวิเคราะห์และคัดเลือกปัญหา จัดหมวดหมู่ปัญหาและความต้องการ
5. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ระบบพหุภาษา (Multilingual Education) และ Content-based Instruction-CBI ตลอดจนเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน
6. จัดประชุมนักวิจัยร่วมกำหนดหัวข้อเรื่องการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน
7. ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำร่างหนังสือส่งเสริมการอ่านด้วย 1 ภาษาหลักพร้อมแปลเป็นภาษาไทย
8. จัดเวทีนักวิจัยแต่ละกลุ่มร่วมพิจารณาเนื้อหาที่เขียนและรูปแบบที่เขียนเป็นภาษาไทย นักวิจัยและนักภาษาให้ความหมาย(แปล)หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ๑ ฉบับร่างจากภาษาที่ 1 และ 2 เป็นภาษาที่ 3 และ 4
9. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) พิจารณาเนื้อหาและภาษาจาก 15 เรื่อง พร้อมปรับปรุงและแก้ไขร่วมกัน
10. จัดส่งหนังสือส่งเสริมการอ่านฯฉบับร่างให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาทั้ง 15 เรื่อง
11. นักวิจัยแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะร่วมกัน
12. จัดรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่านฯฯฉบับร่าง
13. เวทีชี้แจง และทำความเข้าใจกับผู้สนใจร่วมการวาดภาพประกอบเรื่อง
14. จัดเวทีพิจารณาการเขียนภาพประกอบเรื่องโดยนักวิชาการในพื้นที่
15. ทดสอบหาประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ประมาณ 15 เรื่อง เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา และทัศนคติต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านจากกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นผู้เรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา จำนวน 3 ครั้ง
 - ครั้งที่ 1 ทดสอบในสัดส่วน 1 ต่อ 1 (1 ชื่อเรื่อง อ่าน 1 คน) และเมื่อทดลองเสร็จแล้วนำหนังสือหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) โดยการประเมินจากคะแนนการปฏิบัติของผู้เรียนในแต่ละหน่วยของเอกสาร และหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) โดยการประเมินจากคะแนนหลังเรียน และปรับปรุง ครั้งที่ 1
 - ครั้งที่ 2 ทดสอบในกลุ่มเล็ก ในสัดส่วน 1 ต่อ 10 (1 ชื่อเรื่อง อ่าน 10 คน) และเมื่อทดลองเสร็จแล้วนำหนังสือหาประสิทธิภาพหนังสือฯโดยใช้สูตร E1 (คะแนนรวมทั้งหมด หารจำนวนนักเรียนที่ทดลอง) และ E2 (คะแนนรวมทั้งหมดหารจำนวนนักเรียนที่ทดลอง) และปรับปรุง ครั้งที่ 2
 - ครั้งที่ 3 ทดสอบกลุ่มภาคสนามใน 1 ห้องเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย และเมื่อทดลองเสร็จแล้วนำหนังสือหาประสิทธิภาพหนังสือโดยใช้สูตร E1 (คะแนน

รวมทั้งหมด หารจำนวนนักเรียนที่ทดลอง) และ E2 (คะแนนรวมทั้งหมดหาร
จำนวนนักเรียนที่ทดลอง) และปรับปรุง ครั้งที่ 3

16. ปฏิบัติการทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ในกลุ่มผู้เรียน ครู ผู้ปกครองและ
ผู้นำชุมชน แต่ละกลุ่ม จำนวน 3 ครั้ง พร้อมประเมินการใช้ร่วมกัน และนำมา
ประมวลข้อมูลร่วมกัน
17. ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จากตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางการนำ
หนังสือไปใช้
18. จัดเวทีถอดบทเรียนการทำงานเพื่อเขียนรายงานวิจัย
19. เขียนรายงานผลการวิจัยฉบับรายงานความก้าวหน้า และรายงานฉบับสมบูรณ์
20. จัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยต่อสาธารณชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลองค์ความรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้จากสถานการณ์
ปัญหา และความต้องการ ที่ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตมุสลิมเบื้องต้น ที่ผู้เรียน
สามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาเชิงภาษาควบคู่กับวิถีชีวิตมุสลิม
2. ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เรียนที่มีคุณภาพด้วยภาษาไทย
อังกฤษ มาลาญอักษรรูมี และอาหรับ ที่ผ่านกระบวนการวิจัยอย่างมีส่วนร่วม
3. ได้กระบวนการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เรียนที่มี
คุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนพื้นที่ และนโยบายการจัด
การศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
4. ได้แนวทางการนำหนังสือที่ผลิตไปใช้ในการพัฒนาทักษะภาษาทั้ง 4 ภาษาสำหรับผู้
เริ่มเรียน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาใน 3
จังหวัดชายแดนภาคใต้
5. นำไปสู่การสร้างความสมานฉันท์ทางภาษาและวัฒนธรรมที่สามารถสร้างความเข้าใจ
ที่ดีและลดช่องว่างความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันในอนาคต
6. ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรม ที่ใช้ในการเรียนรู้ภาษา
7. ได้สื่อการเรียนรู้ที่มีอัตลักษณ์พิเศษที่เหมาะสมกับคนในพื้นที่
8. ทำให้กลุ่มคนในสังคมที่หลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมมีความเข้าใจในวิถีชีวิต
ของมุสลิมที่ถูกต้องตามหลักศาสนาบัญญัติ
9. เป็นสื่อที่สามารถนำไปสู่การเผยแพร่การเรียนรู้ภาษาทั้งในและต่างประเทศ
10. เป็นสื่อที่สามารถให้ผู้เริ่มเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระและนำไปใช้ในการดำเนิน
ชีวิตประจำวันที่ถูกต้องได้

11. สามารถส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและใฝ่เรียนรู้ และมีทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษาต่อไป

ผลผลิตเพื่อการนำเสนอผู้สังคม

6 เดือนแรก ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนฉบับร่าง ครั้งที่ 2 ที่ประกอบด้วย 4 ภาษา ได้แก่ มาลายูอักษรรูมี ไทย อาหรับและอังกฤษ จำนวน 10-15 เรื่อง

10 เดือนต่อมา ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนฉบับร่างที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ประกอบด้วย 4 ภาษา ได้แก่ มาลายูอักษรรูมี ไทย อาหรับและอังกฤษ จำนวน 10-15 เรื่อง

12 เดือนต่อมา ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนฉบับร่างที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ และมีภาพประกอบเรื่อง ที่ประกอบด้วย 4 ภาษา ได้แก่ ภาษามาลายูอักษรรูมี ไทย อาหรับและอังกฤษ จำนวน 10-15 เรื่อง

18 เดือนสุดท้าย ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนที่สมบูรณ์ทั้ง 4 ภาษา ได้แก่ มาลายูอักษรรูมี ไทย อาหรับและอังกฤษ จำนวน 10-15 เรื่อง ที่ผ่านกระบวนการจัดทำอย่างมีส่วนร่วม โดยผ่านการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน และผ่านกระบวนการทดลองใช้ในกลุ่มต่างๆ ตลอดจนได้แนวทางและแผนการนำหนังสือที่ผลิตไปใช้ในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เริ่มเรียนรู้ในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียนหรือกลุ่มผู้ใช้ทั่วไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นการเพิ่มทักษะการอ่าน โดยมีเนื้อหาสาระที่ไม่ขัดต่อประเพณี วัฒนธรรม และศีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นหนังสือที่ให้ประโยชน์ในแง่ความรู้ ความคิด ปรัชญาและบันเทิง (ถวิล มาศจรัส, 2535: 10)

การสอนโดยใช้หนังสือนิทานนั้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างแรงกระตุ้นให้กับผู้เรียนที่จะเข้าถึงบทเรียนและการเรียนรู้ข้อมูลต่างๆ เนื่องจากการสอนด้วยการอธิบายเรื่องราวสถานการณ์ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นหนังสือนิทานทำให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเข้าใจสิ่งที่เป็นามธรรมจากสัญลักษณ์ รูปภาพ และตัวหนังสือ นอกจากนี้ หนังสือนิทานยังสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายหรือเรื่องราวของเรื่องไปพร้อมๆ กับการพัฒนาความเข้าใจในเรื่องราวได้จริง การเรียนรู้จากหนังสือนิทานทำให้เข้าใจข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากรูปภาพประกอบซึ่งเป็นหลักการในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร

คอนโนลลี (2005) กล่าวว่า โดยหลักการแล้ววัฒนธรรมทางสังคมจะมีลักษณะการอธิบายถึงสภาวะทางสังคมที่ผสมผสานกัน ความแตกต่างทั้งเพศ ค่าครองชีพ เศรษฐกิจ ศาสนา และความต้องการทางการศึกษา ซึ่งการเรียนรู้จากหนังสือนิทานจะมีผลต่อสิ่งที่กล่าวมา ดังนั้นหากข้อมูลที่มาจากนิทานเป็นเรื่องจริง การใช้คำหรือประโยคถูกเขียนซ้ำกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริง ที่ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดข้อมูลความหมายได้จากรูปภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาได้ดี

หนังสือส่งเสริมการอ่านต้องเป็นหนังสือที่มีความน่าสนใจ สามารถอธิบายถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งจะยึดความสนใจของผู้เรียน ดังนั้นการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านหนึ่งเรื่อง จึงควรกำหนดวัตถุประสงค์และแก่นเรื่องอย่างชัดเจนเพียงเรื่องเดียว เนื้อเรื่องที่เขียนควรมีความเหมาะสมกับผู้อ่าน มีเรื่องราวแสดงความเคลื่อนไหวของตัวละคร ใช้ตัวละครที่เหมาะสมไม่ควรมีตัวละครมาก และมีบทสนทนาพอสมควร สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญมากในการเขียนหนังสือภาพ

ภาพในหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับผู้เริ่มเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เพราะภาพช่วยสร้างความคิด อธิบายเรื่องราว และช่วยให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพตามเรื่องได้ดี ในบางครั้งผู้อ่านไม่สามารถอ่านให้เข้าใจเรื่องได้โดยตลอด แต่ถ้าให้ดูภาพจะสามารถเข้าใจเรื่องได้ นอกจากนี้ประเภทของภาพวาดในหนังสือสำหรับเด็กมีหลากหลายชนิดด้วยกัน ได้แก่ ภาพลายเส้น ซึ่งประกอบด้วยภาพลายเส้นการ์ตูน (ภาพแสดงแต่เค้าโครงเรื่องกรอบนอก) และลายเส้นภาพจริง

ภาพเหมือนจริง ภาพประดิษฐ์ ภาพคน ภาพตัดปะ เป็นต้น การเลือกประเภทของภาพขึ้นอยู่กับลักษณะเนื้อหาของหนังสือ เพราะจะต้องใช้เป็นภาพประกอบเนื้อหา ภาพต้องแสดงความเป็นจริงตามเนื้อเรื่อง หากพิจารณาหนังสือสำหรับเด็กในปัจจุบัน โดยยึดหลักภาพประกอบหรือการออกแบบหนังสือแล้ว จะแบ่งหนังสือสำหรับเด็กออกเป็น 3 ประเภท คือ หนังสือภาพ (Picture Books) หนังสือภาพประกอบเรื่อง (Picture-Story Books) และหนังสือเรื่อง (Story Books) (จินตนา ไบกาซูยี, 2534: 65-66) ส่วนแนวทางการเสนอเนื้อหาในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านมีหลายรูปแบบ เช่น นิยาย นิทานพื้นเมือง เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทละคร บันทึกเรื่อง และความเรียง เป็นต้น (จินตนา ไบกาซูยี, 2542 :11)

โดยสรุปแล้วหนังสืออ่านทั่วไปสำหรับเด็กหรือหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือเรียนจึงเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้ทั้งความรู้ ความคิดและสาระอันเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน หรือมุ่งเน้นให้ความบันเทิง เพลิดเพลินที่ประเทืองสติปัญญาหรือคุณธรรมอันดีงามแก่ผู้อ่าน โดยใช้แนวเขียนที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้ามีเนื้อหาให้ความรู้ และสารประโยชน์โดยตรง จะใช้แนวคิดแบบสารคดี (Non Fiction) จัดเป็นประเภทหนังสือสารคดี แต่ถ้าหากเนื้อหาเน้นความบันเทิง เพลิดเพลินและจรรโลงจิตใจ จะใช้แนวเขียนแบบบันเทิงคดี (Fiction) จัดเป็นหนังสือบันเทิงคดี (จินตนา ไบกาซูยี, 2542: 2)

หลักการศาสนาที่เกี่ยวข้อง (อัล-กุรอาน และซุนนะฮ์)

แหล่งข้อมูลหลักของอิสลามคืออัล-กุรอาน และซุนนะฮ์ มาขยายความอัล-กุรอาน

1. ความเลิศทางภาษา

บทบัญญัติอัล-กุรอาน ความว่า “และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์คือ การสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และความแตกต่างของภาษาของพวกเจ้าและผิวพรรณของพวกเจ้า แท้จริงในการนี้แน่นอน ย่อมเป็นสัญญาณสำหรับบรรดาผู้มีความรู้” (30: 22)

“โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชาย และเพศหญิง และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮ์ นั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์ นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วน” (49: 13)

ท่านซัยด์ บิน ซาบิต เล่าว่า ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อลฯ) กล่าวว่า “โอ้ซัยด์ จงรำเรียนคัมภีร์ของชาวยิว (ที่เขียนด้วยภาษาฮีบรอนี) เพราะแท้จริงแล้ว ฉันรู้สึกไม่ปลอดภัยจากชาวยิว (ที่มีแผนร้าย) ต่อคัมภีร์ของฉัน” รายงานโดยดรัมมีย์ (อิบนาญาซีร์, 1995 เล่ม 3) จากฮาดิษนี้ท่านนบีผลักดันให้เรียนรู้ภาษาที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ

2. แหล่งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์

บทบัญญัติอัล-กุรอาน ความว่า “เราจะเล่าเรื่องราวที่ดียิ่งแก่เจ้า ตามที่เรา (อัลลอฮ์) ได้ประทานอัล-กุรอานนี้แก่เจ้า และหากว่าก่อนหน้านี้เจ้าอยู่ในหมู่ผู้ไม่รู้เรื่องราว” (ยูซุฟ, 12: 3)

ท่านญาบิร บินอับดุลลอฮ์ เล่าว่า ท่านอุมัร (รฎ.) ได้มาหาท่านนบี (ศ็อลฯ) และได้นำหนังสือเล่มหนึ่งซึ่งเป็นหนังสือที่ได้มาจากชาวคัมภีร์ หมายถึง ชาวยิวและชาวคริสต์ และได้อ่านให้ท่านนบีฟัง แต่ท่านนบีแสดงสีหน้าไม่พอใจ และกล่าวว่า “และฉันขอสาบานต่ออัลลอฮ์ หากท่านนบีมุฮัมมัดยังมีชีวิตอยู่ ท่านนบีมุฮัมมัดก็ต้องปฏิบัติตามแนวทางของของฉัน” รายงานโดย อะห์หมัด (อิบนุคาษีร, 1995: 756 เล่ม 4) จากฮาดิษนี้ ชี้ให้เห็นว่า อัล-กุรอานเป็นแหล่งความรู้ที่สมบูรณ์ที่สุด ไม่มีแหล่งความรู้ใดๆในโลกนี้จะเทียบเคียงได้ในอัล-กุรอานมีเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ที่เป็นความจริงทั้งหมด ส่วนเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์จากแหล่งความรู้อื่นๆ จะมีส่วนที่บิดเบือนค่อนข้างมาก

3. แหล่งความรู้เกี่ยวกับประชาชาติยุคก่อน

บทบัญญัติอัล-กุรอาน ความว่า “พวกชะมุค ถูกทำลายด้วยเสียงกัมปนาทที่น่ากลัว ส่วนพวกอาัด ถูกทำลายด้วยลมพายุที่หนาวเหน็บ และเสียงดังก้อง พระองค์ทรงให้อภัยนั้นเกิดขึ้นแก่พวกเขา เจ็ดคืนกับแปดวันต่อเนื่องกัน แล้วเจ้าจะเห็นหมู่ชนนั้นนอนตายอยู่เช่นนั้นประหนึ่งต้นอินทผลัมที่ล้มระเนระนาด แล้วเจ้าเห็นอะไรบ้างหลงเหลือสำหรับพวกเขา” (69: 5 - 8)

4. การนำเสนอประวัติศาสตร์บุคคลสำคัญ

บทบัญญัติอัล-กุรอาน ความว่า “และโดยแน่นอนเราได้ให้อิหมะฮ์ แก่ลูกหลานว่า “จงขอบพระคุณต่ออัลลอฮ์” และผู้ใดขอบคุณ แท้จริงเขาก็ขอบคุณตัวของเขาเอง และผู้ใดปฏิเสธ แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงพอเพียงและทรงได้รับการสรรเสริญ และจงรำลึกเมื่อลูกหลานได้กล่าวแก่บุตรของเขา โดยสั่งสอนเขาว่า “โอ้ลูกเอ๋ย เจ้าอย่าได้ตั้งภาคีใด ๆ ต่ออัลลอฮ์ เพราะแท้จริงการตั้งภาคีนั้นเป็นความผิดอย่างมหันต์โดยแน่นอน” (31 : 12-13)

“และเราได้สั่งการแก่นุญญ์เกี่ยวกับบิดามารดาของเขา โดยที่มารดาของเขาได้อุ้มครรภ์เขาอ่อนเปลี้ยลงครั้งแล้วครั้งเล่า และการหย่านมของเขาในระยะเวลาสองปี เจ้าจงขอบคุณข้า และบิดามารดาของเจ้า ยังเรานั้น คือการกลับไป และถ้าเขาทั้งสองบังคับเจ้าให้ตั้งภาคีต่อข้า โดยที่เจ้าไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น เจ้าอย่าได้เชื่อฟังปฏิบัติตามเขาทั้งสอง และจงอดทนอยู่กับเขาทั้งสองในโลกนี้ ด้วยการทำความดี และจงปฏิบัติตามทางของผู้ที่กลับไปสู่ข้า และยังเรานั้นคือทางกลับของพวกเจ้า ดังนั้น ข้าจะบอกแก่พวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไว้” (31 : 14-15)

อิบนุคาษีรได้กล่าวไว้ในหนังสือตัฟซีร (1995) เรื่องลูกหลาน บิน อันเกาะฮ์ บิน ชาดูน ในซูเราะฮ์ลูกหลานว่า อัลลอฮ์ได้ยกย่องลูกหลานในอัล-กุรอานด้วยการใช้ถ้อยคำที่น่าชื่นชม และอัลลอฮ์ได้ประทานวิทยปัญญาแก่ลูกหลานอย่างมากมาย ในซูเราะฮ์นี้ ลูกหลานได้สั่งสอนลูก

ชายที่เป็นที่รักของท่านให้กราบไหว้อัลลอฮ์องค์เดียว ทำดีต่อพ่อแม่ ทำดีต่อเพื่อนมนุษย์ และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองทั้งในที่ลับและที่แจ้ง (อิบนุกาซีร, 1995: 734 เล่ม 6)

5. สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

บทบัญญัติอัล-กูรออัน ความว่า “แท้จริงภูเขาสะเอฟา และภูเขาเมรวัสุนั้น เป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาเครื่องหมายของอัลลอฮ์ ดังนั้นผู้ใดประกอบพิธีฮัจญ์หรือ อุมเราะฮ์ ณ บัยตุลลอฮ์ก็ไม่มีบาปใด ๆ แก่เขาที่จะเดินวนเวียนไปมา ณ ภูเขาทั้งสองนั้น และผู้ใดประกอบความดีโดยสมัครใจแล้ว แน่นอนอัลลอฮ์นั้นคือผู้ที่ทรงขอบใจ และผู้ทรงรอบรู้” (2: 158)

“แท้จริงบ้านหลักแรกที่ถูกตั้งขึ้นสำหรับมนุษย์(เพื่อการอิบาดะฮ์) นั้นคือบ้านที่มักกะฮ์ โดยเป็นที่ที่ถูกให้มีความจำเริญ และเป็นที่ที่แนะนำแก่ประชาชาติทั้งหลาย ในบ้านนั้น มีหลายสัญญาณที่ชัดเจน (ส่วนหนึ่งนั้น) คือมะกะอมอิบรอฮีม และผู้ใดได้เข้าไปในบ้านนั้น เขาก็เป็นผู้ปลอดภัยและสิทธิของอัลลอฮ์ที่มีแก่นุญษนั้น คือการมุ่งสู่บ้านหลังนั้น อันได้แก่ผู้ที่สามารถหาทางไปยังบ้านหลังนั้นได้และผู้ใดปฏิเสธ แท้จริงอัลลอฮ์นั้นไม่ทรงพึงประชาชาติทั้งหลาย” (3: 96-97)

จากท่านอิบนุ อับบาส กล่าวว่า “บัยตุลลอฮ์ และเขตปริมณฑลของบัยตุลลอฮ์ คือ มักกะฮ์ ส่วนสถานที่ ที่อยู่นอกออกไป คือ มักกะฮ์” รายงานโดยมุญาฮิด (อิบนุกาซีร, 1995: 602 เล่ม 2)

6. การนำเสนอวิถีชีวิตมุสลิม

บทบัญญัติอัล-กูรออัน ความว่า “หาใช่คุณธรรมไม่ การที่พวกเจ้าผินหน้าของพวกเจ้าไปทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตกแต่ว่าคุณธรรมนั้นคือผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันปรโลก และศรัทธาต่อมลาอิกะฮ์ ต่อบรรดาคัมภีร์และนบีทั้งหลาย และบริจาคทรัพย์ทั้งๆ ที่มีความรักในทรัพย์นั้น แก่บรรดาญาติที่สนิทและบรรดาเด็กกำพร้า และแก่บรรดาผู้ยากจนและผู้ที่อยู่ในการเดินทาง และบรรดาผู้ที่มาขอและบริจาคในการไถ่ทาส และเขาได้ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และชำระซะกาต และ(คุณธรรมนั้น) คือบรรดาผู้ที่รักษาสัญญาณของพวกเขาโดยครบถ้วน เมื่อพวกเขาได้สัญญาณไว้ และบรรดาผู้ที่อดทนในความทุกข์ยาก และในความเดือดร้อน และขณะต่อสู้ในสมรภูมิ ชนเหล่านี้แหละคือผู้ที่พูดจริง และชนเหล่านี้แหละคือผู้ที่มีความยำเกรง” (2:177)

ท่านนบีได้กล่าวว่า “การบริจาคที่ดีที่สุด คือ การบริจาคทรัพย์สินในขณะที่ท่านมีสุขภาพแข็งแรง และมีความรู้สึกลงใจในทรัพย์สินดังกล่าว เพราะเกรงว่าหากบริจาคแล้วจะไม่ร่ำรวยและกลัวว่าจะเจอกับความยากจน” รายงานโดย บุกอริและมุสลิม (อิบนุกาซีร, 1995: 324 เล่ม 1)

7. คุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม

บทบัญญัติอัล-กูรออัน ความว่า “และพระเจ้าของเจ้าบัญชาว่า พวกเจ้าอย่าเคารพภักดีผู้ใดนอกจากพระองค์เท่านั้นและจงทำดีต่อบิดามารดาเมื่อผู้ใดในทั้งสองหรือทั้งสองบรรลุล่วงวัยชราอยู่

กับเจ้า ดังนั้นอย่ากล่าวแก่ทั้งสองว่า อุฟ ! และอย่าขู่เชิญท่านทั้งสอง และจงพูดแก่ท่านทั้งสองด้วยถ้อยคำที่อ่อนโยน และจงนอบน้อมแก่ท่านทั้งสอง ซึ่งการถ่อมตนเนื่องจากความเมตตา และจงกล่าวว่า “ข้าแต่พระเจ้าของฉันทรงโปรดเมตตาแก่ท่านทั้งสองเช่นที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูฉันเมื่อเยาว์วัย” (17: 23-24)

“และเรามีได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใดนอกจากเพื่อเป็นความเมตตาแก่ประชาชาติทั้งหลาย” (21: 107)

“และแท้จริง เจ้านั้นอยู่บนคุณธรรมอันยิ่งใหญ่” (68: 4)

รายงานจากท่านหญิงอาอีชะฮฺ (รฎ.) มีคำถามท่านหญิงอาอีชะฮฺเกี่ยวกับอัลลาค (คุณธรรมและจริยธรรม) ของท่านนบี ท่านหญิงอาอีชะฮฺ (รฎ.) ตอบว่า อัลลาคของท่านนบี คือแบบฉบับที่ถอดมาจากอัล-กุรอาน” รายงานโดยมุสลิม (อิบนุกาซีร์, 1995: 661 เล่ม 8)

8. บทเรียนจากอัล-กุรอาน

บทบัญญัติอัล-กุรอาน ความว่า “แท้จริงเราได้ทดสอบพวกเขา ดังเช่นที่เราได้ทดสอบบรรดาเจ้าของสวน เมื่อพวกเขาสาบานว่าจะเก็บเกี่ยวผลของมันในยามรุ่ง และพวกเขามีได้กล่าวคำว่า “อินชาอัลลอฮฺ” ดังนั้น การลงโทษจากพระเจ้าของเจ้าก็ได้มาทำลายสวนนั้น ขณะที่พวกเขากำลังนอนหลับอยู่ ครั้นในตอนเช้า มันก็กลายเป็นเช่นถูกตัดอย่างราบเรียบ ดังนั้นพวกเขาจึงถูกระงับไว้ให้ตื่นแต่เช้าตรู่ จงเข้าไปในสวนของพวกเขาในตอนเช้าตรู่เถิด หากพวกท่านต้องการจะเก็บผลไม้ แล้วพวกเขาพากันออกไป แล้วพวกเขาพูดกระซิบซึ่งกันและกันอย่างเบา ๆ ว่า วันนี้อย่าได้ให้คนยากจนขัดสนสักคนหนึ่ง เข้าไปหาพวกท่านในสวนนั้น และพวกเขาก็ได้ออกไปแต่เช้า ตั้งใจว่าจะเก็บผลไม้ให้หมดก่อนที่คนยากจนจะเข้าไปในสวน ครั้นเมื่อพวกเขาเห็นสวน (อยู่ในสภาพที่ถูกทำลาย) พวกเขาก็กล่าวขึ้นว่าแท้จริงพวกเราหลงทางเสียแล้ว (บางคนกล่าวว่า) เปล่าดอก พวกเราถูกหวงห้ามสิทธิ์เสียแล้ว คนที่มีสติปัญญาคนหนึ่งในกลุ่มพวกเขากล่าวว่า ฉันมิได้บอกพวกท่านดอกหรือว่า ทำไมพวกท่านจึงไม่กล่าวสัจดีแต่อัลลอฮฺ พวกเขาจึงกล่าวว่ามหาบริสุทธิ์แห่งพระเจ้าของเรา แท้จริงเรานั้นเป็นผู้ธรรม แล้วบางคนในกลุ่มพวกเขาก็หันไปต่อว่าซึ่งกันและกัน พวกเขากล่าวว่าความหายนะประสบแก่เราแล้วเพราะเราเป็นผู้ละเมิดฝ่าฝืน บางทีพระเจ้าของเรา จะทรงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ดีกว่าให้แก่เรา แท้จริงเราหวังในความอภัยต่อพระเจ้าของเรา” (68: 17-32)

9. การนำเสนอแบบอย่างที่ดีของเยาวชน

บทบัญญัติอัล-กุรอาน ความว่า “และเราได้ตั้งการแกล้มนุญเกี่ยวกับบิดามารดาของเขา โดยที่มารดาของเขาได้อุ้มครรภ์เขาอ่อนเปลี้ยลงครั้งแล้วครั้งเล่า และการหย่านมของเขาในระยะเวลาสองปี เจ้าจงขอบคุณข้า และบิดามารดาของเจ้ายังเรานั้น คือการกลับไป และถ้าเขาทั้งสองบังคับเจ้าให้ตั้งภาคีต่อข้า โดยที่เจ้าไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น เจ้าอย่าได้เชื่อฟังปฏิบัติตามเขาทั้งสอง และจงอดทนอยู่กับเขาทั้งสองในโลกนี้ด้วยการทำความดี และจงปฏิบัติตามทางของผู้ที่กลับไปสู่

ข้า และย้งเรานั้ันคือทางกลับของพวกเจ้า ดังนั้น ข้าจะบอกแก่พวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไว้ “โอ้ลูกเอ๋ย แท้จริง (หากว่าความผิคนั้ัน) มันจะหนักเท่าเมล็ดฝักสักเมล็ดหนึ่ง มันจะซ่อนอยู่ในหิน หรืออยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย หรืออยู่ในแผ่นดิน อัลลอฮ์ก็จะทรงนำมันออกมา แท้จริง อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงรอบรู้ยิ่ง” “โอ้ลูกเอ๋ย เจ้าจงดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และจงใช้กันให้กระทำความดี และจงห้ามปรามกันให้ละเว้นการทำความชั่ว และจงอดทนต่อสิ่งที่ประสบกับเจ้า แท้จริง นั่นคือส่วนหนึ่งจากกิจการที่หนักแน่น มั่นคง” “และเจ้าอย่าหันแก้ม (ใบหน้า) ของเจ้าให้แก่ผู้คนอย่างยะโส และอย่าเดินไปตามแผ่นดินอย่างไร้มารยาท แท้จริง อัลลอฮ์ มีทรงชอบทุกผู้ยิ่งจงของ และผู้ศุโยโวโอ้อวด” “และเจ้าจงก้าวเท้าของเจ้าพอประมาณ และจงลดเสียงของเจ้าลง แท้จริง เสียงที่หนาเกลียดยิ่งคือเสียง(ร้อง) ของลา” (31: 14-19)

10. การรักษาสังแวดล้อม

บทบัญญัติอัล-กูรอาน ความว่า “และจงเปรียบเทียบอุทาหรณ์หนึ่งแก่พวกเขา คือชายสองคน เราให้สวนองุ่นสองแห่งแก่คนหนึ่งในสองคน และเราได้ล้อมสวนทั้งสองไว้ด้วยคันอินทผลัม และเราได้ทำให้มีพืชพันธุ์ระหว่างสวนทั้งสองด้วย แต่ละสวนทั้งสองแห่งนี้ได้ออกผลิตผลของมันอย่างสมบูรณ์ ไม่เคยลดน้อยแต่อย่างใดและเราได้ให้ลำน้ำไหลท่ามกลางสวนทั้งสอง” (18: 32-33)

“การบ่อนทำลาย ได้เกิดขึ้นทั้งทางบกและทางน้ำ เนื่องจากสิ่งที่มือของมนุษย์ได้ขวนขวายไว้เพื่อที่พระองค์จะให้พวกเขาลิ้มรสบางส่วนที่พวกเขาประกอบไว้โดยที่หวังจะให้พวกเขากลับเนื้อกลับตัว” (30: 41)

ท่านนบี (ศ็อลฯ) กล่าวว่า “บทลงโทษถูกนำมาปฏิบัติใช้อยู่เป็นที่ชื่นชอบแก่ผู้คนมากกว่าการได้รับน้ำฝนจากฟากฟ้าเป็นเวลาสี่สิบวัน” (รายงานโดย อิหม่ามอะหมัด) (อิบนุกาซีร , 1995: 661 เล่ม 8) เนื่องจากเมื่อใดก็ตามที่บทลงโทษต่างๆ ที่ถูกนำมาใช้ทำให้ผู้คนหวาดผวา และเกิดความกลัวที่จะกระทำความผิด และเมื่อใดก็ตามที่ไม่มีบาปมุข ก็จะเกิดความบารอกะฮ์ อันเป็นเหตุให้มีฝนตกตามฤดูกาล ผู้คนสามารถประกอบอาชีพและมีชีวิตอย่างมีความสุข

Content -based Instruction (CBI)

Content -based Instruction คือ การสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษา และการเรียนภาษาที่สอง ภาษาที่สาม และภาษาที่สี่จะได้ผลมากที่สุดถ้าครูสอนการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง

บริตัน สโนว์ และ เวซ (1989) ให้คำอธิบายเกี่ยวกับการสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษา หรือที่เรียกว่า Content-based Instruction (CBI) ว่าเป็นการสอนโดยประสานเนื้อหาเข้ากับวัตถุประสงค์ของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการศึกษาเนื้อหา พร้อมกับการพัฒนาภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ

แนวการสอนแบบนี้ ครูจะประสานทักษะทั้งสี่ให้สัมพันธ์กับหัวเรื่อง (Topic) ที่กำหนด ในการเลือกหัวเรื่องครูจะต้องแน่ใจว่าผู้เรียนมีทักษะและกลวิธีการเรียนภาษา (Strategy) เพื่อที่จะสามารถทำความเข้าใจสาระของเนื้อหาได้ การสอนภาษาแบบนี้เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะเป็นการฝึกกลวิธีการเรียนภาษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจความหมายของภาษา และผู้เรียนสามารถนำกลวิธีนี้ไปใช้ได้ตลอดไป ส่วนเนื้อหาและกิจกรรมการเรียน ครูสามารถจะปรับแต่งให้มีความหลากหลายมากขึ้น

การสอนแบบ CBI (Content -Based Instruction) ยังเป็นการสอนที่มุ่งเตรียมผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อหาความรู้ทางวิชาการเพิ่มเติม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็เหมือนกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีหลักสำคัญๆดังนี้คือ

- เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered)
- การสอนภาษาแบบเน้นประสบการณ์ทางภาษาที่ใช้ในชีวิตจริงทั้งหมด (Whole Language Approach)
- การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)
- การเรียนรู้จากการทำโครงการ (Project- based Learning)

นอกจากนี้ยังเน้นหลักสำคัญที่ว่า ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีถ้ามีโอกาสใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เหมือนจริง และผู้เรียนจะใช้ภาษามากขึ้นถ้ามีความในเนื้อหาที่เรียน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องนำเนื้อหาที่เป็นจริงและสถานการณ์การเรียนรู้ที่สมจริงให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อที่จะทำความเข้าใจสาระของเนื้อหา โดยผู้เรียนสามารถใช้พื้นความรู้เดิมของตนในภาษาไทยมาโยงกับเนื้อหาของวิชาในภาษาอังกฤษ

ในการเลือกเนื้อหาที่จะสอนนั้น ครูจะต้องเลือกเรื่องที่สอดคล้องกับความเป็นจริง นอกจากนี้ครูจะต้องคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ครูสามารถเลือกที่จะสอนจากแหล่งเนื้อหา เช่น รายวิชาต่างๆในหลักสูตร เช่น วิชาสังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา ศิลปะ นอกจากครูจะใช้เนื้อหาจากรายวิชาสอนทักษะทางภาษาแล้ว ยังจะได้ฝึกให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วย เรื่องที่เลือกจะต้องสัมพันธ์กับประสบการณ์และสถานการณ์การเรียนของผู้เรียนด้วย (สโกลเลอร์ และ เกรค, 1997 : 91)

การเลือกสื่อการเรียนรู้หรือบทเรียนนับเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เพราะผู้สอนจะต้องหาบทเรียนในกรอบเนื้อหาที่คาดว่าผู้เรียนสนใจ ครูหรือผู้บริหารรายวิชาอาจใช้แนวทางการเลือกบทเรียนดังต่อไปนี้ (บรินตัน สโนว์ และ เวช 1989)

- เนื้อหาของบทเรียนเป็นจริง (Content Authenticity) เนื้อหาทันสมัย มีข้อมูลมากพอที่จะให้ผู้เรียนฝึกทักษะการอ่าน เขียน และฟังได้หรือไม่

- งานหรือกิจกรรมสอดคล้องกับสถานการณ์จริง (Task Authenticity) เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาหรือไม่ กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนพัฒนาความคิดเชิงพิพากษ์วิจารณ์หรือไม่
- บทเรียนน่าสนใจ (Interest Level) เนื้อหาดึงดูดความสนใจของนักเรียนหรือไม่
- บทเรียนยากง่ายเหมาะกับระดับของผู้เรียน (Difficulty Level) บทเรียนเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ บทเรียนให้ข้อมูลหรือมีความยาวพอเหมาะหรือไม่
- เนื้อหาเข้าใจง่าย (Accessibility) ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานก่อน บทเรียนนี้หรือสามารถเข้าใจประเด็นทางวัฒนธรรมหรือไม่ เนื้อหาหรือการเรียบเรียงเนื้อหาตลอดจนสำนวนภาษาเหมาะสมหรือไม่
- บทเรียนหาได้ง่าย (Availability) ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานก่อนอ่าน บทเรียนนี้หรือสามารถเข้าใจประเด็นทางวัฒนธรรมหรือไม่ เนื้อหาหรือการเรียบเรียงเนื้อหาตลอดจนสำนวนภาษาเหมาะสมหรือไม่
- รูปแบบการนำเสนอ (Packaging) น่าสนใจ การจัดหน้า ตัวพิมพ์ ภาพ สี สัน ช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจข้อความได้ง่ายขึ้นหรือไม่
- ส่วนประกอบบทเรียน (Textual Aids) เช่น มีคำอธิบายศัพท์คำถามให้ค้นคว้าเพิ่มเติม หรือดัชนีคำจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและจำเนื้อหาที่เรียนได้หรือไม่
- สื่อการเรียนรู้เสริม (Supporting Materials) มีคู่มือครู หรือเฉลยคำตอบหรือแบบฝึกหัดเสริมหรือไม่
- บทเรียนยืดหยุ่นได้ (Flexibility) บทเรียนเหมาะที่จะใช้สอนแบบทักษะสัมพันธ์ หรือใช้กับกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้หรือใช้สอนผู้เรียนที่มีวิธีการหลายแบบหรือไม่
- แหล่งเนื้อหา (Source) บทเรียนมาจากแหล่งเนื้อหาและมีรูปแบบการเขียนที่หลากหลายและครูสามารถใช้สื่อการสอนหลายแบบได้หรือไม่

การใช้เนื้อหาไปสู่การเรียนรู้ภาษา ครูสามารถใช้สื่อเตรียมบทเรียนจากชีวิตจริงโดยครูสามารถสอนภาษาพร้อมกับเนื้อหา การใช้บทเรียนจากสื่อในชีวิตจริงเสริมบทเรียนจากตำราเรียนจะทำให้การสอนมีความหลากหลายน่าสนใจยิ่งขึ้น

การสอนภาษามีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาให้ผู้เรียนใช้ภาษาทั้งด้านการพูดและการเขียนได้ถูกต้องและมีความคล่องตัว ครูจึงควรสอนไวยากรณ์ให้ผสมผสานกับการสอนเนื้อเรื่องมากกว่าสอนแยกแบบเดิม

การใช้เนื้อหา นำไปสู่การสอนภาษา หรือ Content-based Instruction (CBI) คือ ผู้เรียน จะได้เรียนเนื้อหาไปพร้อมกับภาษาและทักษะการเรียนรู้เชิงวิชาการ กิจกรรมในชั้นเรียนแบบ CBI ไม่เพียงแต่ให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาอย่างเดียวแต่ยังฝึกให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการใช้ความคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์และพัฒนาวิธีการเรียน (Learning Strategies) เมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะดังกล่าวแล้วก็จะสามารถศึกษาด้วยตนเองและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพแวดล้อมใดๆ หรือไม่ว่าผู้เรียนจะอยู่ในสภาพการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นสำคัญหรือนักเรียนเป็นสำคัญ

การศึกษาแบบพหุภาษา (Multilingual Education)

ชินอช และ เจสเนอร์ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า ภาษาต่าง ๆ นั้นมีความแตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านการออกเสียง ด้านโครงสร้างประโยค และแม้แต่ด้านความหมายของคำ และวัฒนธรรมทางภาษา การใช้หลายภาษาไปพร้อมกันในการเรียนรู้ภาษานั้นทำให้มีผลต่อประสิทธิภาพด้านการพัฒนาทางภาษา ซึ่งอาจสรุปได้ว่าพหุภาษาคือสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษา ดังนั้นการสอนพหุภาษาจะเป็นผลดีต่อครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เพราะเป็นลักษณะของการบูรณาการวิธีการสอนภาษา ดังนั้น กระบวนการการเรียนรู้ภาษาที่สอง หรือภาษาที่สามนั้นเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางพหุภาษา ครูพหุภาษาส่วนใหญ่มักจะใช้พื้นฐานความรู้ของตนเองไปเปรียบเทียบระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาอื่น ไม่ว่าจะเป็นด้านระบบโครงสร้างของภาษา การออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ และหลักการปฏิบัติเพื่อทำความเข้าใจขณะนำเสนอบทเรียนให้กับนักเรียน ซึ่งทอร์นเบอร์ (1997) อ้างถึงใน ชินอช และ เจสเนอร์ (ม.ป.ป.) ได้เรียกกระบวนการนี้ว่า กระบวนการรับรู้ภาษา (Language Awareness) หรือในทัศนะของ แอนดริวส์ (199) อ้างถึงใน ชินอช และ เจสเนอร์ (ม.ป.ป.) เรียกพฤติกรรมประเภทนี้ว่า การรับรู้เชิงภาษาศาสตร์ (Meta-Linguistic Awareness) ด้วยเหตุนี้ ครูผู้สอนต้องเข้าใจธรรมชาติของภาษา และการใช้ภาษาเป็นอย่างดี และความสามารถในการใช้ภาษาของครูผู้สอนนั้น ขึ้นอยู่กับการเข้าใจวัฒนธรรมทางภาษา และวัฒนธรรมของสังคมด้วย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานในโครงการวิจัยจะเน้นการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและความต้องการของหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมทำกิจกรรมมีความหลากหลายทางวัยวุฒิ คุณวุฒิ และตำแหน่งหน้าที่ในการประกอบอาชีพ ทำให้ทีมวิจัยได้แนวคิดที่หลากหลายที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการ

โครงการนี้มีหัวหน้าโครงการเป็นผู้บริหารระดับสูง มีหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นรองหัวหน้าโครงการ มีเจ้าหน้าที่สำนักวิทยบริการและเจ้าหน้าที่กองนโยบายและแผนเป็นผู้ช่วยวิจัย ทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน รวมทั้งทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบบัญชีและเอกสารด้านการเงินในส่วนกลาง ส่วนเลขานุการทำหน้าที่จดบันทึกการประชุมและผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

สมาชิกทีมวิจัยเป็นผู้ที่ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยที่ในการดำเนินกิจกรรมนั้นทีมวิจัยจะเป็นตัวหลักในการเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมให้มากที่สุด ตลอดจนดูแลและให้ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรม หน้าที่หลักของทีมวิจัยอีกประการหนึ่งคือมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพและการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตลอดจนบุคลากรและผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ โดยกิจกรรมในโครงการ แบ่งออกเป็นรูปแบบต่างๆ คือ เวทีระดมความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย การประชุมกับผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเพื่อปรับปรุงหนังสือส่งเสริมการอ่าน และการทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านกับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มโดยการให้กลุ่มเป้าหมายทดลองอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน

เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. การจัดเวทีประชุมกลุ่มย่อยกับชุมชนและกลุ่มเป้าหมายเพื่อระดมความคิดเห็น
2. การประชุมกับผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
3. การสังเกตการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรม

4. แบบสอบถามความคิดเห็นในการทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
5. การสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

รายงานการดำเนินงานรายการกิจกรรม

ก่อนการเริ่มดำเนินงานโครงการ “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ทีมวิจัยได้มีการนัดประชุมกัน จำนวน 18 ครั้ง ณ ห้องประชุมเล็ก ชั้น 2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา โดยมีพี่เลี้ยงและทีมงาน สำนักงานส่งเสริมการวิจัยภาค มาร่วมประชุมและให้คำแนะนำในการเตรียมงานวิจัยซึ่งใช้ระยะเวลา โดยประมาณ 9 เดือน

โครงการวิจัย “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” เป็นงานวิจัยโดยชุมชนมีส่วนร่วม มีแผนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเวทีระดมปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ใช้ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ จากตัวแทนกลุ่มผู้สอน

วัน เดือน ปี : 20 พฤศจิกายน 2550

สถานที่จัด: ณ ห้องประชุมสัมมนาชั้น 4 อาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชีคกอเซ็ม บินมูฮัมหมัด อาล-ษานีย์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: 28 คน ประกอบด้วย ตัวแทนกลุ่มผู้สอน เจ้าหน้าที่ สกว. และนักวิจัย
วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม:

1. เพื่อศึกษาปัญหา-ความต้องการของผู้สอน
2. เพื่อได้แนวทางการทำหนังสือส่งเสริมฯ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม:

1. ประสานการดำเนินงาน
2. ดำเนินการ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) กลุ่มผู้สอน 1 ครั้ง
 - 2.1 ชี้แจงโครงการ
 - 2.2 แบ่งผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็น 4 กลุ่ม เพื่อระดมประเด็นปัญหาความต้องการ และแนวทางการแก้ปัญหาผ่านเรื่อง
 - 2.3 นำเสนอกลุ่มใหญ่และร่วมจัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาความต้องการ
 - 2.4 เปิดเวทีรับฟังแนวคิดเพิ่มเติม

2.5 นักวิจัยบันทึกการนำเสนอผลการระดมความคิดเห็น

3. นักวิจัยประชุมสรุปผลการดำเนินกิจกรรม

สิ่งที่นักวิจัยและกลุ่มผู้สอนได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

ได้ข้อมูลสถานการณ์ ปัญหาในประเด็นต่อไปนี้

1. การดำเนินชีวิตของมุสลิม
2. ภาษาของผู้สอนและผู้เรียน
3. ความต้องการของผู้สอน
4. ได้ข้อมูลด้านการเรียนภาษา
5. ได้ข้อมูลด้านการสอนภาษา
6. ได้แนวทางแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป:

นักวิจัยประชุมเตรียมงาน จำนวน 3 วัน

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเวทีระดมปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ใช้ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านจากตัวแทนกลุ่มผู้เรียน

วัน เดือน ปี: วันที่ 29 พฤศจิกายน 2550

สถานที่จัด: ณ ห้องประชุมสัมมนาชั้น 4 อาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชีคกอเซ็ม บินมุฮัมหมัด อาล-ษานีย์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: 60 คน ประกอบด้วยตัวแทนกลุ่มผู้เรียน เจ้าหน้าที่ สกว. และนักวิจัย

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม:

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้เรียน
2. เพื่อได้แนวทางการทำหนังสือ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม:

1. นักวิจัยประชุมเตรียมงาน จำนวน 3 วัน
2. ประสานการดำเนินงาน
3. ดำเนินการ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) กลุ่มผู้เรียน จำนวน 1 ครั้ง เริ่มจาก
 - 3.1 ชี้แจงโครงการ
 - 3.2 แบ่งกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม เพื่อระดมประเด็นปัญหา ความต้องการ และแนวทางการแก้ปัญหาผ่านเรื่อง
 - 3.3 นำเสนอกลุ่มใหญ่และร่วมจัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาและความต้องการ

3.4 เปิดเวทีรับฟังแนวคิดเพิ่มเติม

3.5 นักวิจัยบันทึกการนำเสนอผลการระดมความคิดเห็น

4. นักวิจัยประชุมสรุปผลการดำเนินกิจกรรม

สิ่งที่นักวิจัยและตัวแทนกลุ่มผู้เรียนได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. ควรมีการวางแผนให้ละเอียดก่อนติดต่อประสานงานในการทำกิจกรรม
2. นักวิจัยและตัวแทนกลุ่มผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของภาษาและการเข้าใจของภาษาที่ถูกต้อง

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป:

นักวิจัยประชุมเตรียมงาน จำนวน 3 วัน

กิจกรรมที่ 3 เวทีระดมปัญหาและความต้องการจากกลุ่มผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน

วัน เดือน ปี: วันพฤหัสบดี ที่ 13 ธันวาคม 2553

สถานที่จัด: ณ ห้องประชุมสัมมนาชั้น 4 อาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชีคกอ
เซ็ม บินมูฮัมหมัด อาล-ยานี มหาวินิจฉัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: 48 คน ประกอบด้วย ตัวแทนผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน (ในพื้นที่ ตำบล
เขาตูม) เจ้าหน้าที่ สำนักงานส่งเสริมการวิจัยและนักวิจัย

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม:

1. เพื่อให้ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน สะท้อนความต้องการด้านปัญหาที่อยากให้
มีการแก้ไข
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้นำเสนอรูปแบบหนังสือส่งเสริมฯที่เหมาะสมกับ
เด็ก และผู้เริ่มเรียนรู้
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่มีผ่านหนังสือ
ส่งเสริม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ประสานการดำเนินงาน จำนวน 3 วัน
2. ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) กลุ่มผู้ปกครองและผู้นำ
ชุมชน จำนวน 1 ครั้ง
 - 2.1 ชี้แจงโครงการ
 - 2.2 แบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม เพื่อระดมประเด็นปัญหา ความต้องการ และแนวทาง
การแก้ปัญหา
 - 2.3 นำเสนอกลุ่มใหญ่และเปิดเวทีรับฟังแนวคิดเพิ่มเติม
 - 2.4 นักวิจัยบันทึกการนำเสนอผลการระดมความคิดเห็น

3. นักวิจัยประชุมสรุปผลการดำเนินกิจกรรม

สิ่งที่นักวิจัย กลุ่มผู้ปกครองและผู้นำชุมชนได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. ได้ข้อมูลสถานการณ์ ปัญหา-ความต้องการจากกลุ่มผู้นำ และผู้ปกครอง
2. ได้รูปแบบหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสมกับกลุ่มเด็กในมุมมองผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน
3. ได้แนวทางแก้ปัญหาของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป:

นักวิจัยประชุมเตรียมงาน จำนวน 2 วัน

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมนักวิจัยและตัวแทนชุมชนร่วมสรุปปัญหาและความต้องการ

วัน เดือน ปี: 30 ธันวาคม 2550

สถานที่จัด: ณ ห้องประชุมสัมมนาชั้น 4 อาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชีคกอ
เซ็ม บินมุฮัมหมัด อาล-ษานีย์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: 19 คน ประกอบด้วยที่ปรึกษาโครงการ ตัวแทนชุมชน และนักวิจัย

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม:

1. เพื่อสรุปปัญหาและความต้องการ
2. เพื่อวิเคราะห์คัดเลือกและจัดหมวดหมู่ปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม:

นักวิจัยร่วมสรุปการอภิปรายแบบเชนติเกตโดย

1. นักวิจัยและผู้เข้าร่วมร่วมพิจารณาประเด็นใหญ่ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหา-ความต้องการ ในกลุ่มผู้เรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และกลุ่มตัวแทน ผู้ปกครองว่า สะท้อนเรื่องอะไรบ้าง
2. นักวิจัยร่วมพิจารณาประเด็น ใหญ่ๆ ที่เป็นปัญหาในกลุ่มผู้สอนว่า สะท้อนเรื่อง อะไรบ้าง
3. ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย อภิปรายตามประเด็นเรื่อง ที่สรุปในกลุ่มใหญ่เกี่ยวกับ ปัญหา ความต้องการ สาเหตุ องค์ประกอบปัญหา และแนวทางแก้ไขผ่านหนังสือ ส่งเสริมการอ่าน
4. แต่ละกลุ่มย่อยนำเสนอผลการอภิปรายจากข้อ 2) พร้อมอภิปรายและสรุปในกลุ่ม ใหญ่ 1 วัน

สิ่งที่นักวิจัยและตัวแทนชุมชนได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

นักวิจัยและตัวแทนชุมชนเข้าใจปัญหาและความต้องการจากพื้นที่ ซึ่งผ่านการกลั่นกรอง ร่วมกันและสามารถลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหา เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

รวบรวมจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจากอินเทอร์เน็ต และ หอสมุดต่างๆ

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการศึกษาระบบพหุภาษา (Multilingual Education)

วัน เดือน ปี:

วันที่ 11-27 ธันวาคม 2550 และ 24-28 ธันวาคม 2550 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

วันที่ 7-11 มกราคม 2551 และ 11-15 กุมภาพันธ์ 2551 ศึกษาเอกสารเพิ่มเติม

สถานที่จัด: ณ ห้องประชุมเล็ก ชั้น2 อาคารสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: นักวิจัย 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม:

1. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาระบบพหุภาษา(Multilingual Education)
2. เพื่อศึกษาทฤษฎีวิธีการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน
3. เพื่อศึกษาหลักการศาสนาที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากอัลกุรอานและซุนนะฮ์
4. เพื่อศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ Content -based Instruction (CBI)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม:

1. ศึกษารวบรวมจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจาก Internet และหอสมุดต่างๆ เป็นเวลา 10 วัน
2. นักวิจัยร่วมอภิปรายเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาใช้เวลา 5 วัน
3. นักวิจัยสรุปร่วมกัน ใช้เวลา 5 วัน

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม:

1. สามารถเข้าใจวิธีการเรียนการสอนภาษาควบคู่หลักการศาสนาที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. การทำวิจัยร่วมกับนักวิจัยที่มีความถนัดด้านภาษาที่หลากหลายสามารถพัฒนาการเข้าใจภาษาต่างๆของนักวิจัยได้ดีมาก

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

นักวิจัยศึกษาทฤษฎีวิธีการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านและหลักการศาสนาที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมจัดประชุมนักวิจัยร่วมกำหนดหัวข้อเรื่องการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน

วัน เดือน ปี: 3 มกราคม 2551

สถานที่จัด: ณ ห้องประชุมเล็ก ชั้น2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: นักวิจัย 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม:

1. เพื่อกำหนดหัวข้อเรื่องการจัดทำหนังสือส่งเสริมฯ ที่สอดคล้องกับความต้องการและปัญหา

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม:

ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จำนวน 1 วัน โดย

1. ระดมหัวข้อเรื่องตามผลการประชุมจากเวทีระดมปัญหาและความต้องการจากกลุ่มผู้สอน กลุ่มผู้เรียน และกลุ่มผู้ปกครองและผู้นำชุมชน
2. ร่วมจัดลำดับความสำคัญของเรื่อง
3. สรุปผลร่วมกัน
4. แบ่งหัวข้อให้นักวิจัยเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน คนละ 3 เรื่อง

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม:

1. เข้าใจหัวข้อ รายละเอียด และขอบข่ายเนื้อหาของเรื่องที่จะจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. เรียนรู้วิธีการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป:

1. รวบรวมความคิด กำหนดขอบเขต และทิศทางเพื่อเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านในช่วงต่อไป
2. เมื่อนักวิจัยได้รับมอบหมายหัวข้อที่จะเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน นักวิจัยศึกษารูปแบบของการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ตัวเองถนัดจากแหล่งข้อมูลต่างๆ

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้วย 1 ภาษาหลักตามความถนัดของผู้เขียน และแปลเป็นภาษาไทย

วัน เดือน ปี: 14-18 มกราคม 2551 และ 21-25 มกราคม 2551

สถานที่จัด: ณ ห้องประชุมเล็ก ชั้น 2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: นักวิจัย 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม:

1. เพื่อร่วมกันจัดทำเนื้อหาในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ด้วย 1 ภาษาหลักตามความถนัดของนักวิจัย และแปลเป็นภาษาไทย

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม:

แบ่งกลุ่มนักวิจัยออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน โดยกำหนดให้กลุ่มละ 4-5 เรื่อง

1. พิจารณาประเด็นและกำหนดใจความสำคัญของเรื่องที่จะเขียน

2. วางแผนโครงเรื่องและการผูกเรื่องราวเพื่อนำเสนอด้วยกัน
3. นักวิจัยแต่ละคนเขียนตามภาษาที่นักวิจัยนัด ด้วยเนื้อเรื่องที่มีความยาวประมาณ 2 หน้ากระดาษ A4 และใช้ตัวอักษรแบบ Angsana New ขนาด 18 สำหรับภาษาไทย ตัวอักษรแบบ Times New Roman ขนาด 18 สำหรับภาษาอังกฤษ และตัวอักษรแบบ Mohanad ขนาด 18 สำหรับภาษาอาหรับ

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม:

1. เข้าใจหัวข้อ รายละเอียด และขอบข่ายเนื้อหาของเรื่องที่จะจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. เรียนรู้วิธีการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

รวบรวมเนื้อหาหนังสือส่งเสริมฯ ที่นักวิจัยได้เขียนด้วย 1 ภาษาหลักตามความถนัดของนักวิจัยและแปลเป็นภาษาไทย

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมจัดเวทีนักวิจัยแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาเนื้อหาที่เขียนและรูปแบบที่เขียนเป็นภาษาไทย

วัน เดือน ปี: 18-21 กุมภาพันธ์ และ 25-28 กุมภาพันธ์ 2551

สถานที่จัด: ณ ห้องประชุมเล็ก ชั้น 2 อาคารสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: นักวิจัย 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อร่วมกันพิจารณาหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ 15 เรื่อง จากข้อมูลในเวทีรับฟังความเห็น และสะท้อนปัญหาจากกลุ่มผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม:

นักวิจัยพิจารณาเนื้อหาและรูปแบบพร้อมๆ กันโดยพิจารณาถึงประเด็นต่อไปนี้

1. แก่นเรื่อง
2. การนำเสนอเรื่อง
3. ความกระชับและความน่าสนใจของเรื่อง
4. ความสอดคล้องกับอัลกุรอานและสุนนะฮ์
5. นักวิจัยพิจารณาเรื่องละครั้งวัน วันละ 2 เรื่อง จำนวน 8 วันทำการ

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม:

1. นักวิจัยเรียนรู้วิธีการเขียนเรื่อง
2. นักวิจัยเรียนรู้วิธีการแปล

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป:

รวบรวมหนังสือฉบับร่างด้วย 2 ภาษา ภาษาที่หนึ่ง คือ ภาษาที่นักวิจัยถนัด และภาษาที่สอง คือ ภาษาไทย

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมนักวิจัยและนักภาษาให้ความหมาย(แปล)หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ฉบับร่างจากภาษาที่หนึ่ง และ สอง เป็นภาษาที่ สาม และ สี่

วัน เดือน ปี: 3-7 มีนาคม, 10-14 มีนาคม, 17-21 มีนาคม, และ 24-28 มีนาคม 2551

สถานที่จัด: ณ ห้องประชุมเล็ก ชั้น2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

เพื่อแปลหนังสือแต่ละเรื่องด้วย 4 ภาษา

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ส่งหนังสือฉบับร่างให้นักแปลภาษาทั้ง 4 ภาษา จำนวน 15 เรื่อง

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

นักวิจัยเรียนรู้การผูกเรื่องราวจากภาษาที่หนึ่ง สอง สาม และสี่

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

รวบรวมหนังสือส่งเสริมการอ่านฉบับร่าง 15 เรื่อง ที่เขียนครบ 4 ภาษา เพื่อพิจารณาโดยนักวิจัย

กิจกรรมที่ 10 จัดประชุมปฏิบัติการพิจารณาเนื้อหาและภาษาจาก 15 เรื่อง พร้อมปรับปรุงและแก้ไข เนื้อหาและภาษา เป็นเรื่องๆ ทั้ง 4 ภาษาร่วมกัน

วัน เดือน ปี: ระหว่างวันที่ 23 พฤษภาคม 2551 -16 สิงหาคม 2551

สถานที่จัด: ห้องประชุม ชั้น2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: นักวิจัย 8 คน และ อาจารย์ที่ปรึกษา 2 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อนำเสนอข้อมูลเนื้อหาที่แต่ละทีมจัดทำ หรือเขียน มาพิจารณารายละเอียด
2. เพื่อร่วมพิจารณาความถูกต้องเชิงภาษาที่เขียนในแต่ละเรื่องในด้านต่างๆ คือ
 - 2.1 ด้านไวยากรณ์
 - 2.2 รูปประโยค
 - 2.3 คำศัพท์
 - 2.4 ความเหมาะสมของภาษาที่ต้องกระชับรัดและเข้าใจง่าย
 - 2.5 ความน่าสนใจ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. นำเสนอเนื้อหาเรื่อง 10-15 เรื่อง ประกอบด้วย
 - 1.1 แก่นเรื่อง
 - 1.2 การนำเสนอเรื่อง
 - 1.3 กะทัดรัด และความน่าสนใจ
 - 1.4 ทางเลือกทางออกของปัญหา/ตามหลักการชุมชนะห์
 2. นำเสนอภาษา
 - 2.1 ความถูกต้องของภาษา
 - 2.2 ไวยากรณ์
 - 2.3 ความง่ายต่อการอ่าน
 - 2.4 ภาษาเหมาะกับผู้อ่าน/รูปประโยค
 3. ร่วมกันวิจารณ์แต่ละเรื่อง
 4. ร่วมกันปรับปรุงแก้ไขความถูกต้อง
- สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม**
1. ได้ความรู้และประสบการณ์เชิงความรู้
 - 1.1 ได้ความรู้เกี่ยวกับฮัจราอตุลลัฮ์ (ก้อนหินสีดำที่กะบะฮ์) ว่าเป็นหินเล็กๆ จำนวน 7 ก้อนซึ่งแต่เดิมเป็นสินค้านาม แต่ต่อมากลายเป็นสีดำเนื่องจากบาปของลูกหลานอาดัม และในวันพินกันชีพหินดำนี้จกลายเป็นสินค้านามเช่นเดิม
 - 1.2 ชีคดาูดเป็นคนแรกที่น่าอักษรอาหรับมาประยุกต์ใช้ในการเขียนเป็นอักษรยาวีและอักษรนั้นถูกใช้มาจนถึงปัจจุบัน
 2. ได้ความรู้และประสบการณ์เชิงภาษาในการแปลจากภาษาที่ เป็นที่ 2, 3 และ 4 ซึ่งไม่สามารถจะแปลคำต่อคำได้ แต่ต้องแปลตามธรรมชาติของแต่ละภาษา เช่น ภาษาไทย คำว่าพ่อแม่ ภาษามลายูต้องแปลว่า dua ibubapa เพราะในวัฒนธรรมมลายูให้เกียรติผู้เป็นแม่ ในภาษาอังกฤษต้องแปลว่า parents และภาษาอาหรับต้องแปลว่า (วาลีคัยน) เนื่องจากภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับมีคำ เฉพาะที่ใช้แทนคำว่าพ่อแม่ที่ตรงกับภาษาไทย คำว่า “Shiek Daud’s family” มีความหมายเหมือนกับคำว่า “The Shiek Dauds” ในภาษาอังกฤษ ถ้าใช้คำว่า “The one” เป็นประธานของประโยค สามารถใช้คำว่า “his” หรือ “his or her” เป็นสรรพนามในประโยคถัดไปได้
 3. ได้ความรู้และประสบการณ์เชิงวัฒนธรรม เช่น ในภาษาอาหรับมักมีการขอพรให้แกคนอื่นและตัวเองด้วย เช่น ในกรณีที่พ่อพูดกับลูกว่า “ขอให้อัลลอฮฺประทาน

ความโปรดปรานแก่ลูกและพ่อแม่ของลูกด้วย” ซึ่งการอวยพรในลักษณะนี้จะไม่ปรากฏในภาษามลายู ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

4. ได้ความรู้และประสบการณ์เชิงความรู้ลึก

4.1 ภาคภูมิใจที่ได้ทำหนังสือพหุภาษาในรูปแบบที่ยังไม่เคยปรากฏในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และประเทศไทยมาก่อน และทุกภาษาคือภาษาของอัลลอฮ์

4.2 ภาคภูมิใจที่ได้เล่าเรื่องราวของเมืองปัตตานี บุคคลสำคัญของปัตตานี คือ ชีคดาอุด และประวัติศาสตร์ของมัสก๊ะฮ์ อัลมุกัรรอมะฮ์ ซึ่งหลายคนยังไม่เคยรู้มาก่อน

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

นักวิจัยจัดหนังสือส่งเสริมการอ่านฉบับร่างให้เป็นเล่มและประชุมเตรียมงานใช้เวลา 1 วัน ในการวางแผนเพื่อติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิ

กิจกรรมที่ 11 จัดส่งเนื้อหาหนังสือส่งเสริมการอ่านให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบทั้ง 15 เรื่อง

วัน เดือน ปี: วันที่ 21 สิงหาคม 2551

สถานที่จัด: ห้องประชุมเล็ก ชั้น 2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: นักวิจัย 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาของหนังสือส่งเสริมการอ่านทั้ง 10-15 เรื่อง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. นักวิจัยจัดระบบข้อมูลเป็นเล่ม
2. จัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาด้านเนื้อหา จำนวน 5 คน คนละ 3 เรื่อง
3. จัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาด้านภาษา จำนวน 5 คน คนละ 5 เรื่องต่อ 1 ภาษา

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. เรียนรู้การใช้ภาษา ส่วนภาษา วิธีการแปล คำศัพท์และหลักเกณฑ์ทางภาษาของแต่ละภาษาและวิธีการลำดับเรื่องราว
2. เรียนรู้วิธีการประสานงานและติดตามเรื่องเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความรู้และความถูกต้องเชิงภาษาและเชิงเนื้อหา

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

นักวิจัยรวบรวมหนังสือที่ผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อปรับปรุงแก้ไข

กิจกรรมที่ 12 นักวิจัยแต่ละกลุ่มร่วมสรุปและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะร่วมกัน

วัน เดือน ปี : วันที่ 25 กันยายน 2551- 12 กุมภาพันธ์ 2552

สถานที่จัด : ห้องประชุม ชั้น2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม : นักวิจัย 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาและภาษาให้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษา

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. นักวิจัยแต่ละกลุ่มย่อยสรุปร่วมกัน 1 อาทิตย์
2. ร่วมประชุมทีมงานของทุกกลุ่มเพื่อสรุปร่วมกัน
3. จัดพิมพ์ฉบับร่างที่สมบูรณ์ครั้งที่ 5

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม:

เรียนรู้เทคนิคการพิจารณาหนังสือแต่ละภาษาให้เร็วขึ้น คือ แยกประชุมเพื่อพิจารณาภาษาแต่ละภาษาก่อน หลังจากนั้นจึงเป็นการประชุมรวมเพื่อสรุปทุกภาษา

เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิไม่สามารถส่งหนังสือส่งเสริมการอ่านตามเวลาที่กำหนดได้ และยังมีหนังสือส่งเสริมการอ่าน อีกจำนวน 5 เรื่อง ที่ทีมวิจัยยังไม่สามารถรวบรวมจากผู้ทรงคุณวุฒิจึงทำให้การดำเนินกิจกรรมนี้เกิดความล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้และสามารถดำเนินการแก้ไขหนังสือส่งเสริมการอ่านเพียง 10 เรื่อง ส่วนหนังสือส่งเสริมการอ่านอีก 5 เรื่องสามารถดำเนินการภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ถัดมา

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป:

นักวิจัยรวบรวมหนังสือที่ผ่านแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

กิจกรรมที่ 13 จัดรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่านฉบับร่างโดยนักวิจัย

วัน เดือน ปี : ระหว่างวันที่ 7-8 พฤศจิกายน 2551 และวันที่ 14 พฤศจิกายน 2551

สถานที่จัด : ห้องประชุม ชั้น2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม : นักวิจัย 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อร่วมพิจารณาเนื้อหาที่เหมาะสมในแต่ละหน้า
2. เพื่อร่วมกำหนดอักษรและขนาดอักษรที่พอดี

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. พิจารณาเนื้อหาที่เหมาะสมในแต่ละหน้า
2. นักวิจัยร่วมกำหนดอักษรและขนาดอักษรที่พอดี

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. เรียนรู้วิธีการแบ่งเนื้อเรื่องในแต่ละปริศนา หรืออนุกรม เพื่อเขียนภาพประกอบ
2. เรียนรู้เกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดทำหนังสือ เช่น Microsoft word และ Photoshop
3. เรียนรู้การออกแบบตัวอักษรโดยการใช้ Word Art

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

นักวิจัยประสานเพื่อดำเนินการประชุม 1 วัน

กิจกรรมที่ 14 เวทีชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้สนใจร่วมการวาดภาพประกอบเรื่อง

วัน เดือน ปี: วันที่ 4 ธันวาคม 2551

สถานที่จัด: ห้องประชุม ชั้น 2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม: นักวิจัย จำนวน 8 คน และผู้ที่มีความสนใจในการวาดรูปซึ่งสรรหาโดย

ทีมวิจัย จำนวน 1 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อให้ผู้สนใจมาร่วมในการเขียนภาพประกอบเรื่องด้วยภาพสี

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมครั้งนี้มีการเปลี่ยนแปลงจากแผนการดำเนินงานที่วาง เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาที่ไม่เอื้อต่อแผนการดำเนินงาน โดยทีมวิจัยไม่ได้เชิญผู้สนใจร่วมประชุมชี้แจงแนวคิดเพื่อคัดเลือกผู้วาดรูป แต่เลือกโดยการสุ่มแบบเจาะจงเนื่องจากข้อจำกัดบางประการ เช่น ต้องเป็นผู้ที่สามารถทุ่มเทเวลากับงานได้ เพราะในกระบวนการดำเนินงานนั้นต้องมีการปรับปรุงหลายครั้ง ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดของเรื่องราวในหนังสือเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นวัฒนธรรมหลายที่สอดคล้องกับอิสลาม เป็นผู้ที่มีความสนใจในงานที่ได้รับมอบหมาย มีประสบการณ์ในการวาดภาพประกอบเรื่องราว และเป็นผู้ที่ยอมรับเงื่อนไขค่าตอบแทนที่สมเหตุสมผลและไม่มากนัก
2. ทีมวิจัยเชิญผู้วาดรูปมาร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่ควรจะเป็น
3. ให้เวลาผู้เข้าร่วมวาดภาพภายในระยะเวลา 1 เดือน

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับลายพิมพ์ของผ้าโสร่งในแต่ละยุคสมัย
2. นักวิจัยตระหนักถึงการเรียนรู้ภาษาที่รวดเร็วโดยอาศัยรูปภาพ เช่น บางรูปภาพที่มีป้ายชื่อหรือป้ายประกาศที่เขียนข้อความด้วยภาษาที่แตกต่างกัน

3. ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการวาดภาพเพื่อสื่อความหมายเรื่องที่เขียน
4. ได้เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะพิเศษในการวาดภาพการ์ตูนปัดตานี
5. การวาดภาพเกี่ยวกับรูปของซิคดาอุดโดยการนำแนวคิดรูปของนักปราชญ์อิสลามเนื่องจากผู้วาดภาพไม่สามารถจินตนาการภาพของซิคดาอุดได้เพราะไม่สามารถหารูปถ่ายของซิคดาอุดเพื่อสเก็ตภาพสิ่งนี้ เป็นข้อค้นพบที่ทีมวิจัยได้จากการวาดภาพโดยนักวาดภาพ
6. การวาดภาพเกี่ยวกับรูปของราชวงศ์ปัดตานีในสมัยก่อนนำแนวคิดของมะโย่งเนื่องจากผู้วาดภาพไม่สามารถจินตนาการภาพดังกล่าวได้ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่ทีมวิจัยได้จากการวาดภาพโดยนักวาดภาพเช่นเดียวกัน

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

ประชุมนักวิจัยเพื่อเตรียมเวทีพิจารณาการเขียนภาพประกอบเรื่องโดยนักวิชาการในพื้นที่ นักวิจัยเตรียมงานประชุม เป็นเวลา 2 วัน เพื่อรวบรวมภาพต่างๆ ที่ส่งเข้ามา จัดทำแบบประเมินภาพวาดที่มีองค์ประกอบภาพครบตามเนื้อหาที่ต้องการ ประสานผู้ทรงคุณวุฒิและเตรียมวัน เวลา สถานที่

กิจกรรมที่ 15 จัดเวทีพิจารณาการเขียนภาพประกอบเรื่องโดยนักวิชาการในพื้นที่

วัน เดือน ปี : วันที่ 5, 12 และ 19 มีนาคม 2552 (จำนวน 3 วันทำการ)

สถานที่จัด : ห้องประชุม ชั้น 2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม : นักวิจัย 8 คน และนักวาดภาพ 1 คน รวม 9 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อร่วมพิจารณาคัดเลือกภาพที่มีองค์ประกอบภาพเหมาะสมกับผู้เริ่มเรียน 4 ภาษา

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ทีมวิจัยร่วมกับผู้วาดภาพ ประชุมและพิจารณาคัดเลือกภาพที่เหมาะสม มีองค์ประกอบภาพที่เหมาะสม โดยใช้แบบประเมินเป็นเกณฑ์
2. มอบคำตอบแทนแก่ผู้วาดภาพ

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. การวาดภาพที่ดีต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและสามารถจินตนาการ ยุคสมัยและวัฒนธรรมของเรื่องราวที่เกิดขึ้น เพื่อให้รูปภาพสอดคล้องกับเนื้อหามากที่สุด
2. ลักษณะหน้าตาของตัวละครในแต่ละวัย ควรสมเหตุสมผลกับอายุหรือบทบาทที่ระบุในเนื้อเรื่อง

3. ได้ข้อสรุปว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านใช้ภาพการ์ตูนไม่ใช่ภาพเหมือนจริง
4. บางรูปภาพควรมีการแก้ไขให้สอดคล้องกับบรรยากาศและสถานการณ์ที่ระบุในเนื้อเรื่อง เช่น ภาพหน้าต่างที่ดูเหมือนรูปภาพติดผนัง แก้ไขโดยการวาดบานหน้าต่างเพิ่มเติม
5. นักวิจัยสามารถเข้าใจเทคนิคบางประการในการวาดรูป เช่น การวาดรูปแขนสองข้างที่อยู่ในระดับที่ต่างกันสามารถทำได้โดยใช้สีที่ต่างกัน
6. ทีมวิจัยเรียนรู้ประวัติของมัสยิดหรือชะจากหัวหน้าวิจัย มัสยิดหรือชะเคยสร้างจนเสร็จสมบูรณ์มาก่อนแต่ถูกทำลายในครั้งมีสงครามในยุคของกษัตริย์ปัตตานี ซึ่งเป็นเหตุให้มัสยิดไม่มีโฉมจนถึงปัจจุบัน และเป็นที่รู้จักกันในกลุ่มประเทศเอเชียอาคเนย์ว่าเป็นมัสยิดเดียวที่ไม่มีโฉม
7. การพิจารณาภาพประกอบต้องอาศัยความละเอียดอ่อนมากโดยอาศัยความเข้าใจของเนื้อเรื่องและจินตนาการยุคสมัยของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นประกอบกับศิลปะและวัฒนธรรมของตัวละคร
8. จากการวิเคราะห์ภาพประกอบหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “ศาสดาฮุด (อัลยฮิสลาม) กับชนกลุ่มอาดา” ทีมวิจัยสามารถเรียนรู้และเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อิสลาม เช่น ประวัติของอัสฮานุลอคุคุดที่ถูกเผาโดยกษัตริย์ผู้ไม่ศรัทธา

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

1. ประชุมนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือเพื่อสร้างเครื่องมือการประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่าน 15 เรื่อง เพื่อใช้ในการประเมินครั้งที่ 1-3 ใช้เวลา 2 วัน
2. ประสานตัวแทนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นตัวแทนผู้เรียน เพื่อทดสอบ จำนวน 1 คน อ่าน 1 เรื่อง รวมหนังสือ 15 เรื่อง อ่าน 15 คน

กิจกรรมที่ 16 ทดสอบหาประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ

ทดสอบในสัดส่วน 1 ต่อ 1 (1 ชื่อเรื่องอ่าน 1 คน) พร้อมปรับปรุงเนื้อหาและภาษาตามผลสรุปร่วมกัน ครั้งที่ 1

วัน เดือน ปี: วันที่ 11 มกราคม 2553

สถานที่จัด: ลงพื้นที่ตามโรงเรียนในกลุ่มเป้าหมาย

จำนวนผู้เข้าร่วม

นักวิจัย จำนวน 8 คน และ ตัวแทนผู้เรียนจากโรงเรียนระดับต่างๆ โรงเรียนละจำนวน 15 คน จากสถาบันภาษานานาชาติและวิทยาลัยภาษาอาหรับเชคกอซิม มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

โรงเรียนพัฒนาวิทยา อำเภอเมือง จังหวัด ยะลา และ โรงเรียนบ้านเขาตูม อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของกระบวนการระหว่างการอ่าน (While Reading)
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของผลลัพธ์หลังการอ่าน (Post Reading)
3. เพื่อทดสอบความยากง่ายของเนื้อหาในการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้
4. เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการใช้ศัพท์และรูปประโยค
5. เพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างเรื่องราวกับภาพประกอบ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ดำเนินการทดสอบโดยกระบวนการดังนี้

1. นักวิจัยแบ่งกลุ่มลงพื้นที่
2. ให้กลุ่มอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องละ 1 คน
3. ประเมินผลการอ่านตามแบบประเมินที่เตรียมไว้ เช่น ความรู้สึก ความยากง่าย ความน่าสนใจ เป็นต้น
4. นักวิจัยที่ลงพื้นที่มาสรุปและปรับปรุงร่วมกันครั้งที่ 1 โดยใช้ระยะเวลา 2 วัน

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. ชื่อของหนังสือที่ระบุแต่ละเล่มมีความสำคัญมาก เนื่องจากผู้อ่านมักจะเลือกหนังสือโดยพิจารณาจากชื่อเรื่องเป็นหลัก
2. ผู้อ่านมีความสุขและเพลิดเพลินในการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน เนื่องจากเนื้อเรื่องเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวทำให้สามารถทำความเข้าใจและเรียนรู้ภาษาได้รวดเร็ว
3. ผู้อ่านเรียนรู้ภาษาจากเนื้อหาของหนังสือควบคู่กับภาพประกอบ
4. ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบัญญัติอิสลามด้วยวิธีที่ผ่อนคลายทำให้เกิดประโยชน์ต่อเยาวชนในการซึมซับความเข้าใจและแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง
5. ผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียนมีความสนใจต่อโครงการวิจัยและหนังสือส่งเสริมการอ่านมาก เนื่องจากยังไม่เคยมีหนังสือลักษณะดังกล่าวตามท้องตลาดมาก่อน

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

ประสานโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ จำนวน 3 โรงเรียน ภายในระยะเวลา 2 วัน โดยนักวิจัย เพื่อทดสอบกับกลุ่มนักเรียน หนังสือ 1 เรื่อง ใช้ผู้อ่าน จำนวน 10 คน หนังสือทั้งหมด 15 เรื่อง ต้องใช้ผู้อ่าน จำนวน 150 คน

กิจกรรมที่ 17 ทดสอบในกลุ่มเล็กในสัดส่วน 1 ต่อ 10 หนังสือ 1 ชื่อเรื่อง ใช้ผู้อ่านจำนวน 10 คน และปรับปรุง ครั้งที่ 2

วัน เดือน ปี : วันที่ 15 มกราคม 2553

สถานที่จัด : ลงพื้นที่ตามโรงเรียนในกลุ่มเป้าหมาย

จำนวนผู้เข้าร่วม : นักวิจัย จำนวน 8 คน ตัวแทนผู้เรียนจากโรงเรียนระดับต่างๆ

โรงเรียนละ จำนวน 10 คน จากสถาบันภาษานานาชาติ วิทยาลัยภาษาอาหรับเชกอกซิม

มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา โรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา และ

โรงเรียนศาสนดิธรรม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของกระบวนการระหว่างการอ่าน (While Reading)
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของผลลัพธ์หลังการอ่าน (Post Reading)
3. เพื่อทดสอบความยากง่ายของเนื้อหาในการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้
4. เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการใช้ศัพท์และรูปประโยค
5. เพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างเรื่องราวกับภาพประกอบ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. โรงเรียน จำนวน 1 โรงเรียน ใช้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 150 คน โดยให้นักเรียนจำนวน 10 คน อ่านหนังสือ 1 เรื่อง รวมหนังสือ 15 เรื่อง
2. ให้กลุ่มนักเรียนประเมินผลการอ่านตามแบบประเมินที่เตรียมไว้ เช่น ความรู้สึก ความยากง่าย ความน่าสนใจ เป็นต้น
3. นักวิจัยที่ลงพื้นที่มาสรุปและปรับปรุงร่วมกัน ครั้งที่ 2 โดยระยะเวลา 2 วัน

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. ระดับการศึกษาที่แตกต่างของผู้อ่านมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ผู้อ่านที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมโดยการอ่านภาษาที่ผู้เรียนสนใจเรียนรู้เกือบทุกเรื่องได้ดี ในขณะที่ผู้อ่านที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำลงจะมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจเนื้อหาของหนังสือบางเรื่องโดยการอ่านภาษาที่ผู้เรียนสนใจเรียนรู้ เช่น เรื่อง มักรกะสุ อัลมู กรรอมะห์ และ ซิคดาอุด อัลฟาฏอนี เป็นต้น
2. ผู้อ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านสามารถถ่ายโยง (Transfer) ภาษาได้
3. ผู้อ่านได้เรียนรู้ความหมายของคำและกลุ่มคำโดยอาศัย 4 บริบทต่อไปนี้ คือ
 - 3.1 บริบทภาษา (Language Context) เช่น water ที่แปลว่า น้ำ และ water ที่แปลว่า รดน้ำต้นไม้ pokok bunga ที่แปลว่า ต้นไม้ แตกต่างจาก buaga-bunga ที่แปลว่า ดอกไม้ และ flower ที่แปลว่า ดอกไม้ แตกต่างจาก flowering trees ที่แปลว่า ต้นไม้ดอก ajaaba ที่แปลว่า ดอกว่า มีความหมายแตกต่างจาก qaala ที่แปลว่า กล่าวว่าเป็นต้น

3.2 บริบทสังคม (Social Context) เช่น punting beliyong ที่แปลว่า แมลงปอ และ ketuyuk ที่แปลว่า แมลงปอ

3.3 บริบทวัฒนธรรม (Cultural Context) เช่น การกล่าวถึงพ่อและแม่จะมีความแตกต่างกันในแต่ละภาษา เช่น บิดามารดาใช้ในภาษาไทย walidan ใช้ในภาษาอาหรับ parents ใช้ในภาษาอังกฤษ และdua ibu bapa ใช้ในภาษามลายู

3.4 บริบทสถานการณ์ (Situational Context)

4. ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ภาษาอื่นที่สนใจได้เร็วขึ้น

5. ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

ประสานโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ จำนวน 3 โรงเรียน ภายในระยะเวลา 2 วัน โดยนักวิจัย เพื่อทดสอบกับกลุ่มนักเรียน จำนวน 15 เรื่อง นักเรียนอ่านเรื่องละ 30 คน

กิจกรรมที่ 18 ทดสอบกลุ่มภาคสนามใน 1 ห้องเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย และปรับปรุงครั้งที่ 3

วัน เดือน ปี: วันที่ 18 มกราคม 2553

สถานที่จัด: ลงพื้นที่ตามโรงเรียนในกลุ่มเป้าหมาย

จำนวนผู้เข้าร่วม: นักวิจัย 8 คน ตัวแทนผู้เรียน จากโรงเรียนระดับต่างๆ โรงเรียนละจำนวน 30 คน จาก มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา (สาขาวิชาภาษามลายู ชั้นปีที่ 1) โรงเรียนอาสาสุคดีนวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา และ โรงเรียนคารุลูโลมนิบงบารู แผนกมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของกระบวนการระหว่างการอ่าน (While Reading)
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของผลลัพธ์หลังการอ่าน (Post Reading)
3. เพื่อทดสอบความยากง่ายของเนื้อหาในการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้
4. เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการใช้ศัพท์และรูปประโยค
5. เพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างเรื่องราวกับภาพประกอบ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ คือ

1. ให้แต่ละกลุ่มอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องละ 30 คน นักเรียนแต่ละกลุ่มในแต่ละโรงเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน จำนวน 5 เรื่อง โดยไม่ซ้ำเรื่องกัน

2. ประเมินผลการอ่านตามแบบประเมินที่เตรียมไว้ เช่น ความรู้สึก ความยากง่าย ความน่าสนใจ เป็นต้น
3. นักวิจัยที่ลงพื้นที่มาสรุปและร่วมปรับปรุงร่วมกัน ครั้งที่ 3 โดยระยะเวลา 3 วัน

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้อ่านสามารถเดาความหมายของคำศัพท์ยากได้ด้วยตนเองโดยการเปรียบเทียบรูปประโยคจากภาษาที่ตนเองถนัดกับประโยคในภาษาที่ตนเองกำลังเรียนรู้โดยไม่ต้องหาความหมายของคำศัพท์ยาก ดังนั้นหากหนังสือเน้นศัพท์ยากในเนื้อหาด้วยสีส้ม จะช่วยให้ผู้อ่านเรียนรู้คำศัพท์เหล่านั้นได้รวดเร็วขึ้น ไม่ต้องเปิดดูความหมายของคำศัพท์ท้ายเล่มทำให้ผู้อ่านสนุกกับการอ่านและมีความรู้ดีกว่ากำลังเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง
2. ผู้อ่านสามารถเข้าใจและสรุปจากเนื้อหาของหนังสือได้ดีและถูกต้องซึ่งบ่งบอกประสิทธิภาพของเนื้อหาในการนำเสนอเนื้อเรื่องได้ดี
3. ผู้อ่านสามารถเรียนรู้เนื้อหาของเรื่องราวที่อ่านพร้อมกับเรียนรู้ตัวภาษา

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

นักวิจัยเตรียมเอกสาร ประสานงานผู้เข้าร่วม จัดการสถานที่ ใช้เวลา 3 วัน

ปฏิบัติการทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านในกลุ่มครู ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน พร้อมประเมินการใช้ร่วมกันและนำมาประมวลข้อมูลร่วมกัน

วัน เดือน ปี: วันที่ 25 มีนาคม 2553 เวลา 09.00 – 12.00 น.

สถานที่จัด: ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 2 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม

1. นักวิจัย จำนวน 8 คน
2. กลุ่มผู้เรียน จำนวน 30 คน ณ พื้นที่โรงเรียนโดยรอบมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา จำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านเขาตูม โรงเรียนบ้านอินทนิล และโรงเรียนบ้านโคกขี้เหล็ก อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี แห่งละ 5 เรื่อง ใช้เวลา 1 วัน
3. ครูตาดีกาและครูปอเนาะ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ครูการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 30 คน ณ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ใช้เวลา 1 วัน
4. ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน จำนวน 30 คน ณ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา โดยใช้เวลา 1 วัน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อปฏิบัติการทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ในกลุ่มผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน

2. เพื่อประเมินการใช้ร่วมกัน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ปฏิบัติการทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน จำนวน 15 เรื่อง ในกลุ่มผู้เรียน กลุ่มครู กลุ่มผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน
2. นักวิจัยประเมินการใช้และนำมาประมวลข้อมูลร่วมกันโดยใช้เวลา 2 วัน

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. หนังสือบางเล่มมีเนื้อหาสาระที่ค่อนข้างเน้นหนักไปทางวิชาการยังไม่เหมาะที่จะเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับผู้เริ่มเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แต่เหมาะสำหรับผู้เริ่มเรียนในระดับอุดมศึกษา เช่น เรื่อง ประวัติศาสตร์คาบูก บัตตานีคารุสสลาม และ มั๊กกะฮุ อัดมุกัรรอมะฮุ
2. ภาษาเป็นสื่อกลางที่สำคัญในการเรียนรู้ ดังนั้นการเข้าใจหลายภาษาจะช่วยให้คนในชุมชนเรียนรู้ได้หลากหลายและมีความรู้ที่กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. เด็กที่ไม่ชอบการอ่านสามารถเรียนรู้เรื่องราวจากรูปภาพได้ถือว่าการสร้างแรงจูงใจให้เด็กชอบหนังสือในเบื้องต้นซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาความรู้สึกรักให้เกิดนิสัยรักการอ่าน
4. หนังสือสามารถนำเสนอคำสอนศาสนาได้อย่างชัดเจนในเชิงปฏิบัติสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน
5. การเริ่มต้นเรียนรู้ภาษาที่ดีต้องเริ่มจากการเข้าใจประโยคสั้นๆ แล้วพัฒนาไปสู่ความเข้าใจประโยคที่ยาวขึ้น การเรียนรู้เนื้อหาจากหลายภาษาในเวลาเดียวกันจะช่วยให้เรียนรู้ได้รวดเร็วเนื่องจากผู้เรียนสามารถอ่านจากภาษาที่ตนเองถนัดแล้วนำไปถ่ายโยงกับภาษาที่ตนชอบและสนใจ
6. รูปแบบของหนังสือ เนื้อหา และหนังสือที่เขียนด้วย 4 ภาษาเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้อ่านอยากเรียนรู้ภาษามากยิ่งขึ้น เช่น ผู้ที่มีความถนัดภาษาไทยและภาษามลายูอยู่แล้ว เมื่อได้อ่านหนังสือชุดนี้ทำให้อยากเรียนรู้ภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษมากขึ้น
7. หนังสือส่งเสริมการอ่านช่วยให้ผู้อ่านสามารถเรียนรู้สองอย่างไปพร้อมๆ กัน คือ เรียนรู้ภาษาและเนื้อหาของเรื่องราวที่อ่าน

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

เตรียมงานประชุม 1 สัปดาห์

กิจกรรมที่ 19 ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จากตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้

วัน เดือน ปี : วันที่ 25 มีนาคม 2553 เวลา 13.30-16.00 น.

สถานที่จัด ; ห้องประชุมชั้น 2 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม

นักวิจัย จำนวน 8 คน ที่ปรึกษาจำนวน 2 คน ตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิจากโรงเรียนทดลองใช้ จำนวน 14 คน ตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิจากกลุ่มระดับผู้ใหญ่อำเภอ จำนวน 4 คน ตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิจากการศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปัตตานี จำนวน 1 คน และตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีและยะลา จำนวน จังหวัดละ 1 คน รวมจำนวน 2 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อออกแบบการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้
2. เพื่อหาแนวทางการนำหนังสือไปใช้ในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เริ่มเรียนในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. นักวิจัยนำเสนอภาพรวมของผลงานวิจัย
2. เปิดเวทีระดมความคิดเพื่อหาแนวทางการนำหนังสือไปใช้ในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เริ่มเรียนในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน
3. นักวิจัยประมวลความคิดจากเวทีระดมความคิดเห็นและจัดทำเป็นแผนการนำหนังสือไปใช้

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้ควรเป็นหนังสือที่ให้บริการผู้อ่านในห้องสมุดของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา
2. หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้เหมาะสมที่จะใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมค่ายภาษา (Language Camp) และกิจกรรมค่ายภาษาอิสลาม (Islamic Language Camp) เป็นอย่างมาก
3. ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้นำชุมชนตลอดจนผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้เพื่อนำไปสู่การใช้ที่เกิดประโยชน์สูงสุด
4. แนวโน้มที่จะต่อยอดงานวิจัยในอนาคต ทีมวิจัยควรขอความร่วมมือจากโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการนำหนังสือไปใช้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ทางโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษารายงานผลการใช้โดยทีมวิจัยควรกำหนดระยะเวลาของการรายงานผลที่แน่นอนเพื่อการปรับปรุงการนำหนังสือไปใช้ในขั้นตอนต่อไป

5. เนื่องจากการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาได้จัดให้มีกิจกรรมซ่อมเสริมการอ่านในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นทางโรงเรียนสามารถมอบหมายให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้ตามความสนใจ ซึ่งผู้อ่านสามารถเรียนรู้ภาษาทั้งสี่ภาษาได้พร้อมๆ กัน
6. ครูผู้สอนสามารถนำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ไปใช้เป็นส่วนสนับสนุนในการเรียนการสอนได้โดยการอ่านเรื่องแล้วเน้นในบางย่อหน้าที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่กำลังสอนเพื่อเพิ่มบรรยากาศของการเรียนการสอนให้หลากหลายและน่าสนใจ เช่น เรื่องอัล-กุรอานเป็นทางนำและยาวิเศษ เนื้อหาของเรื่องทำให้อ่านเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการอ่านอัล-กุรอาน ผู้อ่านสามารถปลูกฝังให้ตนเองมีนิสัยรักการอ่านอัล-กุรอานเป็นประจำและสม่ำเสมอ ส่วนเรื่องอาหมินฮิลมิและเปาะจิฮ์บุคคูลฮุซนุช่วยให้อ่านนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการรฎู (การอาบน้ำละหมาด) ตามซุนนะฮ์
7. หนังสือส่งเสริมการอ่านสามารถเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาสำหรับโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร 2 ฉบับ คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรอิสลามศึกษาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนภาษาอาหรับและภาษามลายู

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

เตรียมงานประชุม 1 สัปดาห์

กิจกรรมที่ 20 จัดเวทีถอดบทเรียนเพื่อเขียนรายงานวิจัย

วัน เดือน ปี: วันที่ 11 และ 18 เมษายน 2553 และ 2 พฤษภาคม 2553

สถานที่จัด; ห้องประชุม ชั้น 2 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม; นักวิจัย จำนวน 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

เพื่อถอดบทเรียนที่มีทั้งต่อนักวิจัย และก้าวต่อไปของงานในประเด็นต่อไปนี้

1. ผลการดำเนินงานวิจัยร่วมกัน รายงานสิ่งที่ได้รับการดำเนินการวิจัย
2. สิ่งที่เป็นประโยชน์
3. สิ่งที่ต้องปรับปรุง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. จัดเวทีประชุมร่วมกันเพื่อเป็นข้อมูลรายงานความก้าวหน้าและรายงานฉบับสมบูรณ์

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรมสามารถสรุปเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ผลการดำเนินงานวิจัยร่วมกัน

1. นักวิจัยเรียนรู้วิธีการวางกรอบเนื้อหาเรื่องราวหนังสือส่งเสริมการอ่านที่จะเขียน ซึ่งนักวิจัยสามารถเข้าใจวิธีการเขียนหนังสือที่ดีโดยการเริ่มต้นจากจินตนาการภาพก่อนแล้วนำมาเขียนเป็นเรื่องราวให้สัมพันธ์กับภาพมากที่สุดทำให้สามารถจำกัดจำนวนหน้าหนังสือส่งเสริมการอ่านได้
2. นักวิจัยเรียนรู้การประมวลข้อเสนอแนะและปรับปรุงหนังสือต้องยึดภาษาไทยเป็นหลักเพื่อป้องกันการเินยื้อของเนื้อหาและภาษาเพื่อความเป็นเอกภาพในการแปลเป็นภาษามลายู อาหรับ และอังกฤษ นอกจากนี้นักวิจัยเรียนรู้วิธีการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและเชิงภาษาโดยการอภิปรายร่วมกันอีกด้วย
3. นักวิจัยเรียนรู้จากกระบวนการวิจัยพบว่าแต่ละภาษามีการใช้คำนามที่เป็นเอกพจน์และพหูพจน์แตกต่างกัน เช่น ในภาษามลายูและภาษาไทยไม่มีการจำแนกคำนามที่เป็นเอกพจน์และพหูพจน์ ส่วนภาษาอังกฤษจะมีการใช้คำนามจำแนกเป็นเอกพจน์และพหูพจน์ เช่น ภาษาอังกฤษ friend – friends, teacher – teachers แต่ในภาษาอาหรับจะจำแนกเป็นเอกพจน์ พหูพจน์จำนวนสอง และพหูพจน์จำนวนสามขึ้นไป จำแนกคำนามเป็นบุรุษเพศ เช่น **صديقان - صديق** ซึ่งแปลว่า เพื่อนชายหนึ่งคน- เพื่อนชายสองคน - เพื่อนชายสามคนขึ้นไป และสตรีเพศ เช่น **صديقة - صديقة** ซึ่งแปลว่า เพื่อนหญิงหนึ่งคน- เพื่อนหญิงสองคน - เพื่อนหญิงสามคนขึ้นไป
4. เครื่องหมายจุลภาคในภาษาอาหรับ (،) แตกต่างจากเครื่องหมายจุลภาคในภาษาอื่น
5. การพิมพ์อัยต์อัลกุรอานควรใช้มาตรฐานเดียวกันในทุกภาษาเพื่อให้เกิดความแตกต่างจากข้อความอื่นๆ เช่น “เนื้อหาอัยต์อัลกุรอานหรือความหมายของอัยต์อัลกุรอานที่เป็นภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอาหรับ” (ชื่อชูเราะฮ์ : ลำดับที่ของอัยต์)
6. นักวิจัยเรียนรู้การทำงานเป็นทีม และการบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ
7. นักวิจัยเรียนรู้เทคนิคการดำเนินการประชุมและการสร้างบรรยากาศให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวคิดในที่ประชุม

8. ทีมวิจัยต้องหนักแน่นในจุดยืนของแนวคิดงานวิจัยเพื่อป้องกันการออกนอกกรอบแนวคิดเดิมที่วางไว้ ทั้งนี้เพื่อให้เนื้อหาของหนังสือส่งเสริมการอ่านทุกภาษาไปในทิศทางเดียวกันตลอดเรื่อง ดังนั้นทีมวิจัยจึงต้องทบทวนทุกข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิกับกรอบแนวคิดเดิมของงานวิจัย เช่น การให้ความหมายของคำว่า “พระเจ้า” หรือ “Tuhan” จะต้องเปลี่ยนเป็นคำว่า “อัลลอฮ์” เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดเดิมของงานวิจัย

สิ่งที่ได้เป็นประโยชน์

1. การประชุมในการดำเนินการวิจัยเป็นการประชุมแบบกึ่งทางการทำให้เกิดความตื่นตัวและรู้สึกผ่อนคลาย ประกอบกับการใช้บรรยากาศที่หลากหลายในการนำประชุมของหัวหน้าโครงการ โดยไม่ทำให้เนื้อหาสาระของการประชุมออกนอกประเด็น
2. ประชานที่ประชุมมักสร้างแรงเสริมให้องค์ประชุมโดยการเล่าประสบการณ์ซึ่งสามารถนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยได้
3. ในกรณีที่บางกิจกรรมที่ไม่ได้ตั้งงบประมาณสำหรับอาหารเที่ยง อาหารว่าง และเครื่องดื่ม การประชุมทุกครั้งก็จะมีบริการอาหารเที่ยง อาหารว่าง และเครื่องดื่ม โดยใช้งบประมาณส่วนตัวของทีมวิจัย ซึ่งประชานที่ประชุมมักเลือกสรรอาหารจากร้านอาหารที่ขึ้นชื่อของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความประทับใจในหมู่นักวิจัย สร้างบรรยากาศของการเป็นพี่น้องในที่ประชุม เช่น นาชิดาแม ข้าวเหนียวหน้ากุ้ง ข้าวเหนียวหน้ามะพร้าว เป็นต้น
4. บทเรียนที่ได้ข้อเสนอแนะโดยรวมจากกระบวนการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือมีดังนี้
 - 4.1 ควรเขียนหนังสือที่นำเสนอประวัติศาสตร์ของจังหวัดยะลา และนราธิวาส เช่นเดียวกับที่ได้เขียนประวัติศาสตร์ปัตตานีโดยคนในพื้นที่
 - 4.2 ควรเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านที่นำเสนอประวัติของศาสดาท่านอื่นๆ ด้วย
 - 4.3 ประวัติศาสตร์บางเรื่องควรระบุแหล่งอ้างอิงจากคนในพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
 - 4.4 หนังสือส่งเสริมการอ่านมีการนำเสนอเนื้อหารูปแบบใหม่ เป็นที่ต้องการของผู้เรียนในชุมชนทุกระดับ
 - 4.5 กลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาหญิงให้ข้อเสนอแนะและเหตุผลที่ละเอียดกว่ากลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาชาย
 - 4.6 รูปภาพควรมีฉากหลัง (background) ที่ให้จินตนาการได้ เพื่อให้ผู้อ่าน

สามารถติดตามเนื้อเรื่องด้วยความเพลิดเพลิน

4.7 รูปภาพควรสื่อเนื้อหาให้ชัดเจน เช่น เนื้อเรื่องกล่าวถึงความซื่อสัตย์ ควรสื่อด้วยรูปภาพของคนที่กำลังกระทำความดีบ่งบอกถึงความซื่อสัตย์

สิ่งที่ต้องปรับปรุง

1. หนังสือบางเล่มใช้ภาษาที่ค่อนข้างยากสำหรับผู้เรียนภาษาเนื่องจากบางครั้งทีมวิจัยเน้นข้อความของอัล-กุรอานและอัล-ฮาดิษ ดังนั้นจึงควรแก้ไขโดยการนำความหมายของอัล-กุรอานและอัล-ฮาดิษมาเล่าให้เป็นเรื่องราวแทนข้อความของอัล-กุรอานและอัล-ฮาดิษ ซึ่งจะทำให้หนังสือส่งเสริมการอ่านสามารถใช้ภาษาที่ง่ายต่อผู้อ่านและเอื้อต่อการทำความเข้าใจมากขึ้น
2. จำนวนรูปภาพและย่อหน้าของเนื้อหายังไม่สมดุลในขั้นแรก ทีมวิจัยจึงมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น
3. ในบางครั้งผู้วาดภาพไม่สามารถจินตนาการภาพประวัติศาสตร์ในเรื่องเล่าทำให้เกิดความล่าช้าในการวาดรูป เนื่องจากต้องมีการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของทีมวิจัยหลายครั้ง เพื่อให้ภาพประกอบสมบูรณ์ที่สุด ทางออกก็ต้องพยายามประชุมร่วมกับผู้วาดภาพให้บ่อยขึ้น
4. ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านไม่สามารถมาร่วมประชุมกับทีมวิจัยได้จึงทำให้กระบวนการติดต่อสื่อสารกับผู้ทรงคุณวุฒิล่าช้ากว่าที่กำหนด เพื่อให้เกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกันทีมวิจัยจึงใช้วิธีการติดต่อสื่อสารทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์และโทรศัพท์เคลื่อนที่

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

ประชุมนัดวันและเวลาสำหรับการเขียนรายงานความก้าวหน้าทุกๆ 6 เดือน และรายงานฉบับสมบูรณ์โดยใช้เวลา 1 วัน

กิจกรรมที่ 21 จัดทำรายงานความก้าวหน้าทุกๆ 6 เดือน และรายงานฉบับสมบูรณ์

มีการจัดทำรายงานความก้าวหน้าและรายงานฉบับสมบูรณ์ตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการวิจัย จำนวน 3 ครั้งดังนี้ คือ

จัดทำรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือนแรก

วัน เดือน ปี : ระหว่างวันที่ 15 เมษายน 2551- 15 พฤษภาคม 2551

สถานที่จัด : ห้องประชุม ชั้น 2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม : นักวิจัย จำนวน 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือนแรก

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. เขียนรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 โดยใช้เวลา 5 วัน
2. สรุปรายงานการเงิน 3 วัน

จัดทำรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือนที่สอง

วัน เดือน ปี: ระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2552 - 15 กุมภาพันธ์ 2552

สถานที่จัด : ห้องประชุม ชั้น 2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม : นักวิจัย จำนวน 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือนที่สอง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. เขียนรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 โดยใช้เวลา 5 วัน
2. สรุปรายงานการเงิน ใช้เวลา 3 วัน

กิจกรรมที่ 22 จัดทำรายงานผลการดำเนินงานฉบับสมบูรณ์

วัน เดือน ปี: ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2553 - 30 มิถุนายน 2553

สถานที่จัด : ห้องประชุม ชั้น 2 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม : นักวิจัย จำนวน 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อรายงานผลการดำเนินงานตลอดระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. เขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ ใช้เวลา 14 วัน
2. สรุปรายงานการเงิน ใช้เวลา 3 วัน

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรมการเขียนรายงานการวิจัยทั้ง 3 ครั้งข้างต้น นักวิจัยเรียนรู้วิธีการการจดบันทึกการประชุมและการจัดกิจกรรมมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานเพื่อให้การทำงานมีระบบที่ชัดเจนและสามารถวางแผนในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นทีมวิจัยได้มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจึงช่วยให้ทีมวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพตามขั้นตอนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ทีมวิจัยทบทวนผลการปฏิบัติงานและสามารถทราบได้ว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้และมีกิจกรรมใดที่ไม่สามารถดำเนินการทั้งยังช่วยให้ทีมวิจัยทราบว่าเพราะเหตุใดที่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนซึ่งจะช่วยในการคิดหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้ต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากทีมวิจัยมีความตั้งใจจะเขียนรายงานผลการวิจัย

ในส่วนที่เป็นผลลัพธ์ (Outcome) ให้ละเอียดและให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีผลทำให้เขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ล่าช้ากว่ากำหนด

ทีมวิจัยมีความตั้งใจอย่างมากที่จะดำเนินการวิจัยเพื่ออัลลอฮ์ โดยไม่มุ่งหวังค่าตอบแทนเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่สนองความต้องการของสังคมโดยแท้ และมีความต้องการมานานแล้ว เช่น หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง ชีวประวัติซีกดาอุดัลฟาฏอนี เป็นชีวประวัติบุคคลสำคัญของท้องถิ่น เรื่องปัตตานีคารุสสลาม เป็นหนังสือที่เขียนโดยคนในท้องถิ่น เมื่อดำเนินการวิจัยเสร็จแล้ว ผลผลิตที่ได้คือหนังสือส่งเสริมการอ่าน จำนวน 15 เล่ม ผู้เกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่ายมีความชื่นชมและกล่าวว่า เป็นหนังสือชุดแรกของประเทศไทยที่เขียนลักษณะนี้โดยใช้ภาษา 4 ภาษา ทีมวิจัยรู้สึกหายน้อยและมีความภาคภูมิใจยิ่ง

ในการประชุมพบปะที่ไม่เป็นทางการของทีมวิจัยทุกครั้งที่มีการประชุมช่วยสร้างบรรยากาศการประชุมให้ผ่อนคลาย นักวิจัยสามารถนำเสนอแนวคิดและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่และเป็นประโยชน์ในการวิจัยอย่างยิ่ง ทำให้สิ่งที่ได้จากการพบปะในแต่ละครั้งนั้นได้ประโยชน์หลายด้านเกินความคาดหมายและสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งด้านการดำเนินการวิจัย การจัดการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การบริหารงบประมาณ และการประสานงาน รวมทั้งการพัฒนาการใช้ภาษาไทย เป็นต้น

ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณวิจัยเป็นไปด้วยความยุติธรรม ทีมวิจัยมีความเชื่อใจกันภายในทีม จึงสามารถดำเนินทุกกิจกรรมได้ดีและอยู่ในแผนที่วางไว้เสมอ โดยที่ผู้ดูแลงบประมาณได้รับความไว้วางใจอย่างเต็มที่ในการบริหารจัดการงบประมาณ

ในด้านการประสานงานเนื่องจากทีมวิจัยส่วนใหญ่เป็นอาจารย์เวลาว่างที่ตรงกันหาค่อนข้างยาก ผู้ประสานงานต้องหมั่นตรวจสอบตารางสอนของอาจารย์แต่ละท่าน และหาช่วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อกำหนดวันเวลาสำหรับการประชุมวิจัย ส่วนในกรณีการประสานงานกับบุคคลภายนอก ข้อมูลสำหรับการติดต่อประสานงานส่วนใหญ่ไม่เป็นปัจจุบันทำให้เกิดอุปสรรคในการติดต่อประสานงาน ทำให้นักวิจัยต้องใช้เทคนิคเคาะประตูบ้านเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

นักวิจัยเตรียมงาน “จัดเวทีพิจารณาและเพิ่มเติมเนื้อหารายงานร่วมกัน”

จัดเวทีพิจารณาและเพิ่มเติมเนื้อหารายงานร่วมกัน

วัน เดือน ปี: ระหว่างวันที่ 4 – 17 กรกฎาคม 2553

สถานที่จัด ; ณ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม : นักวิจัย จำนวน 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาในรายงานความก้าวหน้าและรายงานฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. จัดเวทีพิจารณาและเพิ่มเติมเนื้อหารายงานร่วมกัน
2. นักวิจัยปรับปรุง และเพิ่มเติมเนื้อหา
3. เข้าเล่ม และส่ง สำนักงานส่งเสริมการวิจัยภาคใต้

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. ทราบถึงผลตอบรับหนังสืออย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งสังเกตเห็นได้จากการเข้าร่วมรับฟังของบุคคลกลุ่มต่างๆ เป็นอย่างมาก
2. ทราบถึงทิศทางในการนำหนังสือไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

เตรียมงานจัดเวทีนำเสนอผลการวิจัย ใช้เวลา 1 วัน

กิจกรรมที่ 23 จัดเวทีนำเสนอผลการวิจัย

วัน เดือน ปี: วันที่ 27 ธันวาคม 2553

สถานที่จัด : ณ หอประชุมวันมุฮัมมัดนอร์ มะทา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วมประกอบด้วย

1. กลุ่มอาจารย์จากโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัดยะลาและปัตตานี จำนวน 13 โรงเรียน
2. กลุ่มนักวิชาการศึกษาจากหน่วยงานดังต่อไปนี้
 - 2.1 ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้
 - 2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล
 - 2.3 สมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา
 - 2.4 กองทุนสนับสนุนการวิจัย (ส่วนท้องถิ่น)
3. กลุ่มผู้ปกครอง
4. กลุ่มนักเรียน
5. กลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
6. ผู้ทรงคุณวุฒิ
7. ผู้นำชุมชน

รวมทั้งสิ้น 389 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อเผยแพร่งานวิจัยสู่สาธารณชน
2. เพื่อกระตุ้นให้นักวิจัยอื่นๆ มีความสนใจในการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

3. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษา
4. เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมเวที

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. จัดนิทรรศการกระบวนการทำงานโดยมีภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว
2. จัดทำแผ่นพับ
3. จัดทำเอกสารผลการวิจัย
4. ประชาสัมพันธ์โดยใช้แผ่นไวนิล
5. จัดทำหนังสือผลผลิตจากงานวิจัย
6. จัดเวที โดยใช้เวลา 1 วัน
7. จัดเวทีเสวนาทางวิชาการเพื่อนำเสนองานวิจัย
8. เปิดเวทีอภิปรายประเด็นต่อไปนี้
 - 8.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านจะเป็นสื่อสร้างความสมานฉันท์ทางภาษาได้หรือไม่
 - 8.2 หนังสือส่งเสริมการอ่านที่ได้จะเป็นองค์ความรู้ใหม่ และนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้ภาษาได้หรือไม่
9. นักวิจัยสรุปผลการอภิปราย ใช้เวลา 1 วัน
10. นักวิจัยประชุมสรุปผลจากเวทีนำเสนอผลการวิจัย
11. เขียนรายงานวิจัย

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เปรียบเสมือนการสร้างสมบัติให้ลูกหลานในอนาคตเนื่องจากการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พหุภาษาของคนในชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากภาษาเป็นต้นทุนในการหาข้อมูลที่สำคัญในการแข่งขันในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น
2. การบูรณาการภาษากับวัฒนธรรมถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นกระบวนการในการพัฒนาการศึกษา
3. กระบวนการวิจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมจากหลายหน่วยงาน เช่น สถาบันการศึกษา ผู้นำท้องถิ่น ผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครอง เป็นต้น เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่นั้นจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้ภาษาและการใช้ภาษาในสังคมอย่างเป็นรูปธรรม เนื่อง

จากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาภาษาต้องอยู่บนพื้นฐานของความต้องการของชุมชนจึงจะนำไปสู่การพัฒนาที่แท้จริงและนำไปใช้จริง

4. กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร แต่ผู้ที่มีบทบาทในการบริหารหลักสูตรที่แท้จริงคือคนในพื้นที่ เนื่องจากคนในพื้นที่คือผู้ที่สัมผัสกับสภาพที่แท้จริงของการเรียนการสอน
5. การที่คนในชุมชนสามารถสื่อสารหลายภาษา เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาการเรียนรู้ทำให้คนในชุมชนมีโลกทัศน์ที่กว้างมากขึ้น เพราะสามารถรับข่าวสารและข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
6. การสนับสนุนการใช้พหุภาษาไม่ควรจำกัดเฉพาะในระดับโรงเรียนหรือสถานศึกษาเท่านั้น แต่ควรให้มีการสนับสนุนการใช้พหุภาษาในสังคมโดยรวมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริง
7. หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมทักษะการสื่อสารด้วย 4 ภาษาของคนในเอเชีย เพื่อรองรับนโยบายรัฐบาลในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
8. ได้รับการเสนอแนะจากนักวิชาการศึกษานำมาพิจารณาพิเศษให้เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการให้ส่งเสริมหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้ให้เป็นสื่อหลักในการเรียนการสอนในระบบ

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

จัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อสำนักงานส่งเสริมการวิจัย และจัดทำรูปแบบให้ได้มาตรฐานหนังสือส่งเสริมการอ่านให้มากที่สุด

การบริหารโครงการ

การบริหารโครงการสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

การติดต่อประสานงานในทีมวิจัยและผู้เกี่ยวข้อง

วัน เดือน ปี : ตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ

สถานที่จัด : ห้องประชุม ชั้น 2 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

จำนวนผู้เข้าร่วม : นักวิจัย จำนวน 8 คน

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ติดต่อประสานงานระหว่างนักวิจัยกับสำนักงานส่งเสริมการวิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรม

1. นักวิจัยทราบถึงแนวทางการออกแบบ การจัดกิจกรรม การรวมกลุ่มหลายกลุ่มเป้าหมายในที่นี้คือ กลุ่มครู ผู้นำชุมชน และนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วนและครอบคลุม พร้อมๆ กับให้เขาได้แสดงศักยภาพในการแสดงออกอย่างเต็มที่ ทีมเราเป็นคนชี้แนะแนวทาง ควบคุมไม่ให้ออกนอกกรอบจนเกินไป และรูปแบบการจัดกิจกรรมเป็นแบบไม่เป็นทางการ เป็นกันเอง ตามแบบฉบับประชุมชาวบ้านทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายรู้สึกผ่อนคลายเป็นกันเองมากที่สุด และกล้าที่จะแสดงออกความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่
2. นักวิจัยทราบถึงแนวทางการประสานงานเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมาครบตามจำนวนที่เราได้วางไว้ ในที่นี้คือเราจะต้องประสานงาน 2 ครั้งก่อนที่จะส่งเอกสารและก่อนวันประชุม 1 วันหนึ่งครั้งเพื่อให้คัดกลุ่มเป้าหมายตามจำนวน ถ้ากลุ่มใดขาดเราก็จะประสานเพิ่มแบบด่วนแล้วค่อยส่งเอกสารขอตัวจากองค์กรเป็นลายลักษณ์อักษรในภายหลังอย่างรวดเร็วที่สุด
3. นักวิจัยทราบถึงกระบวนการจัดเก็บข้อมูลในเวลาอันจำกัดเพื่อให้ได้ข้อมูลทุกข้อตามที่เราได้วางแผนไว้
4. นักวิจัยทราบถึงแนวทางการประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว เช่น การติดต่อกับผู้ทรงคุณวุฒิผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล) การลงสนามเป็นผู้ช่วยผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตัวเองและการติดต่อทางโทรศัพท์ เป็นต้น
5. นักวิจัยทราบถึงเทคนิคการเก็บข้อมูลเดิมและใหม่ที่ผู้ทรงคุณวุฒิแก้ไขแล้ว และข้อมูลที่แก้ไขครั้งต่อมาซึ่งบางครั้งสับสนเพราะมีทั้งหมด 4 ภาษา ภาษาใดที่ผู้ประสานสันตติภาพที่อ่านบททวนได้ แต่สำหรับภาษาที่ผู้ประสานไม่เข้าใจก็จะตรวจสอบไม่ได้ว่าแก้ไขหรือไม่ จึงไม่ทราบว่าฉบับไหนเป็นฉบับแก้ไขล่าสุด ซึ่งทางผู้ประสานจำเป็นจะต้องระบุวันที่กำกับทุกครั้งหลังจัดเก็บข้อมูลในคอมพิวเตอร์ เพื่อเรียงลำดับพัฒนาการการแก้ไขได้อย่างถูกต้องและคงความสมบูรณ์ของเนื้อหามากที่สุด

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

ติดตามข่าวสารจากสำนักงานสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการอบรมสัมมนาที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักวิจัย

เข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยกับสำนักงานสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัย

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม

1. เพื่อให้นักวิจัยได้รับและแลกเปลี่ยนความรู้ต่าง ๆ ร่วมกับนักวิจัยจากโครงการวิจัยอื่น ๆ ใน กิจกรรมที่ สำนักงานสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัย จัดขึ้น

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

นักวิจัยเดินทางไปร่วมการประชุมตามกิจกรรมที่สำนักงานกองทุนส่งเสริมการวิจัย กำหนด ประมาณเดือนละ 1 ครั้ง โดยมีกิจกรรมที่นักวิจัยได้เข้าร่วมดังนี้

- 1) กิจกรรมการอบรมการบริหารการเงินอย่างถูกต้องโปร่งใส และตรวจสอบได้

วัน เดือน ปี : วันที่ 14 กรกฎาคม 2550

ผลที่ได้รับ

1. เข้าใจวิธีการใช้ใบเสร็จรับเงิน
2. เข้าใจวิธีการใช้ใบรับรองใบเสร็จรับเงิน
3. เข้าใจเกี่ยวกับใบเสร็จรับเงินที่สมบูรณ์และไม่สมบูรณ์
- 2) กิจกรรมการอบรมการเขียนบทความ เขียนข่าวจากพื้นที่ การใช้ประโยชน์

จากงานวิจัย

วัน เดือน ปี : วันที่ 1-2 มีนาคม 2550

ผลที่ได้รับ

1. ได้แนวทางการเขียนข่าวเพื่อบอกเล่าจากพื้นที่สู่การเผยแพร่
2. ทราบถึงหลักการการเขียนข่าวประเภทข่าว แหล่งข่าว และองค์ประกอบการเขียนข่าว
3. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยของตน เพื่อนำเสนอเป็นข่าว ได้รับความสนใจ เสนอต่อสาธารณชน
4. ได้แนวทางการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย
5. ได้แนวทางและเทคนิคการเขียนบทความ เพื่อประโยชน์ในการเขียนข่าว นำเสนองานวิจัยของตนต่อสาธารณชนได้
6. ทำให้รู้ถึงแนวทางการเขียนข่าวเชิงงานวิจัยท้องถิ่น ซึ่งสามารถรวบรวมสาระที่เป็นจำนวนมากมาจัดระบบ จัดประเด็น และเขียนขึ้นสั้นๆ แต่ได้ใจความครอบคลุม อ่านแล้วเดาเหตุการณ์ในเรื่องได้
7. รู้ถึงแนวทางการเขียนรายงานการวิจัยท้องถิ่น รวมทั้งศัพท์ต่างๆ ที่นักวิจัยท้องถิ่นได้ใช้ เช่น Node หมายถึงท้องถิ่นที่การควบคุม ถอดบทเรียนหมายถึงเขียนในสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม เป็นต้น

- 3) กิจกรรมการจับประเด็น การดึงข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในงานวิจัยการวิเคราะห์

ข้อมูล และผู้เกี่ยวข้อง

วัน เดือน ปี: ระหว่างวันที่ 20 – 22 เมษายน 2550

ผลที่ได้รับ

1. สามารถจับประเด็นคำถามเพื่อใช้ในงานวิจัย
 2. สามารถเตรียมประเด็นคำถามเพื่อพูดคุยกับชุมชนได้ ทั้งนี้เพื่อสามารถวางแผนการเก็บข้อมูล
 3. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากชาวบ้านมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในงานวิจัยได้
 4. สามารถหาทางออกในการทำความเข้าใจเพื่อสังคม
 5. ได้แนวทางการจับประเด็นเพื่อสามารถนำกระบวนการดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่
 6. ได้แนวทางการดึงข้อมูลจริงจากชุมชนได้ เช่น ต้องการข้อมูลอะไร เพราะอะไร สำคัญอย่างไร และจะตั้งคำถามอย่างไร
 7. ได้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลของโครงการวิจัย
 8. ได้แนวทางการทำงานเป็นทีม เช่น บางคนทำหน้าที่ในการพูดคุยเรื่องทั่วไป และบางคนก็ทำหน้าที่เก็บบันทึกข้อมูล เป็นต้น
 9. ได้เรียนรู้ถึงขอบข่ายการเขียนรายงานวิจัย รวมถึงทิศทางการจัดเก็บข้อมูล และเอกสารในการเขียนรายงาน รวมทั้งเทคนิคการเล่าเรื่องเพื่อให้รายงานการวิจัยท้องถิ่นดูน่าสนใจและน่าอ่าน อ่านแล้วเพลิดเพลิน
- 4) กิจกรรมอบรมเรื่องบทบาทของมัลติมีเดียกับการพัฒนาชุมชนและสังคม

วัน เดือน ปี: ระหว่างวันที่ 25-26 สิงหาคม 2550

ผลที่ได้รับ

1. ได้พัฒนาทักษะในการเป็นผู้ดำเนินรายการมากขึ้น
- 5) กิจกรรมทัศนศึกษาและศึกษาดูงานมหกรรมวิจัยท้องถิ่นภาคเหนือ

วัน เดือน ปี: ระหว่างวันที่ 23-27 ตุลาคม 2550

ผลที่ได้รับ

1. เรียนรู้และเข้าใจกระบวนการทำงานท้องถิ่นของประชาชนทางภาคเหนือ
2. เรียนรู้และเข้าใจวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวเขา
3. เรียนรู้และชมหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
4. นักวิจัยทราบถึงแนวทางการเขียนรายงานการวิจัยท้องถิ่นที่จำเป็นต้องเล่าถึงกระบวนการทำงานอย่างละเอียด ศัพท์ที่ใช้ไม่จำเป็นต้องทางมาก ไม่เน้นตัวเลขทางสถิติมากนัก ความเอกภาพของผลการวิจัยไม่จำเป็นต้องตรงเหมือนสถิติมาก ซึ่งอาจแตกต่างจากงานวิจัยเชิงวิชาการที่ต้องคงความเป็น

เอกภาพของผลการวิจัยสูง ซึ่งจะยึดสถิติเป็นตัวตั้ง ศัพท์ที่ใช้ล้วนเป็นศัพท์
ในทางวิชาการ ขาดบรรณรศในการเขียนเพราะต้องยึดติดเกณฑ์ทางสถิติเป็น
เป้าหมายหลัก

5. ทำให้นักวิจัยสามารถเปิดโลกทัศน์ในเรื่องงานวิจัยท้องถิ่นมาก ได้เห็นถึง
หัวข้อต่างๆ มากมายที่ชาวบ้านธรรมดาออกแบบการวิจัยและเขียนรายงาน
การวิจัยขึ้นมา ซึ่งมีประโยชน์ต่อวงการทางวิชาการในการนำไปวิจัยต่อเช่น
ยาสมุนไพรต่างๆ การวางแผนโบราณ ภาษาท้องถิ่นต่างๆ วัฒนธรรม และ
ภูมิปัญญาในการแก้ปัญหาต่างๆภายในหมู่บ้าน เช่นจัดทำแหล่งระบายน้ำ
ไม่ให้น้ำท่วมของหมู่บ้านภาคกลาง เป็นต้น

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ทีมวิจัยและผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัย

ทีมวิจัยมาจากหน่วยงานที่หลากหลาย จำนวน 6 หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ในตอนเริ่มโครงการ ประกอบด้วยอาจารย์จากสาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษาอาหรับ สาขาวิชาภาษามลายู ศูนย์ภาษาอาหรับ และอีกส่วนหนึ่งคือเจ้าหน้าที่จากกองนโยบายและแผน จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่สำนักวิทยบริการ จำนวน 2 คน ต่อมามีการเปลี่ยนผู้ร่วมวิจัยจากสำนักวิทยบริการ เหลือเพียง 1 คน เปลี่ยนเป็นอาจารย์จากสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 1 คน ดังนั้นทีมวิจัยจึงมาจาก 7 หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ทีมวิจัยหลายคนเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งด้านการบริหารของหน่วยงานและสถาบัน เช่น หัวหน้าโครงการดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและวิจัย มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา รองหัวหน้าโครงการดำรงตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษ และหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอาหรับในฐานะทีมวิจัย ทั้งนี้ทีมวิจัยแต่ละคนมีความสามารถเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน โดยที่การบริหารงานในภาระงานประจำไม่ใช่อุปสรรคต่อการประชุมร่วมกันในแต่ละครั้ง เนื่องจากมีการประสานงานกันภายในทีมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบรวมทั้งมีการใช้งบประมาณอย่างประหยัด อีกประการหนึ่งคือเป็นความภาคภูมิใจของทีมวิจัยที่สามารถสร้างผลงานวิจัยชิ้นแรกของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาที่มีหัวหน้าโครงการระดับผู้บริหารระดับสูงในตำแหน่งรองอธิการบดีของมหาวิทยาลัย

ทีมวิจัยได้ทำกิจกรรมต่างๆ ตามแผนการดำเนินงานวิจัยร่วมกับประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายและมีความเกี่ยวข้องในการนำหนังสือไปใช้ทุกระดับ กล่าวคือ ผู้นำชุมชน ประชาชนในชุมชนในฐานะผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และนักศึกษาโดยที่ทุกฝ่ายมีความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ทั้งนี้ทีมวิจัยได้รับความร่วมมือจากกลุ่มดังกล่าวเป็นอย่างมาก จึงสามารถรวบรวมข้อมูล และความต้องการพื้นฐานของชุมชนเพื่อมาพิจารณาและกำหนดแนวทางของเนื้อเรื่องเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและเกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากที่สุด นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาและเนื้อหาได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำอย่างละเอียดเพื่อให้หนังสือมีความสมบูรณ์มากที่สุด

งานวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นโครงการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เรียนด้วยภาษามลายูอักษรโรมัน ไทย อาหรับ และอังกฤษที่สะท้อนและครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตคนมุสลิมผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยมีกิจกรรมในการดำเนินโครงการทั้งหมด 23 กิจกรรมหลัก

เป็นการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนด้วยภาษามลายู อักษรโรมัน ไทย อาหรับ และอังกฤษเพื่อเป็นสื่อสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาที่สามารถ สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมอิสลามอย่างเหมาะสมรวมทั้งสะท้อนและครอบคลุมเนื้อหา สารเกี่ยวกับวิถีชีวิต มุสลิมที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน และ นโยบายการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การพิจารณาเลือกภาษาที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมมีความสำคัญ เนื่องจากการ ใช้ภาษาที่ผู้เรียนถนัด จะส่งผลดีต่อสุขภาพจิตของผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา ดังนั้นการจัด การศึกษาแก่เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งการใช้ภาษามีความหลากหลาย จึงมีความ จำเป็นจะต้องให้ผู้เรียนสามารถเลือกภาษาที่เหมาะสมในการเรียนรู้ ดังนั้นหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนด้วยภาษามลายูอักษรโรมัน ไทย อาหรับและอังกฤษชุดนี้จึงมีคุณค่า และประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอย่างมาก

ผลจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามแผนการดำเนินงาน

ผลจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามแผนการดำเนินงานสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ทีมวิจัยสามารถปฏิบัติทุกกิจกรรมได้ตามแผนและที่กำหนดไว้ และได้รับความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายที่เชิญเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก ทำให้การ ดำเนินงานตรงตามเป้าหมายดังนี้
 - 1.1 สามารถศึกษาปัญหาและความต้องการของกลุ่มผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน ด้านสื่อการเรียนการสอน รูปแบบของหนังสือ และวิธี การจัดการเรียนการสอน เป็นต้น
 - 1.2 ได้รับข้อเสนอแนะ และแนวทางการทำหนังสือจากกลุ่มผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน เช่น เรื่องราวที่น่าสนใจควรอยู่บนฐานของ ความจริง
 - 1.3 สามารถสะท้อนความต้องการด้านปัญหาที่อยากให้มีการแก้ไขผ่านกลุ่ม ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน เช่น มารยาทในสังคม มารยาทการให้สละม มารยาทการรับประทานอาหาร เป็นต้น
 - 1.4 สามารถเรียนรู้รูปแบบหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสมกับเด็กและ ผู้เริ่มเรียน เช่น หนังสือควรเป็นสื่อที่น่าสนใจเรื่องราวที่ดี มีกิจกรรม เสริมท้ายบท เนื้อหาของหนังสือมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น ได้รับแนวทางการแก้ปัญหาผ่านหนังสือ ส่งเสริมการอ่านโดยการนำเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นวิถีชีวิตอิสลามซึ่ง เป็นประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาภาษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. สามารถกำหนดหัวข้อเรื่องการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ฯ ที่สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาซึ่งมีหัวข้อดังนี้
 - 2.1 หลักการศรัทธา
 - 2.2 หลักการอิสลาม
 - 2.3 ฮาลาล-ฮารอมในอิสลาม
 - 2.4 คุณค่าของอัล-กุรอาน
 - 2.5 คุณค่าของซุนนะฮ์
 - 2.6 มารยาทของมุสลิม
 - 2.7 โทษของสิ่งเสพติด
 - 2.8 คุณอุปประจำวัน
 - 2.9 ความเป็นมนุษยชาติ (อุมมะฮ์)
 - 2.10 ประวัติของท่านศาสดา
 - 2.11 วิทยาศาสตร์กับอิสลาม
 - 2.12 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
 - 2.13 บุคคลสำคัญในท้องถิ่น
 - 2.14 เรื่องราวของอัล-กุรอาน
 - 2.15 ประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ในอัล-กุรอาน
3. สามารถศึกษาและเข้าใจทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบพหุภาษา
4. สามารถศึกษาและเข้าใจหลักการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน
5. สามารถศึกษาและเข้าใจหลักการศาสนาที่เกี่ยวข้อง
6. สามารถศึกษา และเข้าใจทฤษฎี Content -based Instruction (CBI)
7. สามารถวิเคราะห์ คัดเลือก และจัดหมวดหมู่ปัญหาและความต้องการตามลำดับความสำคัญดังนี้
 - 7.1 หลักการศรัทธา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
 - 7.2 หลักการอิสลาม เพื่อให้เข้าใจอิสลามเป็นอันดับแรก
 - 7.3 อาหารฮาลาล-ฮารอมเพื่อให้ผู้อ่านสามารถแยกสิ่งที่ยาตราจากสิ่งที่ยาตราด้วยตนเอง
 - 7.4 คุณค่าและเรื่องราวของอัล-กุรอานเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านอยากอ่านและศึกษาอัล-กุรอานมากขึ้น
 - 7.5 คุณค่าของซุนนะฮ์ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญ และปฏิบัติตามจริยวัตรของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อลฯ)
 - 7.6 มารยาทของมุสลิม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

- 7.7 โทษของสิ่งเสพติด เพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติด โดยอธิบายหลักการอิสลามให้ชัดเจน
- 7.8 คู่อุปประจำวันเพื่อปลูกฝังนิสัยการอ่านคู่อุปในชีวิตประจำวันตั้งแต่วัยเด็ก
- 7.9 ความเป็นมนุษยชาติ (อุมมะฮฺ) เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ
- 7.10 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจและรักท้องถิ่น
- 7.11 วิทยาศาสตร์กับอิสลามเพื่อให้ผู้อ่านเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้องตามทัศนะของอิสลาม
8. สามารถร่วมกันจัดทำเนื้อหาในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ๑ ด้วย 1 ภาษาหลักตามความถนัดของทีมวิจัย และแปลเป็นภาษาไทย
9. สามารถร่วมกันพิจารณาหนังสือส่งเสริมการอ่าน 15 เรื่อง จากข้อมูลในเวทีรับฟัง ความคิดเห็น และสะท้อนปัญหาจากกลุ่มผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน
10. สามารถแปลหนังสือแต่ละเรื่องด้วย 4 ภาษา คือภาษามลายู ภาษาไทย ภาษาอาหรับและ ภาษาอังกฤษ
11. ได้ความถูกต้องของเนื้อหา 100 เปอร์เซนต์
12. ได้ข้อมูลเนื้อหาและภาษาที่ผ่านการพิจารณาและกลั่นกรองเป็นทีม ซึ่งเป็นการเห็นชอบร่วมกัน
13. ได้หนังสือฉบับร่างที่ผ่านการพิจารณาเนื้อหาและภาษาโดยทีมวิจัยครบ 4 ภาษา ครั้งที่ 3
14. ได้เนื้อหาและภาษาที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำไปสู่การพิจารณาในเวทีต่อไป
15. ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านฉบับร่างที่สมบูรณ์ ครั้งที่ 4
16. ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านฉบับร่างที่สมบูรณ์ ครั้งที่ 5
17. ได้กระบวนการเขียนภาพประกอบเรื่องด้วยภาพสี ที่หลากหลายและสร้างสรรค์ 15 เรื่อง

ผลการประเมินจากการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผลจากการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน ทั้ง 3 ครั้ง ปรากฏว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีความสนใจต่อหนังสือเป็นอย่างมาก โดยให้เหตุผลว่าเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีเนื้อหาสาระในรูปแบบที่ใหม่และไม่เคยอ่านมาก่อน อ่านแล้วได้รับประโยชน์

ด้านเนื้อหาสูงและเขียนด้วยภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย โดยสรุปผลการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน ทั้ง 3 ครั้ง เป็น 13 ประเด็นตามรายชื่อหนังสือแต่ละเล่มดังนี้

ผลการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน ครั้งที่ 1

ผลจากการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน ครั้งที่ 1 สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็น 13 ประเด็น (ดูภาคผนวก ก) ตามรายชื่อหนังสือแต่ละเล่ม ดังนี้

1. **ประชาชาติที่ดีเลิศ** ความเหมาะสมของเนื้อหาในด้านการอ่านแล้วจับใจความได้ และ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ อยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆอยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
2. **สวนสวยดอกไม้งาม** ความเหมาะสมของเนื้อหาในด้านการอ่าน เพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่านรูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ และขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆอยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
3. **สวรรค์อยู่ใต้ฝ่าเท้ามารดา** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่าน อ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ และขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม อยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆอยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
4. **ศาสดาสุดักกลุ่มชนอ้าด** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน และ อ่านแล้วจับใจความได้อยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
5. **รอยยานซื้อที่นาภาคภูมิใจ** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตามและรูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
6. **ยาที่ดีที่สุดในโลก** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความ

- ได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม อยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆอยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
7. **อัญญาบะมะตุลลอฮุ** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตาม ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ และขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม อยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
 8. **ซารอฮุเล่านิทานเก่ง** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน และขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
 9. **ฮาลาลฮารอมในอิสลาม** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม และขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
 10. **อามีน ฮิลมี และเปาะจิ๊บบตุลลอฮุ ทำวุดู** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่องสนุกชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
 11. **นศรมักกะฮ์อัล -มุกัรรามะฮุ** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อ และขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆอยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง

12. **อัล-กุรอานเป็นทางนำและยaxonานวิเศษ** ความเหมาะสมในประเด็น เนื้อเรื่องสนุกชวนติดตาม ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน และผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้อยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
13. **ชีวประวัติ ชีคดาอูด อัลฟาฏอนี** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่องสนุกชวนติดตาม ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว และขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
14. **ปัตตานีดารุสสลาม** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน และ ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้อยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
15. **ความสุข** ความเหมาะสมของเนื้อหา ในประเด็น เนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว อยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

จากการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน 15 เรื่องในภาพรวม แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความเหมาะสมของเนื้อหาและรูปภาพในเกณฑ์สูงทุกประเด็น ทั้งนี้จากการทดสอบประสิทธิภาพ ครั้งที่ 1 ทีมวิจัยได้แก้ไขปรับปรุงตามข้อสังเกตต่างๆ ที่ทีมวิจัยค้นพบ และข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม

ผลการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน ครั้งที่ 2

ผลจากการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน ครั้งที่ 2 สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็น 13 ประเด็น (ดูภาคผนวก ก) ตามรายชื่อหนังสือแต่ละเล่มดังนี้

1. **ประชาชาติที่ดีเลิศ** มีความเหมาะสมของเนื้อหาและรูปภาพในประเด็นของเนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยาก และไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับ

เรื่องที่อ่าน ผู้อ่าน อ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ภาษาอย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมและขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ สูงมาก สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

2. **สวนสวยดอกไม้งาม** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่อง สนุกชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
3. **สวรรค์อยู่ใต้ฟ้าทำมารดา** ความเหมาะสมของเนื้อหาในด้าน เนื้อเรื่อง สนุกชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านรูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจอยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยว่าอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
4. **ศาสตราวุธกับกลุ่มชนอาด** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่อง สนุกชวนติดตาม การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็วอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

5. **รอยยานซื้อที่นำภาคภูมิใจ** ความเหมาะสมของเนื้อหาในด้านของเนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
6. **ยาที่ดีที่สุดในโลก** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่อง สนุกชวนติดตาม การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ ใช้ภาษาที่อ่านง่าย อยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
7. **อัญญาอะมะตุลลอฮ์** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่อง สนุกชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
8. **ซารอฮุเล่านิทานเก่ง** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่อง สนุกชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
9. **ฮาลาลฮารอมในอิสลาม** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่อง สนุกชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็น

ด้านอื่นๆอยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

10. **อาหมิน อิลมิ และเปาะจิ๊บบุดลอสูทำวุดู** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่องสนุกชวนติดตาม ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่ายอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
11. **นครมักกะฮ์อัล-มุกัรเราะฮ์** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่องสนุกชวน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
12. **อัล-กูรออันเป็นทางนำและยาขนานวิเศษ** ความเหมาะสมของเนื้อหาในด้านของเนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
13. **ชีวประวัติ ชิคคาวุด อัลฟาฏอนี** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
14. **ปัตตานีดารุสสลาม** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม ขนาดของตัวอักษรมี

ความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์สูง ในขณะที่เนื้อเรื่องสนุกชวนติดตามอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง

15. **ความสุข** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่องสนุกชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว อยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

จากผลการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน 15 เรื่องในภาพรวม แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความเหมาะสมของเนื้อหาและรูปภาพอยู่ในเกณฑ์สูง ทั้งนี้จากการทดสอบประสิทธิภาพครั้งที่ 2 ทีมวิจัยได้แก้ไขปรับปรุงตามข้อสังเกตต่างๆ ที่ทีมวิจัยค้นพบ และข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม

ผลการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน ครั้งที่3

ผลจากการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน ครั้งที่3 สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็น 13 ประเด็น (ดูภาคผนวก ค) ตามรายชื่อหนังสือแต่ละเล่มดังนี้

1. **ประชาธิปไตยดีเลิศ** ความเหมาะสมของเนื้อหาในทุกประเด็นอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมากสามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
2. **สวนสวยดอกไม้งาม** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อเรื่องสนุกชวนติดตาม การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่ายอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
3. **สวรรค์อยู่ใต้ฟ้าเท่านั้น** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่องสนุกชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถ

เรียนรู้อย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

4. **ศาสตาสอดกับกลุ่มชนอาด** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่อง สนุกชวนติดตาม การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็วอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
5. **รอยยานซื้อที่นำภาคภูมิใจ** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็น เนื้อหาไม่ยากและไม่ ซับซ้อนผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
6. **ยาที่ดีที่สุดในโลก** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่อง สนุกชวนติดตาม เนื้อหา การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่ายอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
7. **อัญบอะมะตุลลอฮ์** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่อง สนุกชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

8. **ซารอสุเล่านิทานเก่ง** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
9. **ฮาลาฮารอมในอิสลาม** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตาม เนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
10. **อามีน อิลมี และเปาะจิ๊บัตุลลอฮ์ทำวุดู** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตาม ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ภาษาอย่างรวดเร็วอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
11. **นCRMักกะฮ์อัล-มุกัรรามะฮ์** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่องสนุกชวนติดตาม ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
12. **อัล-กูรออันเป็นทางนำและยาขนานวิเศษ** ความเหมาะสมของเนื้อหาในด้านของเนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อนการดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจรูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ

อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

13. **ชีวประวัติ ชัคดาวุด อัลฟาฏอนี** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่าน อ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยว่าอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
14. **ปัตตานีดารุสสลาม** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่องสนุกชวนติดตามอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง
15. **ความสุข** ความเหมาะสมของเนื้อหาในประเด็นเนื้อเรื่องสนุกชวนติดตามเนื้อหาไม่ยากและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านอ่านแล้วจับใจความได้ รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้ ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย ผู้อ่านสามารถเรียนรู้อย่างรวดเร็วอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก ในขณะที่ประเด็นด้านอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถสรุปความพึงพอใจของผู้อ่านต่อหนังสือเรื่องนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

จากผลการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน 15 เรื่อง ในภาพรวม แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสมด้านเนื้อหาและรูปภาพอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

ผลสรุปโดยรวมจากการทดสอบประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านและการประชุมปฏิบัติการกับตัวแทนผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้

ผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียนมีความสนใจต่อโครงการวิจัยฯและหนังสือส่งเสริมการอ่านมากจากข้อสังเกตอีกประการหนึ่งของทีมวิจัยคือ ชื่อของหนังสือที่ระบุแต่ละเล่มมีความสำคัญมาก เนื่องจากผู้อ่านมักจะเลือกหนังสือโดยพิจารณาจากชื่อเรื่องเป็นหลัก

จากการลงพื้นที่ของทีมวิจัยปรากฏว่าผลที่ผู้อ่านได้รับจากการอ่านคือ ผู้อ่านมีความสุขและเพลิดเพลินในการอ่านเนื่องจากเนื้อเรื่องเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวทำให้สามารถทำความเข้าใจและเรียนรู้ภาษาได้รวดเร็ว ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบัญญัติอิสลามด้วยวิธีที่ผ่อนคลายทำให้เกิดประโยชน์ต่อเยาวชนในการซึมซับความเข้าใจและแนวปฏิบัติที่ถูกต้องที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

ผลจากการประเมินประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้แบบสอบถาม แสดงให้เห็นว่าผู้อ่านสามารถเข้าใจและสรุปจากเนื้อหาของหนังสือได้ดีและถูกต้อง ซึ่งบ่งบอกถึง ประสิทธิภาพของเนื้อหาในการนำเสนอเนื้อเรื่องได้ดี

เนื่องจากภาษาเป็นสื่อกลางที่สำคัญในการเรียนรู้ ดังนั้นการเข้าใจหลายภาษาจะช่วยให้ คนในชุมชนเรียนรู้ประสบการณ์ได้หลากหลายและมีความรู้ที่กว้างขวางยิ่งขึ้น การเริ่มต้นเรียนรู้ ภาษาที่ดีต้องเริ่มจากการเข้าใจประโยคสั้นๆ ดังนั้นการเรียนรู้เนื้อหาจากหลายภาษาในเวลาเดียวกัน จะช่วยให้เรียนรู้ได้รวดเร็ว เนื่องจากผู้เรียนสามารถอ่านจากภาษาที่ตนเองถนัดแล้วนำไป เปรียบเทียบกับภาษาที่ชอบ และสามารถถ่ายโยงการเรียนรู้ภาษาอื่นที่ตนเองสนใจได้ง่าย

นอกจากนั้น ระดับการศึกษาที่แตกต่างของผู้อ่านมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ผู้อ่านที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาของหนังสือเกือบทุกเรื่อง ได้ดี ในขณะที่ผู้อ่านที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำลงจะมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจเนื้อหาของ หนังสือบางเรื่อง ดังนั้นผู้อ่านจึงควรเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ภาษาของตนเอง

อย่างไรก็ตาม ผู้อ่านยังสามารถเรียนรู้ภาษาจากเนื้อหาของหนังสือควบคู่ไปกับภาพ ประกอบได้ดีและสามารถเดาคำศัพท์ยากได้ด้วยตนเองโดยการสังเกตคำศัพท์ที่เน้นด้วยสีสัน และสามารถเปรียบเทียบรูปประโยคจากภาษาที่ตนเองถนัดกับภาษาที่ตนเองกำลังเรียนรู้ ทำให้ผู้อ่าน สนุกกับการอ่านและมีความรู้สึกว่าการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดความภาคภูมิใจ ในตัวเอง นอกจากนี้ทีมวิจัยค้นพบว่ากลุ่มผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่มักไม่ชอบการอ่าน สามารถ เรียนรู้เรื่องราวจากรูปภาพได้ ซึ่งถือว่าการสร้างแรงจูงใจและการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ให้กับเด็กเหล่านั้น

เพื่อให้หนังสือส่งเสริมการอ่านฯได้นำไปใช้อย่างแพร่หลาย ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำชุมชน ตลอดจนผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญของ หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้เพื่อนำไปสู่การใช้ที่เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นผู้ทรงคุณวุฒิได้ เสนอแนะแนวทางการนำหนังสือไปใช้อย่างแพร่หลาย โดยให้ทีมวิจัยทำข้อตกลงกับสถาบันที่เป็น กลุ่มเป้าหมายในการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ทางสถาบัน การศึกษารายงานผลการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยทีมวิจัยควรกำหนดระยะเวลาของการรายงาน ผลที่แน่นอนเพื่อการปรับปรุงหนังสือในขั้นตอนต่อไป

สำหรับแนวทางการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้ ทีมวิจัยได้ข้อสรุปว่า เนื่องจากการ ศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้มีการกำหนดให้มีคาบของกิจกรรมการอ่าน เสริม ดังนั้นทางโรงเรียนสามารถสนับสนุนให้อ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยการเลือกอ่าน ภาษาที่ตนเองชอบ ทุกกลุ่มควรมีอาจารย์ที่คอยให้คำปรึกษา หากนักเรียนมีปัญหาในการอ่าน ใน ด้านของครูผู้สอนก็สามารถนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้เป็นสื่อสนับสนุนในการเรียนการ สอนได้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านฯเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาของโรงเรียน นอกจากนี้

หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้ควรเป็นหนังสือที่ให้บริการแก่ผู้อ่านในห้องสมุดของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา นอกจากนี้หนังสือส่งเสริมการอ่านยังเหมาะสำหรับใช้ประกอบในการจัดค่ายภาษาอังกฤษหรือค่ายภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการอิสลาม และโครงการศูนย์พัฒนาทักษะทางภาษาเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ที่จัดโดย ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นอย่างมาก

บทที่ 5

การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน

กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

จากการจัดเวทีพบปะระหว่างนักวิจัยกับตัวแทนชุมชน นักวิจัยได้เปิดโอกาสให้ตัวแทนชุมชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของในผลงานการวิจัยชิ้นนี้ ทำให้ชุมชนมีความรู้สึกยินดีและภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วม นักวิจัยถือว่าความร่วมมือของชุมชนนั้นเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้โครงการนี้บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ได้

ทีมวิจัยได้ชี้แจงให้ตัวแทนชุมชน ทราบถึงกิจกรรมที่จะดำเนินการในครั้งต่อไป ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถมองเห็นภาพกิจกรรมที่จะดำเนินการในอนาคตได้ชัดเจน ดังนั้นผู้เข้าร่วมประชุมจึงมีความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในกิจกรรมดังกล่าวเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษา เป็นความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

นอกจากนั้น นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญกับโครงการนี้เนื่องจากมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการศึกษาจากภาษาแม่แล้วต่อยอดด้วยภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ และภาษามลายูต่อไป

การประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมกับชุมชนจะเป็นการประชุมในลักษณะกึ่งทางการ กล่าวคือ การประชุมจะดำเนินการอย่างเรียบง่ายโดยการที่ทีมวิจัยเชิญตัวแทนชุมชนพูดคุยอย่างเป็นกันเอง โดยใช้ภาษาที่ตนเองถนัด ไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษามลายูท้องถิ่น ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้สึกผ่อนคลายเนื่องจากสามารถนำเสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและตอบรับกับการทำ กิจกรรมในครั้งนี้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ทีมวิจัย มีกำลังใจที่จะผลิตผลงานชิ้นนี้ให้ดีขึ้นต่อไป

กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีภาระงานที่มากมายก็ตาม ในการจัดประชุมร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละครั้งจะมีการประสานงานล่วงหน้า หากผู้ทรงคุณวุฒิไม่สามารถร่วมประชุมได้ก็จะส่งงานทางไปรษณีย์ อีเมล เน็ตและโทรสาร ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านได้ให้ข้อเสนอแนะในด้านภาษาและเนื้อหาของเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างมากทำให้โครงการนี้บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี

ความทุ่มเทของทีมวิจัย: แรงกายและแรงใจ

ทีมวิจัยมีการประชุมอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้งซึ่งสื่อให้เห็นถึงความตั้งใจและความมุ่งมั่นของทีมวิจัยในการทำงานร่วมกันเพื่อให้งานวิจัยออกมาในรูปแบบที่สมบูรณ์มากที่สุด บ่อยครั้งที่ทีมวิจัยต้องเคลื่อนย้ายที่ประชุมเนื่องจากทีมวิจัยมาจากหลายหน่วยงานและหลายระดับ ซึ่งประกอบด้วย รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา หัวหน้าสาขา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ทำให้เวลาของการนัดประชุมต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม ส่งผลให้ต้องปรับเปลี่ยนสถานที่ในการประชุมไปด้วย เนื่องจากตารางห้องประชุมไม่เอื้อต่อเวลาประชุมของทีมวิจัย

ทีมวิจัยจะแบ่งออกเป็น สี่กลุ่มภาษา เช่น ดร.อิบรอเหม เต๊ะแท และอาจารย์แซมซู เจ๊ะเลง รับผิดชอบการเขียนหนังสือเป็นภาษาอาหรับ อาจารย์อัศดุลรามันห์ โตะหลง รับผิดชอบการเขียนหนังสือเป็นภาษามลายู ส่วนอาจารย์โสรัตน์ อัศดุลสตา และอาจารย์รอซิดัต สาแม รับผิดชอบการเขียนหนังสือเป็นภาษาอังกฤษ ส่วนอาจารย์สุนทร ปิยะวสันต์ หัวหน้าโครงการ ดูแลตรวจสอบทุกภาษาโดยรวม

ความทุ่มเทของนักวิจัยทุกคนสามารถสรุปเป็นประเด็นและขั้นตอนของการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. แรงกายและแรงใจ

ทีมงานวิจัยมีความหลากหลายมาจากหลายสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษามลายู สาขาวิชาภาษาอาหรับ และศูนย์ภาษาอาหรับ รวมทั้งสำนักวิทยบริการและกองนโยบายและแผน ต่อมาในการดำเนินงานระยะแรกของโครงการหลังจากที่ได้รับการอนุมัติโครงการได้มีการเปลี่ยนตัวนักวิจัย หนึ่งท่านโดยเปลี่ยนจากนักวิจัยที่สังกัดสำนักวิทยบริการ เป็นนักวิจัยที่มาจากสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ การรวมตัวจากหลายสาขาวิชา หลายหน่วยงานมีความยากลำบาก แต่ทีมวิจัยพยายามรวมกันและทุ่มเทอย่างเต็มที่เพื่อผลักดันให้งานวิจัยประสบผลสำเร็จ

ในการพัฒนาโจทย์วิจัย ทีมวิจัยใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อให้ได้โจทย์วิจัยที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ได้จัดประชุมเพื่อพัฒนาโจทย์วิจัย จำนวน 18 ครั้ง ใช้ระยะเวลา 9 เดือน ผลที่ตามมาทำให้ทีมวิจัยสามารถวางแผนการดำเนินงานวิจัย แผนประสานงานและแผนงบประมาณได้อย่างเป็นขั้นตอน มีความต่อเนื่องและสอดคล้อง มีความเป็นไปได้และสามารถปฏิบัติได้จริง

การที่นักวิจัยได้ข้อมูลจากนักเรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้นำชุมชนในครั้งที่จัดเวทีระดมปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระจากกลุ่มผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครองและตัวแทนชุมชนเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2550 และ วันพฤหัสบดี ที่ 13 ธันวาคม 2550 ณ ห้องประชุมสัมมนา ชั้น 4 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซีกอเซ็ม บินมุฮัมหมัด อาล-ยานีห์ ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านรูปแบบนี้เป็นที่ต้องการของผู้ที่ต้องการเรียนรู้ภาษาและมีความต้องการหนังสือลักษณะนี้มานานแล้ว เพราะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างรวดเร็ว โดยการ

ถ่ายโอนจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง ทำให้นักวิจัยมีความมั่นใจว่า ผลงานที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นนวัตกรรมชิ้นเอกของประเทศไทย เพราะก่อนหน้านี้ยังไม่ปรากฏหนังสือที่เขียนออกมาเป็นสี่ภาษาในเล่มเดียวกัน นอกจากนี้การสร้างให้คนทั่วไปเข้าใจภาษาเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สามารถลดความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันได้ ในขณะเดียวกัน การเรียนรู้ภาษาไม่จำเป็นต้องแยกส่วนระหว่างการเรียนรู้ภาษากับการเรียนรู้ศาสนาแต่ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ภาษาจากการเรียนรู้เนื้อหาทางศาสนาได้

2. ก่อนที่จะได้เรื่องราว

เนื่องจากหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เขียนผ่านกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในครั้งนี้มีความหลากหลายทั้งทางด้านเนื้อหา วิธีการนำเสนอและและความยากง่ายของภาษาที่ใช้จึงเห็นได้ว่าการที่นักวิจัยจะเขียนหนังสือส่งเสริมฯ แต่ละเล่มทุกคนจะมีวิธีคิดและออกแบบตามแบบฉบับของตนเอง แต่ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ว่าวิธีการใดเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดหรือยากที่สุด

นักวิจัยค้นพบว่าการเขียนเรื่องเชิงประวัติศาสตร์ผู้เขียนต้องอ่านหนังสือหลายๆ เล่มแล้วประมวลเป็นความคิดรวบยอดของเรื่องเพื่อจะเขียนเรื่องราวต่างๆ ให้เหมาะสมกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน หลังจากนั้นผู้เขียนต้องมานั่งเรียบเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์แล้วเขียนโดยใช้ภาษาที่สามารถสื่อความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้ ส่วนการเขียนเรื่องเชิงจินตนาการ ผู้เขียนต้องนั่งจินตนาการเรื่องราว และใช้เวลาค่อนข้างนานในการจินตนาการเพื่อจะเขียนเรื่องราว นึกถึงบรรยากาศของเรื่องราวเพื่อปลูกฝังนิสัยบางอย่างให้เกิดขึ้นกับผู้อ่าน เช่น นิสัยรักการอ่าน การรักษาสัตว์เลี้ยง การรักธรรมชาติ เป็นต้น ในขณะที่การเขียนเรื่องบางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยตรง ผู้เขียนต้องลดวัยของตัวเองและจินตนาการเสมือนว่าตัวเองเป็นเด็ก เพื่อให้เรื่องราวที่เขียนสามารถเข้าใจได้ง่ายและตรงตามจินตนาการของเด็ก

ดังนั้น จึงเห็นได้ชัดว่าในการเขียนเรื่องราวผู้เขียนจะต้องผูกเรื่องให้น่าสนใจเพื่อให้ผู้อ่านอ่านเรื่องราวด้วยความเพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว สามารถปลูกฝังหลักคำสอนต่างๆ ทั้งด้านศาสนาและการศึกษา ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านสามารถนำบทเรียนหรือแนวคิดต่างๆ จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งนักวิจัยต้องอาศัยความพยายามและความตั้งใจเป็นอย่างมากเพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพและเต็มไปด้วยประสิทธิภาพ

3. ตอนการเขียนเรื่อง

การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน เริ่มแรกนักวิจัยเลือกขอบข่ายเนื้อหาที่ได้มาจากเวทีระดมปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระจากกลุ่มผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชน เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2550 และ วันพฤหัสบดี ที่ 13 ธันวาคม 2550 ณ ห้องประชุมสัมมนาชั้น 4 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซีกอเซ็ม บินมุฮัมหมัด อาล-ยานีย์ จากนั้นนักวิจัยเลือกเรื่องที่ตัวเองสนใจมากที่สุดจากขอบข่ายเนื้อหา โดยเริ่มเขียนด้วยภาษาที่

ตัวเองณที่สุด โดยที่ประธานโครงการวิจัยให้แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเขียนหนังสือเพื่อเป็นแนวทางในการเขียน

ในการเขียนเรื่องราวจะต้องมีการวางแผนการเขียนหรือเขียนแผนผังโครงเรื่อง (Mind Map) ผู้เขียนจึงสามารถเขียนเรื่องราวได้ดี ถ้าขาดการวางแผนดังกล่าวแล้ว ผู้เขียนจะเขียนด้วยความเพิลิดเพลิน วอกวนไปมา ไม่สามารถหาที่ลงได้ ดังนั้นผู้เขียนจะต้องหยุดเขียนแล้วค่อยทบทวนเรื่องราวใหม่ในวันถัดไปจึงทำให้นักวิจัยต้องใช้เวลามากในการวางแผนเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านแต่ละเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.อิบรอเหม เต๊ะแห กล่าวว่า การเขียนภาษาอาหรับต้องใช้เวลาเป็น 2 เท่า คือ ต้องเขียนข้อความที่เป็นเรื่องราว เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วการเขียนภาษาอาหรับจะไม่ปรากฏสระ คนที่เรียนภาษาอาหรับทุกคนสามารถอ่านได้ หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้ผลิตขึ้นสำหรับผู้เริ่มเรียนจึงจำเป็นต้องเขียนสระกำกับ มิเช่นนั้น ผู้เริ่มเรียนจะอ่านภาษาอาหรับไม่ได้ เนื่องจากถ้าไม่ใส่สระแล้วคนที่ไม่มีพื้นฐานภาษาอาหรับจะไม่สามารถอ่านและเข้าใจความหมายได้ การเขียนสระภาษาอาหรับกำกับเป็นงานที่ยุ่งยากมาก ทีมวิจัยต้องใช้ความพยายามอย่างสูง โดยที่การใส่สระนั้นต้องใช้เวลาอย่างน้อย 2 ชั่วโมงต่อหนึ่งหน้ากระดาษ การใส่สระในภาษาอาหรับจะใส่ได้ก็ต่อเมื่อทีมวิจัยเห็นตรงกันถึงความถูกต้องของเนื้อหา และการใส่สระต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งเพราะถ้าใส่สระผิดพลาดก็จะทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไป เช่น (บิร-รณ) แปลว่า ทำดี ส่วนคำว่า (บิร-รณ) แปลว่า บนบก และคำว่า (บูร-รณ) แปลว่า แป้งสาเล

4. ขั้นตอนของการปรับปรุงเนื้อหา

หลังจากที่นักวิจัยเขียนเรื่องราวเสร็จสิ้น นักวิจัยจัดประชุมเพื่อประมวลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมกับการพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและภาษา ความต่อเนื่องของเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในส่วนเนื้อเรื่องที่ภาษาไทยเพื่อเป็นภาษาหลักในการแปลเป็นภาษามลายู ภาษาอาหรับ และภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพื่อรักษาความเป็นเอกภาพในการแปล

5. ขั้นตอนของการวาดรูปประกอบเรื่อง

นักวิจัยเชิญผู้วาดภาพมาประชุมร่วมกันเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดรวบยอดของเรื่องราวที่เขียนและลักษณะภาพที่ต้องการ ซึ่งผู้วาดภาพจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอิสลามและอัตลักษณ์ความเป็นมลายูและสามารถเขียนการ์ตูนปัตตานีได้

ทั้งนี้นักวิจัยได้เชิญผู้วาดภาพมาประชุมหลายครั้งเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความคิดรวบยอดของการ์ตูนปัตตานี ซึ่งหน้าตาและบุคลิกเป็นชนเชื้อสายมลายู การแต่งกายในรูปแบบวัฒนธรรมมลายู และมีผ้าชีรบัน โปกหัว ใส่ผ้าโสร่ง พร้อมกับมีหนวดเคราซึ่งแสดงความเป็นมุสลิม

ในการวาดภาพประกอบเรื่อง ทีมวิจัยมีความเห็นว่าจะต้องวางภาพ และเนื้อหาของเรื่อง

ให้อยู่คนละหน้าคู่กัน โดยให้รูปภาพปรากฏก่อนเนื้อหาเพื่อให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการเนื้อเรื่องจากรูปภาพได้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น

6. ตอนการปรับปรุงหลังการวาดรูปประกอบเรื่อง นักวิจัยนัดประชุมเพื่อพิจารณา

ภาพวาด ในประเด็นต่อไปนี้ คือ

- รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้
- รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
- รูปภาพมีความสวยงามและน่าสนใจ

7. ขั้นตอนการทดสอบหาประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ก่อนการลงพื้นที่เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ นักวิจัยประชุมวางแผนเพื่อเลือกโรงเรียนเป้าหมายเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ จากนั้นนักวิจัยได้รับมอบหมายให้ลงพื้นที่เป็นกลุ่มเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ โดยที่นักวิจัยแบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุม ผู้เริ่มเรียนทุกระดับชั้น

8. ได้หนังสือฉบับสมบูรณ์

8.1 ผลลัพธ์ (Output)

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเป็นเวลา 2 ปี 6 เดือน ทีมวิจัยได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ กล่าวคือได้หนังสือส่งเสริมการอ่าน จำนวน 15 เล่ม 15 ชื่อเรื่อง โดยเฉลี่ยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้มีประมาณ 30 หน้า โดยมีเนื้อหา 15 หน้า และรูปภาพประกอบอีก 15 หน้า ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมมีความหลากหลาย อาทิ การนำเสนอประวัติศาสตร์บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การนำเสนอวิถีชีวิตมุสลิม คุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม บทเรียนจากอัล-กุรอาน การนำเสนอแบบอย่างที่ดีของเยาวชน การรักษาสีงแวดล้อม และอื่นๆ โดยเน้นเนื้อหาสาระที่เป็นวิถีชีวิตอิสลาม เช่น มีการเน้นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการทำวูฎู การถือศีลอด การทำดีต่อพ่อแม่ การรักษาโรคตามวิถีอิสลาม การส่งเสริมการอ่านอัล-กุรอานให้เป็นกิจวัตรประจำวัน การให้แนวคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเลือกสิ่งอุปโลกและบริโลกที่อนุมัติตามหลักของศาสนาอิสลาม การเรียนรู้บทเรียนจากเรื่องเล่าในอัล-กุรอานที่เกี่ยวข้องกับประชาชาติในยุคก่อนที่ได้ผลกรรมดีและผลกรรมชั่ว การรักษาสิ่งแวดลอมให้เกิดความสมดุลในระบบนิเวศน์ จิตวิทยา การให้คำแนะนำแก่ผู้อื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่าให้คำแนะนำต่อผู้มีอาวุโสมากกว่า และความตระหนักด้านการสวมใส่อาภรณ์ปกปิดเอวรัดสำหรับมุสลิมะฮ์ เป็นต้น

ในด้านเนื้อหา หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นมุสลิมเชื้อสายมลายูที่มีสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมทั้งที่เป็นอิสลามและมลายูผสมผสานกัน จึงได้นำเนื้อหามาผูกเป็นเรื่องราวที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต

ของคนในชุมชน เช่น รูปแบบการแต่งกาย การทักทาย การขอพรซึ่งกันและกันในขณะที่สนทนา เช่น มาซาอัลลอฮฺ บารออัลลอฮฺ อินชาอัลลอฮฺ และอื่นๆ

ส่วนในด้านภาษา การแปลหลายภาษาเพื่อให้มีความหมายเหมือนกันหรือมีความหมายใกล้เคียงกันเป็นเรื่องยากมาก และถ้าทำได้ก็อาจทำให้อัตลักษณ์ทางภาษาขาดความสมบูรณ์แบบ เพราะแต่ละภาษามีสุนทรียภาพที่แตกต่างกัน แม้กระนั้น ทีมวิจัยพยายามที่จะแปลภาษาให้ตรงกันมากที่สุด ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องปรับแต่งการแปลของแต่ละภาษาหลายครั้งมาก

ดังนั้นหากมองถึงด้านการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้ให้เป็นสื่อการเรียนการสอน หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้สามารถเป็นหนังสือที่ให้บริการผู้อ่านในห้องสมุดของโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาและเหมาะสำหรับใช้ประกอบในการจัดค่ายภาษาอังกฤษและค่ายภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการอิสลามเป็นอย่างมาก

8.2 ผลการเรียนรู้ (Outcomes)

ผลจากการดำเนินโครงการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้ ทำให้ผู้เขียนที่เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับมารยาทตามแบบฉบับอิสลาม เกิดความตระหนักและสำนึกในการปฏิบัติตนให้ตรงกับที่เขียนในเรื่องราว เช่น การแสดงความเคารพต่อพ่อแม่ทั้งวาจา กาย และใจ นอกจากนี้แล้ว ในการเขียนเรื่องราวนั้น อารมณ์ เวลา และความรู้สึกเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่ต้องไปด้วยกันเสมอ เพื่อช่วยให้ผู้เขียนเขียนเรื่องราวได้ดี

หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริง เช่น หนังสือเรื่องฮาลาลฮารอมในอิสลาม ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องอาหารอย่างเดียว แต่รวมไปถึงกระบวนการทำอาหาร การแต่งกาย การคบค้าสมาคมในสังคม และหนังสือบางเล่มมีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งยังไม่เคยปรากฏหนังสือเกี่ยวกับท้องถิ่นที่เขียนโดยบุคคลในท้องถิ่นหลายๆ คน และผู้วิจัยเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากหลายสถาบันและหลากหลายประเทศอีกด้วย เช่น หนังสือเรื่องปัตตานีदारุสสลาม

นักวิจัยบางท่านที่ไม่ถนัดการใช้ภาษาไทยค้นพบว่าการใช้ภาษาในการเขียนเรื่องราว บางครั้งใช้ภาษาที่เขียนย่อไม่สามารถที่จะสื่อความคิดที่มีอยู่ได้ในระยะแรกๆ ของการเขียนเรื่อง และได้รับการพัฒนาด้านภาษาที่ไม่ถนัดดังกล่าวได้เป็นอย่างดีจากกระบวนการดำเนินงานในโครงการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้การดำเนินงานของโครงการวิจัยยังเป็นแรงกระตุ้นทำให้นักวิจัยมีความต้องการที่จะดำเนินการวิจัยในรูปแบบเดียวกันเกี่ยวกับสาขาวิชาที่รับผิดชอบอีกด้วย

บทที่ 6

บทเรียนจากการวิจัยและข้อเสนอแนะ

บทบาทของทีมวิจัย

นายสุนทร ปิยะวัฒน์ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและวิจัย มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

อาจารย์สุนทร ปิยะวัฒน์ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานได้ดีเยี่ยม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมวิจัยในทุกด้าน เช่น ด้านการบริหารจัดการ และการกระจายหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานอย่างสูง เมื่อมีการงานที่หนัก ท่านจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบภาระงานนั้นด้วยตนเอง ท่านเป็นผู้ที่มีระเบียบ และตรงต่อเวลา เมื่อมีการนัดประชุมทุกครั้ง หากนักวิจัยมาสาย ก็จะรู้สึกผิดเนื่องจากหัวหน้าโครงการต้องนั่งรอสมาชิกเพื่อให้ครบองค์ประชุม จุดเด่นของท่านคือ ท่านไม่เคยกล่าวคำพูดที่ทำให้ผู้ร่วมวิจัยรู้สึกผิด เช่น “อย่างนั้นผิดนะ” หรือ “อย่างนี้ไม่ดีนะ” ตรงกันข้าม ท่านสามารถรวบรวมความคิดที่หลากหลาย และแตกต่างกันของผู้ร่วมวิจัย ให้เป็นข้อสรุปที่ดีได้ ท่านเป็นคนที่มีใจเย็น สงบ รอบคอบ และเป็นผู้นำที่มีทักษะในการนำเสนอได้ชัดเจน ท่านเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในหลายด้าน สามารถนำเสนอเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับความเป็นจริงมากที่สุด ยิ่งไปกว่านั้น ท่านสามารถมองปัญหาทะลุเกือบทุกประเด็นในการดำเนินงานวิจัย มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล พร้อมกับหลักการในการตัดสินใจ เช่น การเลือกโครงการวิจัยพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษา ซึ่งเป็นงานวิจัยชิ้นแรกของสังคมมุสลิม และเลือกเขียนหนังสือเกี่ยวกับเรื่องที่ยังไม่เคยปรากฏในพื้นที่ เช่น หนังสือเรื่องปัตตานีคารุสสลามที่เขียนโดยผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ ท่านเป็นคนที่สามารถวิเคราะห์จุดเด่นและความสามารถพิเศษของผู้ร่วมวิจัย ทำให้การมอบหมายภาระงานแก่ผู้ร่วมวิจัยมีความเหมาะสม ท่านเป็นหัวหน้าที่มีความพิเศษ คือสามารถทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความสุขกับการทำงานวิจัยและเกิดความผูกพันสามัคคีกันภายในกลุ่ม อันนำมาซึ่งผลงานวิจัยที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณภาพ

นายไสรณ์ อับดุลสตา หัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

อาจารย์ไสรณ์ อับดุลสตาร์ เป็นทีมวิจัยคนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ สามารถเป็นที่ปรึกษาด้านการใช้ภาษาอังกฤษได้ดี นอกจากนั้นอาจารย์ยังมีความรู้ความสามารถด้านภาษาไทย ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับทีมงานได้มาก อาจารย์เป็นคนที่มีละเอียดอ่อน และพิถีพิถันในด้านการตรวจสอบข้อมูลที่น่าเสนอ อีกทั้งอาจารย์ยังเป็นคนที่เสียสละ หลายครั้งหลายคราวที่อาจารย์มีนัด คัดภารกิจ แต่อาจารย์ให้หน้าหนักกับงานวิจัยมากกว่า ทั้งนี้เพื่อให้งานวิจัยดำเนินไปด้วยดี นอกจากนี้ การตรงต่อเวลา อาจารย์ยังเป็นอย่างที่ดีให้กับเพื่อนทีมวิจัยคนอื่น

อาจารย์จะเข้าประชุมตรงเวลาเสมอ อาจารย์สามารถใช้ประสบการณ์การทำงาน มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานวิจัย และเหนืออื่นใด อาจารย์เป็นคนที่มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนและทุกหน่วยงาน

อาจารย์อับดุลรามันห์ โตะหลง อาจารย์สาขาวิชาภาษามลายู คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

อาจารย์อับดุลรามันห์ โตะหลง มีความสนิทสนมและสามารถเข้าถึงผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยภาคใต้ ในระยะของการพัฒนาโจทย์ ถอดบทเรียน และแผนดำเนินงานโครงการวิจัยนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการใช้จิตวิทยาในการทำงานเป็นทีม ในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ อาจมีการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน แต่อาจารย์สามารถแสดงความคิดเห็นที่ตรงกันข้ามด้วยวิธีการที่ดี โดยการนำเสนอเหตุผล จึงสามารถให้ผู้ร่วมงานหาทางออกที่ดี เช่น ในเวทีพัฒนาโจทย์วิจัย มีผู้ร่วมงานเสนอให้ทีมวิจัยให้ทำหนังสือเป็นตอน หลายตอนจบ แต่อาจารย์เสนอความคิดเห็นว่าควรเขียนหนังสือที่มีหลายภาษาในทุกเรื่อง เพื่อให้เป็นผลงานที่เป็นเอกลักษณ์และโดดเด่น อาจารย์เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษามลายู ทั้งอักษรโรมันและอักษรยาวี มีความแม่นยำในการจำชื่อและลำดับชูเราะฮ์ พร้อมลำดับอายัตอัล-กุรอาน สามารถถอดบทเรียนจากกิจกรรมในรูปแบบของเรื่องเล่า และเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ กับอัลกุรอานได้ดี ซึ่งช่วยให้การดำเนินโครงการวิจัยเป็นไปได้อย่างดี

อาจารย์แซมซุ เจะเลง อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอาหรับ คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

อาจารย์แซมซุ เจะเล็ง เป็นทีมงานวิจัยที่ดูแลงานวิจัยด้านภาษาอาหรับ แต่ก็มีความรู้ความสามารถด้านภาษามลายูและวัฒนธรรมอิสลาม วัฒนธรรมอาหรับและมาลายูซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้งานวิจัยได้รับข้อมูลรอบด้าน อาจารย์ทุ่มเทและอุทิศตัวเองในการทำงาน อาจารย์ส่งงานตามที่ได้รับมอบหมายตลอดมา จุดเด่นของอาจารย์จะเด่นชัดในด้านการประสานงานกับทีมงาน อาจารย์มีความสนิทสนมกับทีมงานวิจัย และเข้ากับทีมงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยในมหาวิทยาลัยได้ดี อาจารย์ได้ให้ข้อเสนอแนะดีๆ เกี่ยวกับการวางระบบการทำงานของทีมงานวิจัยซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้งานวิจัยได้รับการขับเคลื่อนไปได้ดี

ดร.อับรอหิม เต๊ะแห รองผู้อำนวยการสถาบันภาษานานาชาติ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

เนื่องด้วยอาจารย์สามารถใช้ภาษาได้อย่างชัดเจน 3 ภาษาแล้วในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ภาษาอาหรับ ไทย และมลายู ท่านมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้ดีพอสมควร แต่มีความแม่นยำในภาษาอาหรับมากกว่า อีกทั้งท่านได้สำเร็จการศึกษาต่างประเทศได้แก่ ประเทศชูดานและมาเลเซีย และใช้ชีวิตต่างประเทศหลายปี ส่งผลให้ท่านสามารถเขียนและเล่าเรื่องราวในงานวิจัยในหนังสือชุดพหุภาษาได้อย่างเป็นมาตรฐานโดยสามารถแยกเป็นข้อๆ ดังนี้

1. บริบทของภาษาที่ท่านใช้จะใช้ภาษาที่เป็นบริบทของต่างประเทศมากและมาตรฐานทางด้านภาษาเป็นอย่างดี
2. ท่านจะเป็นคนเสียสละและให้เวลากับงานวิจัยหนังสือชุดพหุภาษาเป็นอย่างมากเห็นได้จากการที่ท่าน จะไปหาข้อมูลอ้างอิงด้านภาษาอาหารับจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งอยู่ไกลจากพื้นที่ที่ท่านอาศัยอยู่เป็นอย่างมาก
3. ท่านสามารถนำเรื่องราวในต่างแดนที่ท่านใช้ชีวิตอยู่มาประยุกต์ในการผูกเรื่องเป็นเรื่องราวได้ดี และแปลกแยกออกไปจากหนังสือทุกแนวที่วางขายตามท้องตลาดในประเทศไทย
4. ท่านมีความกระตือรือร้นในการทำงานวิจัยเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการที่ท่านสามารถทำงานที่ทางคณะวิจัยมอบหมายไว้ ได้ตรงกับเวลาที่ได้กำหนดไว้

อาจารย์รชิต ตาแม หัวหน้าสาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

อาจารย์รชิต ตาแม มีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี แม้ว่าท่านไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางด้านภาษาก็ตาม ท่านสามารถเขียนเรื่องราวและแปลเรื่องต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษที่สละสลวยและน่าอ่าน ทีมวิจัยทุกท่านสามารถเรียนรู้ เติบโต และเพิ่มพูนความรู้ทางภาษาจากรีวิวที่ท่านเขียนและแปลได้อย่างมากมาย อาจารย์ไม่เฉพาะมีความสามารถทางด้านภาษาเท่านั้น แต่ยังมีความรู้ในงานวิจัยอีกด้วย ซึ่งถือได้ว่าเป็นทีมวิจัยหลักที่รับผิดชอบการเขียนรายงานการวิจัยมาตั้งแต่ต้น จุดเด่นของอาจารย์อีกอย่างหนึ่ง คือ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูงและสามารถจัดสรรเวลาในการทำวิจัยได้ดี กล่าวคือ ขณะนี้ท่านดำรงตำแหน่งหัวหน้าสาขาซึ่งมีภาระงานมากมายที่ต้องสละสละ รวมถึงภาระหน้าที่ทางครอบครัว ท่านยังสามารถเข้าร่วมประชุมกับทีมวิจัยได้อย่างสม่ำเสมอ แม้จะนัดประชุมในวันหยุดก็ตาม

นายมุฮัมมัดรุสดี สะอู เจ้าหน้าที่ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

นายมุฮัมมัดรุสดี สะอู เป็นทีมวิจัยที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการการเงินของโครงการวิจัยเป็นหลัก เป็นทีมวิจัยที่มีความสามารถในการร่างหนังสือเพื่อติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เป็นอย่างดี สามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้อย่างรอบคอบ มีความใฝ่รู้โดยการเข้าร่วมโครงการเสริมทักษะการดำเนินงานวิจัยที่จัดขึ้นโดย สกว. ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

นายลูกมาน เย็งกานะ เจ้าหน้าที่กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

นายลูกมาน เย็งกานะ เป็นทีมวิจัยที่มีอรรถาศัยดี ทำหน้าที่หลักในการประสานงานระหว่างทีมวิจัยเพื่อนัดแนะการประชุมทีมวิจัยประจำสัปดาห์ หรือการประชุมในกรณีพิเศษ รวมถึงรับภาระในการจัดเตรียมห้องประชุมในการประชุมแต่ละครั้ง นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปด้วยดี เป็นทีมวิจัยที่มีความสามารถในการค้นคว้าหาข้อมูล และมักอาสาทำงานต่างๆด้วยความเต็มใจ มีความเสียสละ และทุ่มเทเวลาในการทำงาน คอยบริการความสะดวกในการทำงานในทุกๆด้าน มีความใฝ่รู้โดยการเข้าร่วมโครงการเสริมทักษะการดำเนินงานวิจัยที่จัดขึ้นโดย สกว. ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษา

การเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันนั้นมีความจำเป็นมากในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ในด้านภาษาที่ดี เนื่องจากการเรียนการสอนที่กำหนดโดยหลักสูตรอาจจะยังมีข้อจำกัดในด้านระยะเวลาในการเรียนสำหรับแต่ละรายวิชา ตำราเรียนที่ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวันผู้เรียน ซึ่งมีผลทำให้ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของลูก ดังนั้นหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาของคนในชุมชนเนื่องจากเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มาจากคนในพื้นที่อย่างเต็มรูปแบบร้อยเปอร์เซ็นต์ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับคนในพื้นที่โดยตรง

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

การวิจัยในครั้งนี้มีส่วนให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ความเปลี่ยนแปลงที่มีต่อทีมวิจัย

1. ด้านภาษา ทีมวิจัยเกิดการเรียนรู้ด้านภาษามากขึ้น โดยสามารถสรุปได้ดังนี้
 - 1.1 พัฒนาการใช้ภาษาไทยของทีมวิจัย เนื่องจากการประชุมส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยทำให้ทีมวิจัยที่จบจากมหาวิทยาลัยต่างประเทศซึ่งไม่ค่อยมีทักษะในการใช้ภาษาไทย สามารถเรียนรู้ และพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษามากขึ้น
 - 1.2 ทีมวิจัยได้แนวคิดและเรียนรู้การแปลความหมายของเรื่องราวที่เขียนโดยแปลจากแนวคิดของความหมายแทนการแปลคำต่อคำ
 - 1.3 ทีมวิจัยสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมของแต่ละภาษาเช่น การใช้คำว่า พ่อ และคำว่าแม่พร้อมกัน กล่าวคือภาษาไทยใช้ “พ่อแม่” ภาษาอาหรับใช้ “Umm wa abb” ภาษามลายูใช้ “ibu bapa” และคำว่า “แปดวันเจ็ดคืน”

ซึ่งใช้ในภาษาไทย และภาษาอังกฤษ แต่ในภาษาอาหรับและภาษามลายู
ใช้คำว่า “เจ็ดคืนแปดวัน”

- 1.4 ทีมวิจัยสามารถเรียนรู้การเทียบเคียงศัพท์ในการเขียนในแต่ละภาษา เช่น
คำว่า “กูรอ่าน” ในภาษาอาหรับ สะกดภาษาอังกฤษเป็น “Qur’an”
หมายถึงคัมภีร์อัลกุรอาน แต่ถ้าสะกดเป็น “Quran” หมายถึง หนังสือพิมพ์
- 1.5 ทีมวิจัยสามารถเข้าใจการใช้คำที่เกี่ยวกับศาสนกิจได้ถูกต้อง เช่น คำว่า
การขอพร = du’a = supplication และคำว่า ร่วมกัน = jama’ah =
congregation
- 1.6 ทีมวิจัยสามารถเข้าใจภาษาราชศัพท์มลายูปัตตานี เช่น คำว่า Berangkat
= เสด็จ Siram = อาบน้ำ
- 1.7 ทีมวิจัยสามารถเข้าใจความหมายคำศัพท์ภาษาไทยที่ไม่คุ้นเคย เช่น คำว่า
ปริเฉท หรือ อนุเฉท
2. ด้านวัฒนธรรม ชุมชนมีความคาดหวังและมีความภาคภูมิใจกับโครงการวิจัย
ที่ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการวิจัย เนื่องจากที่ผ่านมาหนังสือส่งเสริมฯแบบ
พหุภาษายังไม่เคยปรากฏ หากได้นำเสนอหนังสือประเภทนี้ จะทำให้ผู้เรียน
สามารถเรียนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากหนังสือส่งเสริมฯนี้เป็นวิถี
ชีวิตของคนในชุมชนอย่างแท้จริงจึงสามารถพัฒนาภาษาของคนในชุมชน
จริงๆ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning)
3. ด้านการทำงานเป็นทีม ทีมวิจัยเกิดการเรียนรู้ด้านการทำงานเป็นทีมโดย
สามารถสรุปได้ดังนี้
 - 3.1 ทีมวิจัยและผู้มีส่วนร่วมได้เข้าใจ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม กล่าวคือเป็น
การทำงานที่สามารถเติมเต็มความคิดเห็นให้สมบูรณ์ขึ้น เป็นการฝึกให้
รู้จักเคารพและยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น รู้จักการให้อภัย มีความ
รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สร้างความสัมพันธ์ที่ดีด้วยการ
รู้จักซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกัน และเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
อย่างแท้จริง สามารถแก้ปัญหาต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ ทุกคนสนับ
สุนุนและเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน เนื่องจากการวิจัยแบบมีส่วนร่วม
เป็นการรวมกลุ่มของคนทุกระดับและหลากหลายหน่วยงาน แม้กระทั่ง
เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาก็สามารถมีส่วนร่วมได้ ทำให้เพิ่มคุณค่า
ของงานวิจัย นอกจากนี้แล้วการรวมคนจากหลายหน่วยงานถือว่าเป็นการ
รวมความสามารถที่หลากหลายในการวิจัย ในทางตรงกันข้าม การวิจัย

เดี๋ยวลือว่าเป็นภาระงานหนัก แต่การรวมตัวเป็นการแบ่งเบาภาระที่ทุกคนสามารถช่วยเหลือกันทำให้มีความรู้สึกรู้ว่าทำได้ง่ายขึ้น

3.2 ทีมวิจัยเรียนรู้จากความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่างๆในชุมชน ซึ่งทีมวิจัยฟังจะเข้าใจ เช่น กลุ่มตัวแทนจากกลุ่มผู้เรียนต้องการเรื่องราวเนื้อหาที่เป็นนิทานและมีคำศัพท์ท้ายเล่ม เป็นหนังสือที่ใช้ภาษาที่ได้มาตรฐาน กลุ่มตัวแทนจากกลุ่มผู้สอนหนังสือเสนอแนะให้เป็นสื่อที่นำเสนอเรื่องราวที่ดี มีกิจกรรมเสริมท้ายบทหรือท้ายเล่ม เนื้อหาของหนังสือมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น และ กลุ่มตัวแทนจากผู้ประกอบการและผู้นำชุมชนเสนอแนะให้รูปแบบของหนังสือ มีรูปการ์ตูนสีสันสดใส เป็นการ์ตูนที่มีเกร็ด ไส่กะปิเยาะห์ และไส่ผัดลุม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของมุสลิมและคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นรูปภาพประกอบ และเนื้อเรื่องควรเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจอยู่บนฐานของความจริง

4. ด้านการบริหารจัดการ ทีมวิจัยเกิดการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

4.1 ทีมวิจัยเข้าใจการวางแผนเชิงระบบมากยิ่งขึ้น ทำให้ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยเป็นตัวอย่างซึ่งถึงประสิทธิภาพของงานวิจัย เพราะทีมวิจัยสามารถทำงานอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน

4.2 ทีมวิจัยเข้าใจกระบวนการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องเนื่องจากต้องมีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารจากหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สำนักวิทยพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชยะลา และสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตสาขลา จังหวัดนครปฐม

4.3 ทีมวิจัยเข้าใจกระบวนการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้นำชุมชนและผู้รู้ในชุมชน โดยวิธีการแนะนำให้ชุมชนเข้าใจถึงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของโครงการโดยใช้เทคนิค “เคาะประตูบ้าน” และการติดต่อทางโทรศัพท์

4.4 ทีมวิจัยเข้าใจกระบวนการประชาสัมพันธ์โครงการวิจัยกับองค์กรต่างๆ เช่น ในขั้นตอนแรกของการค้นหาข้อมูลขององค์กรและผู้ทรงคุณวุฒิ

สามารถสอบถามได้จากสายตรง 1133 เพื่อติดต่อทางโทรศัพท์ แล้วจึงส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้รับมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยอย่างถูกต้องชัดเจนและเห็นผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่สังคม ในการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาที่มิวิจัยสามารถประชาสัมพันธ์ไปถึงกลุ่มเป้าหมายทั้งสามระดับ ได้แก่ ระดับล่าง คือ กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และนักศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย รวมถึงการศึกษานอกระบบการศึกษา เช่น สถาบันศึกษาปอเนาะ และชุมชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระดับกลาง คือ กลุ่มผู้สอน เป็นต้น ระดับสูง คือ หน่วยงานของรัฐบาล เช่น ตัวแทนศูนย์อำนวยการบริหารส่วนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน สำนักบริหารยุทธศาสตร์ และบูรณาการการศึกษาที่ 12 ยะลา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เป็นต้น วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการที่มิวิจัยได้ใช้เอกสาร การออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ และเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

ความเปลี่ยนแปลงที่มีต่อชุมชน

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกหลานเนื่องจากผู้ปกครองมีประสบการณ์และความรู้ในเรื่องเป็นอย่างดี และเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและบุคคลทั่วไปในชุมชนสนใจการเรียนรู้ภาษาเพิ่มขึ้นเนื่องจากเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมการอ่านเอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับบุคคลทุกระดับใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ส่วนใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการสนับสนุนให้คนในชุมชนมีนิสัยรักการอ่านที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนในอนาคต เพราะการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้อ่านสามารถเข้าใจหลากหลายภาษาจะสามารถอ่านจากหนังสือที่เขียนโดยผู้แต่งจากหลายประเทศทำให้ผู้อ่านสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ หลายแง่มุมซึ่งสามารถทำให้ผู้อ่านมีข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง หากคนในชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเด็นและสถานการณ์ต่างๆ จะสามารถทำให้สังคมลดความขัดแย้งและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจที่มีโอกาสในการร่วมงานและพัฒนาผลงานกับนักวิชาการในระดับผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ และอุซตาซ ทั้งที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ขณะเดียวกันคนในชุมชนสามารถนำแนวคิดในการทำหนังสือในแนวเดียวกันนี้โดยเปลี่ยนกลุ่มเนื้อหาสาระได้

ความเปลี่ยนแปลงที่มีต่อสถาบันการศึกษา

สถาบันศึกษาได้หนังสือส่งเสริมการอ่านตามบริบทของสังคมใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ที่สามารถสนับสนุนหลักสูตรการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการและสามารถใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านนี้ สำหรับใช้กับนักเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในคาบ “กิจกรรมการอ่านเสริม” ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเป็นหนังสือรูปแบบใหม่สำหรับจัดเก็บในห้องสมุดเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การดำเนินการวิจัย “โครงการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้” ได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาและภาษาเป็นอย่างดี รวมทั้งการมีส่วนร่วมจากชุมชน เนื่องจากชุมชนคือกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับประโยชน์โดยตรงจากโครงการ อย่างไรก็ตามหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เรียนชุดนี้ต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์โดยเร็วที่สุดจากทุกฝ่ายเพื่อการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ และควรเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการให้ผลักดันหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้ให้ป็นสื่อหลักในการเรียนการสอนในระบบ

ส่วนแนวคิดต่อยอดเพื่อให้หนังสือเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มผู้เรียนที่กว้างขึ้น ครอบคลุมผู้เรียนระดับอนุบาลหรือก่อนอนุบาลโดยการทำหนังสือให้อยู่ในรูปของสื่อประเภทซีดี

ด้วยระยะเวลาเพียง 1-2 ปีในการดำเนินงานอาจจะเป็นเพียงแค่การเริ่มต้นที่ดีหากแต่ต้องการเวลาเพื่อปรับปรุงคุณภาพในทุกๆ ด้าน ดังนั้นจึงควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการต่อยอดการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านต่อไป

แนวทางในการต่อยอดโครงการวิจัยเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน

1. วิจัยต่อยอดทางภาษาโดยชุมชนโดยที่มีทีมวิจัยเป็นที่ปรึกษา
2. วิจัยต่อยอดในประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติมตามทัศนของชุมชน
3. นำหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้ไปใช้เป็นแบบเรียนแทนหนังสือแบบเรียนที่ใช้อยู่ในการสอนภาษาต่างๆ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 หรือใช้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลา หรือใช้เป็นหนังสือสำหรับการศึกษาค้นคว้า หรือใช้เป็นหนังสือเพื่อใช้เป็นแนวในการเขียนเรื่องราวต่างๆ เป็นต้น แล้วดำเนินการวิจัยเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ในการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้ ทั้งในส่วนที่เป็นผลผลิตและผลลัพธ์ที่ได้

หนังสืออ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546. มปท. : ม.ป.พ.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (พ.ส.ร)

คอนโนลลี, คลาวเดีย. 2548. “หนังสือนิทานในห้องเรียน” [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม

2550 จาก WWW.teachingenglish.org.uk/think/resources/stories.shtml

จินตนา ไบกาซูยี. 2534. แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

จินตนา ไบกาซูยี. 2542. เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533. เทคโนโลยีการสอน : การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ :

โอเดียนสโตร์

ถวัล มาศจรัส. 2535. การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน และหนังสือการอ่านเพิ่มเติม กรุงเทพฯ :

เลิฟแอนด์ลิฟเพรส

“นักวิชาการหนุนใช้ภาษาเป็นสื่อดับไฟได้” 2548. สยามรัฐ. 13 สิงหาคม : 7 สืบค้นเมื่อ 28

กันยายน 2550 จาก http://www.thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=24529

นิธิ เอียวศรีวงศ์ . 2549 “ภาษาประจำชาติ” มติชน . 29 (1034) 3 กรกฎาคม สืบค้นเมื่อ 25

พฤศจิกายน 2550 จาก http://www.thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=24529

“แนวพัฒนาการศึกษาภาคใต้ตั้งแต่เรียนภาษาไทย-คัมภีร์อัลกุรอาน” มปป. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน

2550 จาก

http://203.172.204.162/intranet/1031_teachfuture/news4df5.html?news_id=96

มาลอน, เดนนิส. 2000. “การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาภาษาของชนกลุ่มน้อย : ประเด็นเพื่อการ

พิจารณาในการวางแผน“. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2550 จาก

<http://www.nfe.go.th/0405/NFE-note/Dr.Dennis%20Malone>

สุเทพ สุนทรเกสัช. 2547. “"ปอเนาะ"- มรดกสถาบันการศึกษากับบูรณาการของศาสนาและสังคม
ของชาวมุสลิม ในจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย” *ศิลปวัฒนธรรม* . 25 (10)
1 สิงหาคม 1996

อมรรัตน์ เทพกำปนาท. 2548 .“๒๕ กรกฎาคม วันภาษาไทยแห่งชาติวันรำลึกและร่วมสืบสาน
มรดกวัฒนธรรมอันล้ำค่าของไทย สืบค้นเมื่อ “10 มิถุนายน 2550 จาก
[http://www.southhapp.org/index.php?file=news&obj=forum.topic.forprint\(575\)
&PHPSESSID=39fbbacb29f29c59281d8121e2d50f30](http://www.southhapp.org/index.php?file=news&obj=forum.topic.forprint(575)&PHPSESSID=39fbbacb29f29c59281d8121e2d50f30)

อัลกุรอาน

Brinton, D.M., Snow, M.A., and Wesche, M.B. 1989. Content-based Second Language
Instruction. Boston: Hienle & Heinle.

Cenoze, Jasone and Jessner, Ulrike (Eds). nd. “The Invisible Multilingual Teacher: The
contribution of Language Background of Australian Teachers’ Professional
Knowledge and Belief”. **The international Journal of Multilingualism. (Online).**
Retreived on September 28, 2007 from [www.multilingual-
matters.net/ijm/0010090.htm](http://www.multilingual-matters.net/ijm/0010090.htm)

Hasan Madmarn. 2002. **The Pondok and Madrasah in patani**. Bangi : Penerbit
Universiti Kebangsaan Malaysia.

Ibn Kathir, Ismail bin Kathir al Qurshi al Dimashqi. 1995. **Tafsirul Quranul Azeem**. Volume 1
Beyrouth: Darul Ihya’ Attutathul Arabi.

Ibn Kathir, Ismail bin Kathir al Qurshi al Dimashqi. 1995. **Tafsirul Quranul Azeem**. Volume 2
Beyrouth: Darul Ihya’ Attutathul Arabi.

Ibn Kathir, Ismail bin Kathir al Qurshi al Dimashqi. 1995. **Tafsirul Quranul Azeem**. Volume 3
Beyrouth: Darul Ihya' Attutathul Arabi.

Ibn Kathir, Ismail bin Kathir al Qurshi al Dimashqi. 1995. **Tafsirul Quranul Azeem**. Volume 4
Beyrouth: Darul Ihya' Attutathul Arabi.

Ibn Kathir, Ismail bin Kathir al Qurshi al Dimashqi. 1995. **Tafsirul Quranul Azeem**. Volume 6
Beyrouth: Darul Ihya' Attutathul Arabi.

Ibn Kathir, Ismail bin Kathir al Qurshi al Dimashqi. 1995. **Tafsirul Quranul Azeem**. Volume 8
Beyrouth: Darul Ihya' Attutathul Arabi.

Stoller, F.L. and Grade, W. 1997. **Six- T's Approach to Content-based Instruction**. Inb M.A.
Snow & D.M. Brinton (Eds.) **The Content-based Classroom: Perspectives on
Integrating Language and Content** (pp. 78-94). White Plains, New York: Longman.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ประวัติสมาชิกทีมวิจัย

ประวัตินักวิจัย

ที่	ชื่อ-สกุลและตำแหน่ง	ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	จบ
1	นายสุนทร ปิยะวสันต์ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผน และนโยบาย	ปริญญาตรี ปริญญาโท	ศศ.บ.(ภาษาอังกฤษ) ค.ม.(นิเทศการศึกษาและพัฒนา หลักสูตร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2519 2532
2	ดร.อับรอหิม เต๊ะแห หัวหน้าสาขาวิชาภาษา อาหรับ	ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก	B.Ed.(Arabic Language) M.A.(TASAL) Ph.D.(Arabic Literary Studies)	International University of Africa Khartoum International Institute for Arabic Language International Islamic University Malaysia	2538 2541 2553
3	นายโสรัตน์ อับดุลस्ता หัวหน้าสาขาวิชาภาษา อังกฤษ	ปริญญาตรี ปริญญาโท	ค.บ.(ภาษาอังกฤษ) กศ.ม.(ภาษาอังกฤษ)	สถาบันราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยทักษิณ	2537 2541

[พิมพ์ข้อความ]

4	นายอับดุลรามันห์ โตะหลง อาจารย์ประจำสาขาวิชา ภาษามลายู	ปริญญาตรี ปริญญาโท	B.A.(Counseling) M.Ed.(Malay)	Institut Da'wah Masjid Syuhada Universiti Pendidikan Sultan Idris	2529
					2549
5	นายเชมซู เจะเลง อาจารย์ประจำสาขาวิชา ภาษาอาหรับ	ปริญญาตรี ปริญญาโท	B.A.(Arabic Language) M.A.(Arabic Language)	Al-Azhar University American Open University	2544
					2548
6	นางสาวรอชีดัต สาแม หัวหน้าสาขาวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ	ปริญญาตรี ปริญญาโท	HsC.(Communication) MLIS.(Library and Information Science)	International Islamic University Malaysia International Islamic University Malaysia	2544
					2546
7	นายมุฮัมหมัดรุสดี สะอู เจ้าหน้าที่สำนักวิทยบริการ	ปริญญาตรี	ศศ.บ.(กฎหมายอิสลาม)	วิทยาลัยอิสลามยะลา	2547
8	นายลูกมาน เย็งกาเนะ เจ้าหน้าที่กองนโยบายและ แผน	ปริญญาตรี	ศศ.บ.(สังคมวิทยาและ มานุษยวิทยา)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	2549

[พิมพ์ข้อความ]

ภาคผนวก ข

แบบประเมินภาพประกอบ

โครงการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน
เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
135 / 8 ม.3 ต.เขาตวม อ.ยะรัง จ.ปัตตานี 94160

แบบประเมินรูปภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....

ที่อยู่.....

ระดับการศึกษา.....

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.2553 เวลา.....น.

- ชื่อหนังสือที่อ่าน () ประชาชาติที่ดีเลิศ () สวนสวยดอกไม้งาม () สวรรค์อยู่ใต้ฟ้าท่ามราชา
() อามีน ฮิลมีและเปาะจิ อับดุลลอฮ์ ท้าวคูดู () รอยชานซื้อที่น้ำภาณุภูมิใจ
() ขาที่ดีที่สุดในโลก () อัญมณีอะมะตุลลอฮ์ () ชารอสุเล่านิทานเก่ง
() อาหารฮาลาล () ศาสดาสุดกับกลุ่มชนอาด () นครมัจกะฮ์ — มุक्तिรามะฮ์
() อัลกุรอานเป็นทางนำและขานานวิเศษ () ชีวิตประวัติ ชิดดาวูด อัลฟาตอนี
() ความสุข () ปัตตานี ดารุสสลาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ประเมินซึ่งมี 5 ระดับคือ

เหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

เหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน

เหมาะสมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

เหมาะสมน้อย ให้ 2 คะแนน

เหมาะสมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.มีเนื้อหาสอดคล้องกับรูปภาพ					
2.มีสีสันสวยงาม ดัดเส้นได้ชัดเจน					
3.รูปภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่กำหนด					
4.มีองค์ประกอบภาพที่เหมาะสม					
5.ไม่มีรอยขีดฆ่า					
6.กระดาษคงรูป ไม่ยับ					
7.ไม่มีรอยเปื้อนครา					
8.มีความคิดที่หลากหลายและแตกต่างอย่างโดดเด่น					
9.มีความกลมกลืนอย่างลงตัว					
10.เสร็จครบถ้วนตามที่ต้องการและวางแผนไว้					
11.ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ภาษาอย่างรวดเร็ว					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาฯ

โครงการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน
เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
135 / 8 ม.3 ต.เขาตวม อ.ยะรัง จ.ปัตตานี 94160

แบบประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน

โรงเรียน ระดับการศึกษา.....

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.2553 เวลา.....น.

กลุ่มผู้ประเมิน ☐ ผู้นำชุมชน ☐ ผู้ปกครอง ☐ ครู/บุคลากร ☐ นักเรียน / นักศึกษา

ชื่อหนังสือที่อ่าน () ประชาชาติที่ดีเลิศ () สวนสวยดอกไม้งาม () สวรรค์อยู่ใต้ฝ่าเท้ามารดา

() อามีน ฮิลมีและเปาะจิ อับดุลลอฮ์ ทำวุดู () รอยยานชื่อที่นำภาคภูมิใจ

() ยาที่ดีที่สุดในโลก () อัญมณีอะมะตุลลอฮ์ () ชารอฮ์เล่าตำนานเก่ง

() อาหารฮาลาล () ศาสดาสุดกับกลุ่มชนอาด () นครมักกะฮ์ — อัลมุกัรรามะฮ์

() อัลกุรอานเป็นทางนำและขานานวิเศษ () ชีวิตประวัติ ชิดดาวูด อัลฟาฏอนี

() ความสุข () ปัตตานี ดารุสสลาม

ภาษาที่อ่าน () ไทย () มาเลย์ () อาหรับ () อังกฤษ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ประเมินซึ่งมี 5 ระดับคือ

เหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

เหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน

เหมาะสมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

เหมาะสมน้อย ให้ 2 คะแนน

เหมาะสมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.เนื้อเรื่อง สนุก ชวนติดตาม					
2.เนื้อหาไม่ยาก และไม่ซับซ้อน					
3.การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องกัน					
4.ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน					
5.ผู้อ่านเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน					
6.ผู้อ่าน อ่านแล้วจับใจความได้					
7.รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง					
8.รูปภาพมีความสวยงาม และน่าสนใจ					
9.รูปภาพสื่อความหมายของเรื่องราวได้					
10.ใช้ภาษาที่อ่าน เข้าใจง่าย					
11.ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ภาษาอย่างรวดเร็ว					

12.ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม					
13.ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

แผนงานประมาณและกิจกรรมโครงการ

แผนปฏิบัติงานวิจัยเรื่อง

“การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้”

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
1.เวทีระดมปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ใช้ในการเขียนหนังสือจากตัวแทนกลุ่มผู้เรียน	1.เพื่อศึกษาปัญหา-ความต้องการของผู้เรียน 2.เพื่อให้ได้แนวทางการทำหนังสือ	1.ตัวแทนกลุ่มเด็ก 3 จชต. ในระดับ 1.1 เด็กประถมศึกษา 10 คน 1.2 เด็กดาดีกา 10 คน 1.3 เด็กมัธยม (มัธยมทั่วไป และ ปอเนาะ) 10 คน 1.4 เด็กอุดมศึกษา 8 คน 1.5 กศน.-ปอเนาะ-ประชาชนทั่วไป 10 คน 2. สกว. 4 คน. 3. นักวิจัย 8 คน <u>รวม 60 คน</u> 1 วัน	-นักวิจัยประชุมเตรียมงาน 3 วัน -ประสานการดำเนินงาน -ดำเนินการ จัดประชุม Workshop กลุ่มเด็ก 1 ครั้ง เริ่มจาก 1.ชี้แจงโครงการ 2 แบ่งกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม เพื่อระดมเรื่อง 1. ปัญหา 2. ความต้องการ 3. แนวทางการแก้ปัญหาผ่านเรื่อง 3. นำเสนอกกลุ่มใหญ่และร่วมจัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหา ความต้องการ	1.อาจารย์สุนทร ปิยะวสันต์ 2.จารย์อับลรา มั่นห์ โตหลง 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 3 วัน (3 วันทำการ) -เตรียม 2 วัน -จัด 1 วัน	1.ได้ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาด้าน -การดำเนินชีวิตมุสลิม -ภาษาของผู้สอนและผู้เรียน -ความต้องการผู้เรียน 2.ได้ข้อมูลด้านการเรียนภาษา 3.ได้ข้อมูลด้านการสอนภาษา 4.ได้แนวทางแก้ปัญหาของกลุ่มเด็ก 5.ได้กลุ่มประเด็นปัญหา ความต้องการจากกลุ่มผู้เรียน 6. ได้การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องจากเวที	1. ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท*60 คน (3,600) 2 ค่าอาหารว่าง 2 ครั้ง *20*60 คน (2,400) 3.ค่าเดินทางผู้เข้าร่วมมหา จ่าย*200 *51 คน(10,200) 4. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) (2,172) 5.ค่าเอกสารประกอบการประชุม (200) 6.ค่าวัสดุอุปกรณ์ (500) 7.ค่าบำรุงสถานที่ (1,000) 8.ค่าประสานงาน (300) 9. ค่าป้ายผ้าเวที (450) <u>รวม 20,822 บาท</u>

		ณ คณะศิลปศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มอช	4. เปิดเวทีรับฟังแนวคิด เพิ่มเติม			
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
2. เวทีระดมปัญหา และความต้องการ เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ ใช้ในการเขียนหนังสือ จากตัวแทนกลุ่ม ผู้สอน	1.เพื่อศึกษาปัญหา- ความต้องการของผู้สอน 2.เพื่อให้ได้แนวทางการ ทำหนังสือ	1. กลุ่มครูสอน 3 ภาษา จาก 3 จังหวัด -ครูประถม/ตาดิกา 13 (อังกฤษ-วิทยาการอิส ศึกษา-ไทย) -ครูมัธยมศึกษา 13 (อังกฤษ-อาหรับ มลายู ไทย) -ครูทั่วไป (กศน.-ศูนย์ ภาษา มอช.) 13 2. สกว. 3 คน. 3. นักวิจัย 8 คน <u>รวม 50 คน</u> 1 วัน ณ คณะศิลป ศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มอช	-นักวิจัยประชุมเตรียม งาน 3 วัน -ประสานการดำเนินงาน -ดำเนินการ จัดประชุม Workshop กลุ่มครู 1 ครั้ง 1.ชี้แจงโครงการ 2 แบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม เพื่อระดมเรื่อง 1. ปัญหา 2. ความต้องการ 3. แนวทางการ แก้ปัญหาผ่าน เรื่อง 3. นำเสนอกลุ่มใหญ่และ ร่วมจัดลำดับความสำคัญ ของประเด็นปัญหา ความต้องการ	1.อาจารย์สุนทร ปิยะวัฒน์ 2.จารย์อับลรา มันท์ โตหลง 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 3 วัน (3 วันทำการ) -เตรียม 2 วัน -จัด 1 วัน	1.ได้ข้อมูลสถานการณ์ ปัญหาด้าน 1)การดำเนินชีวิต มุสลิม 2)ภาษาผู้สอน- ผู้เรียน 3) ความต้องการผู้ ผู้สอน 2.ได้ข้อมูลด้านการ เรียนภาษา 3.ได้ข้อมูลด้านการ สอนภาษา 4.ได้แนวทางแก้ปัญหา ของกลุ่มเป้าหมาย	1.ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท*50 คน (3,000) 2 ค่าอาหารว่าง 2 ครั้ง *20*50 (2,000) 3.ค่าเดินทางผู้เข้าร่วมมหา จำย*200 *39 คน(7,800) 4. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) (2,172) 5.ค่าเอกสารประกอบการ ประชุม (200) 6.ค่าวัสดุอุปกรณ์ (500) 7.ค่าบำรุงสถานที่ (1,000) 8.ค่าประสานงาน (300) <u>รวม 16,972 บาท</u>

			4. เปิดเวทีรับฟังแนวคิดเพิ่มเติม			
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
3. เวทีระดมปัญหาและความต้องการจากกลุ่มผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน	1. เพื่อให้ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน สะท้อนความต้องการด้านปัญหาที่อยากให้มีการแก้ไข 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้นำเสนอรูปแบบหนังสือที่เหมาะสมกับเด็ก และผู้เริ่มเรียนรู้ 3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาผ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ	ตัวแทน 1. ผู้ปกครอง ในพื้นที่ตำบลเขาตูม (อสม. กลุ่มแม่บ้าน) 25 คน 2. ผู้นำชุมชน(ผู้นำศาสนา –ผู้ทางการ) 15 คน 3. นักวิจัย 8 คน <u>รวม 48 คน</u> 1 วัน ณ คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มอช.	-นักวิจัยประชุมเตรียมงาน 3 วัน -ประสานการดำเนินงาน -ดำเนินการ จัดประชุม Workshop กลุ่มผู้ปกครองและผู้นำชุมชน 1 ครั้ง 1.ชี้แจงโครงการ 2 แบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม เพื่อระดมเรื่อง 4. ปัญหา 5. ความต้องการ 6. นำเสนอกกลุ่ม 3. นำเสนอกกลุ่มใหญ่และเปิดเวทีรับฟังแนวคิดเพิ่มเติม	1.อาจารย์สุนทร ปิยะวสันต์ 2.จารย์อับดุลรามันห์ โตะหลง 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 3 วัน (3 วันทำการ) -เตรียม 2 วัน -จัด 1 วัน	1.ได้ข้อมูลสถานการณ์ปัญหา-ความต้องการจากกลุ่มผู้นำและผู้ปกครอง 2. ได้รูปแบบหนังสือที่เหมาะสมกับกลุ่มเด็กในมุมมองผู้ปกครองและผู้นำชุมชน 3. ได้แนวทางแก้ปัญหาของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย	1.ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท*48 คน (2,880) 2 ค่าอาหารว่าง 2 ครั้ง *20*48 (1,920) 3.ค่าเดินทางผู้เข้าร่วมหม่าจ่าย 100 *40 คน(4,000) 4. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) (2,172) 5.ค่าเอกสารประกอบการประชุม (500) 6.ค่าวัสดุอุปกรณ์ (200) 7.ค่าบำรุงสถานที่ (1,000) 8.ค่าประสานงาน (300) <u>รวม 12,972 บาท</u>

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
4.นักวิจัยและตัวแทน ชุมชนร่วมสรุปปัญหา ความต้องการ	1.เพื่อสรุปปัญหาความ ต้อง 2.เพื่อวิเคราะห์ คัดเลือกและจัด หมวดหมู่ปัญหาและ ความต้องการ	-นักวิจัย 8 คน -ที่ปรึกษา 2 คน (นายเวายุโษะ สามะ อาลี และ ดร.สุกีน อาแล) -ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน <u>รวม 20 คน</u> ดำเนินการกับ -กลุ่มเด็ก -ครู -ผู้นำ 1 วัน -อภิปรายและสรุปผล 1 วัน ณ สำนักวิทยบริการ มอย.	1.นักวิจัยร่วมสรุปการ อภิปราย (เช่นติเกด) โดย 1) ก.นักวิจัยและ ผู้เข้าร่วมร่วมพิจารณา ประเด็นใหญ่ๆที่ปัญหา- ความต้องการในกลุ่ม - เด็กประถม - มัธยม - อุดมศึกษา-คนทั่วไป ว่า สะท้อนเรื่องอะไร? ข.นักวิจัยร่วม พิจารณาประเด็น ใหญ่ๆ ที่เป็นปัญหาฯในกลุ่มครู ว่า สะท้อนเรื่องอะไร? 2) ผู้เข้าร่วมประชุม กลุ่มย่อย อภิปรายตาม ประเด็นเรื่องตามผลสรุป ในกลุ่มกลุ่มใหญ่ 1. ปัญหา -ความ ต้องการ	1.อาจารย์นุรีดา จะปะกียา 2.นายลูกมาน แย็งกานะ 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 2 วัน (2 วันทำการ)	1.ได้เจาะลึกในประเด็น แต่ละประเด็น 2. ได้กลุ่ม/หมวดหมู่ ปัญหาและความต้อง จากพื้นที่ที่ผ่านการ กลั่นกรองร่วมกัน 3. ได้ลำดับ ความสำคัญของเรื่อง ของแต่ละกลุ่มและแต ละเรื่อง 2.ได้ประเด็นหลักๆที่ เป็นปัญหา-ความ ต้องการ	1.ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท* 20 คน*2 วัน (2,400) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*20 บาท*20 คน *2 วัน (1,600) 3. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 บาท* 2 วัน (4,344) 4.ค่าเดินทางที่ปรึกษา 500*2 คน *2 วัน (2,000) 5. ค่าเดินทางตัวแทนชุมชน 300*10 คน *2 วัน (6,000) 6.ค่าบำรุงห้องประชุม 1,000*2 วัน (2,000) <u>รวม 18,344 บาท</u>

			2. สาเหตุ 3. องค์ประกอบปัญหา 4.แนวทางแก้ไขผ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน 3) แต่ละกลุ่มย่อยนำเสนอผลการอภิปรายจากข้อ 2) พร้อมอภิปรายและสรุปในกลุ่มใหญ่ 1 วัน			
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
5. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา Multilingual Education	1. เพื่อศึกษา Multilingual Ed. 2. เพื่อศึกษาทฤษฎีวิธีการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน 3.เพื่อศึกษาหลักการศาสนาที่เกี่ยวข้อง (อัลกรุอัน และซุนนะห์) 4. เพื่อศึกษา Content-based Instruction(CBI)	นักวิจัย 1 เดือน (20 วันทำการ)	1.ศึกษารวบรวมจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจาก Internet , หอสมุดต่างๆ 2. นักวิจัยร่วมอภิปรายเนื้อหาที่ได้จากการศึกษา 3. สรุปร่วมกัน	1.อาจารย์นุรีดา จะปะเกีย 2.นายลูกมาน เย็งกาณะ 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 เดือน (20 วันทำการ)	1. ได้เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา MultiLingual Ed. ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ 2. ได้ทฤษฎีการสอนภาษา 3. ได้ข้อมูลข้อจำกัดของ bilingual Education และ Multilingual Ed.	1. ค่าอาหารเหมาจ่าย -วันรวบรวมข้อมูล 10 วัน*4 คน *200 (8,000) -วันอภิปราย 10 วัน*8 คน* 200 (16,000) 2. ค่าโทรศัพท์-โทรสารประสานงาน (1,000) 3. ค่าถ่ายเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (4,000) 4. ค่าเดินทางลงพื้นที่ศึกษาเอกสาร 10 วัน*300 บาท

						(3,000) 5. ค่าเดินทางนักวิจัยมาร่วมอภิปราย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 10 วัน* 2,172 บาท (21,720) 6. ค่าบริการจัดส่งเอกสาร (1,000) รวม 54,720 บาท
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
6. จัดประชุมนักวิจัยร่วมกำหนดหัวข้อเรื่องการจัดทำหนังสือ	เพื่อกำหนดหัวข้อเรื่องการจัดทำหนังสือที่สอดคล้องกับความต้องการและปัญหา	1.นักวิจัย 8 คน 1 วัน (วันศุกร์ หรือเสาร์) ณ CAR YIU	1.ประชุมปฏิบัติการ (Workshop) ร่วมกัน 1 วัน โดย -ระดมหัวข้อเรื่องตามผลการประชุมในเวทีที่ 3 -ร่วมจัดลำดับความสำคัญของเรื่อง -สรุปผลร่วมกัน	1.อาจารย์อับรอหม เต๊ะแห 2.นายมุฮัมหมัดรูสดี สะอู 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 วัน (1 วันทำการ)	1.ได้การจัดลำดับความสำคัญของหัวข้อเรื่องในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ 2. ได้หัวข้อเรื่องประมาณ 10-15 เรื่องที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เริ่มเรียน	1.ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท*8 คน*1 วัน (480) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*20 บาท*8 คน *1 วัน (320) 3. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 บาท (2,172) รวม 2,972 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
7. ประชุมปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำ หนังสือด้วย 1 ภาษา หลักตามความถนัด ของผู้เขียน และแปล เป็นภาษาไทย	1.เพื่อร่วมกันจัดทำ เนื้อหาในการจัดทำ หนังสือส่งเสริมการ อ่าน ด้วย 1 ภาษา หลักตามความถนัด ของผู้เขียน และแปล เป็นภาษาไทย	นักวิจัย 8 คน ณ CAR YIU และที่ ห้องอื่นๆตามแต่ละ กลุ่ม	- แบ่งกลุ่มนักวิจัย ออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 2-3 คน 4-5 เรื่อง /1 กลุ่ม (1) พิจารณาประเด็น และกำหนดใจความ สำคัญ (2) วางแผนโครงเรื่อง และการผูกเรื่องราวเพื่อ นำเสนอด้วยกัน (3) แยกกันเขียนตาม ภาษาที่ถนัด ด้วยเนื้อ เรื่อง 2 หน้ากระดาษ A4 อักษร 16	1.อาจารย์อับร อ เต๊ะแห 2.นายมุฮัมหมัด สดี สะอ 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 เดือน (10 วันทำการ)	1.ได้เนื้อหาประกอบ เรื่องฉบับร่างอย่าง น้อย 10-15 เรื่อง ที่มี องค์ประกอบเนื้อหา เกี่ยวกับ -มีหะดีษ และอัลกุ รอาน -มีทางแก้ปัญหามติ อิสลาม -แนวคิดอิสลาม -ประวัติท่านศาสดา/ศอ ฮาบะฮ์ กระบวนการจัดทำ -ด้วยภาษาหลักของ ผู้เขียน -จินตนาการจาก ปัญหา/ความต้องการ ของพื้นที่ -บูรณาการเรื่องจาก สภาพสังคม ประวัติศาสตร์ อัลกุ	1.ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท*8 คน*10 วัน (4,800) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*20 บาท*8 คน *10 วัน (3,200) <u>รวม 8,000 บาท</u>

					รออน-หะดีษ	
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
8.จัดเวทีนักวิจัยแต่ละ กลุ่มร่วมกันพิจารณา เนื้อหาที่เขียนและ รูปแบบที่เขียนเป็น ภาษาไทย	1.1 เพื่อร่วมกัน พิจารณาจากฯ 10-15 เรื่อง จากข้อมูลในเวทีรับ ฟัง ความเห็นฯ / สะท้อนปัญหา	1.นักวิจัยพิจารณาเรื่อง ละครั้งวันๆละ 2 เรื่อง 8 วันทำการ ณ CAR YIU	นักวิจัยพิจารณาเนื้อหา และรูปแบบพร้อมๆกัน 1.แก่นเรื่อง 2.การนำเสนอเรื่อง 3. ความกระชับ และ ความน่าสนใจ 4.ทางเลือกทางออก/ หรือตามหลักการชุมชนะห์	1.อาจารย์อับรอ เหม เต๊ะแห 2.นายมุฮัมหมัดรุ สดี สะอู 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 เดือน (8 วันทำการ)	1.ได้หนังสือฉบับร่าง ทั้ง 10-15 เรื่องด้วย 2 ภาษา (ภาษาไทย และ ภาษาที่ 2 ตามความ ถนัดของนักวิจัยแต่ละ กลุ่ม) ครั้งที่ 1	1.ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท*8 คน*8 วัน (3,840) 2. ค่าอาหารว่าง 1 มื้อ*20 บาท*8 คน *8 วัน (1,280) <u>รวม 5,120 บาท</u>
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ		ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
9.นักวิจัยและนักภาษา ให้ความหมาย(แปล) หนังสือส่งเสริมการ อ่านฉบับร่างจากภาษา ที่ 1 และ 2 เป็นภาษา ที่ 3 และ 4	1.เพื่อแปลหนังสือแต่ ละเรื่องด้วย 4 ภาษา ประมาณเรื่องละ 2-3 หน้ากระดาษเอ 4	1.นักวิจัย 6 คน 1 วัน / 1 ภาษา 1 เล่ม/ 2 วัน ณ CAR YIU	- ส่งหนังสือฉบับร่างให้ นักภาษาแปล - ภาษาไทยอังกฤษ 3 คน - ภาษาอาหรับ 2 คน - ภาษามลายู 1 คน นักวิจัย อาหรับ 1 คน มลายู 2 คน	1.อาจารย์แซมซุ สุหลง 2. อาจารย์โสรรัตน์ อับดุลस्ता 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 เดือน	1.ได้ นส.ฉบับร่าง 10- 15 เรื่อง ครบ 4 ภาษา ครั้งที่ 2	1.ค่าตอบแทนผู้แปลภาษา อาหรับ อังกฤษ และมลายู 3 ภาษา*1,000 บาท*15 เรื่อง (45,000) <u>รวม 45,000 บาท</u>

				(20 วันทำการ)		
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
10. จัดประชุม ปฏิบัติการ(Workshop) พิจารณาเนื้อหาและ ภาษาจาก 15 เรื่อง พร้อมปรับปรุงและ แก้ไข เนื้อหาและ ภาษา เป็นเรื่องๆทั้ง 4 ภาษาร่วมกัน	1.เพื่อนำเสนอข้อมูล เนื้อหาที่แต่ละทีม จัดทำ หรือเขียน มาพิจารณา รายละเอียด 2.เพื่อร่วมพิจารณา ความถูกต้องเชิงภาษา ที่เขียนในแต่ละเรื่อง 2.1 ด้านไวยากรณ์ 2.2 รูปประโยค 2.3 คำศัพท์ 2.4 ความเหมาะสม ของภาษาที่ต้องกระชับ รัดและเข้าใจง่าย 2.5 ความน่าสนใจ	-นักวิจัยหลัก 6 คน -นักวิจัยผู้ช่วย 2 คน วันละ 2 เรื่อง (อาทิตย์ ละ 2 ครั้ง) (14 สัปดาห์) -ที่ปรึกษา 2 คน (อ. เจ๊ะเหล๊ะ และดร.อิส มาอีลลุดดี) จำนวน 3 ครั้ง ณ CAR YIU ----- 10-15 เรื่อง/1 ภาษา* 4 ภาษา = 60 เรื่อง = วันละ 2 เรื่อง = อาทิตย์ละ 4 เรื่อง = เดือนละ 16 เรื่อง	1.นำเสนอเนื้อหาเรื่อง 10-15 เรื่อง ประกอบด้วย - แก่นเรื่อง - การนำเสนอเรื่อง - กะทัดรัด และความ น่าสนใจ - ทางเลือกทางออกของ ปัญหา/ตามหลักการชุน นะห์ 2. นำเสนอภาษา - ความถูกต้องของภาษา - ไวยากรณ์ - ความง่ายต่อการอ่าน - ภาษาเหมาะกับผู้อ่าน/ รูปประโยค 3. ร่วมกันพิจารณาแต่ละ เรื่อง	1.อาจารย์แซมซุ สุหลง 2. อาจารย์โสรัตน์ อับดุลสตา 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 3 เดือนครั้ง) (30 วันทำการ)	1. ได้ความถูกต้องของ เนื้อหา 100 เปอร์เซ็นต์ 2. ได้ข้อมูลเนื้อหาและ ภาษาที่ผ่านการ พิจารณาและกลั่นกรอง เป็นทีม (เห็นชอบ ร่วมกัน) 3. ได้หนังสือฉบับร่างที่ ผ่านการพิจารณา เนื้อหาและภาษาโดย นักวิจัย 4 ภาษา ครั้งที่ 3	1.ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท*8 คน*30 วัน (14,400) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*20 บาท*8 คน *30 วัน (9,600) 3. ค่าตอบแทนที่ปรึกษา 2 คน *1,000 * 3 ครั้ง (6,000) 3. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 บาท *3 วัน (6,516) 4. ค่าบำรุงหอประชุม 500 *3 วัน (1,500) รวม 38,016 บาท

		= 3 เดือนครึ่ง = 60 เรื่อง (14 สัปดาห์) (4 เดือนครึ่ง)	4. ร่วมกันปรับปรุงแก้ไข ความถูกต้อง			
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
11.จัดส่งเนื้อหาให้ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ทั้ง 10-15 เรื่อง	1.เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาความถูกต้อง ของเนื้อหาและภาษา ทั้ง 10-15 เรื่อง	1.ผู้ทรงคุณวุฒิ 2.ที่ปรึกษา -พิจารณา เนื้อหา 2 อาทิตย์ -พิจารณาภาษา 2 อาทิตย์	1.นักวิจัยจัดระบบข้อมูล เป็นเล่ม 2.จัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาด้านเนื้อหา 5 คน (3 เรื่อง/1 คน) 3. จัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาด้านภาษา 5 คน (1 คน/5 เรื่อง/1 ภาษา) 4.รวบรวมกลับ (กรณีไม่สามารถมาร่วม เวทีที่ 9 ได้) โดยจัดส่ง หนังสือฉบับร่างเพื่อ พิจารณาเนื้อหาและ ภาษาให้ผู้ทรงคุณวุฒิและ ที่ปรึกษา อย่างน้อย 1 สัปดาห์	1.รุดดี สะอู 2. อาจารย์โสรัตน์ อับดุลสตา 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 เดือน) (4 วันทำการ)	1.ได้เนื้อหาและภาษา ที่ผ่านการพิจารณา จากผู้ทรงคุณวุฒิ 2.เพื่อนำมาสู่การ พิจารณาในเวทีต่อไป	1. ค่าถ่ายเอกสาร 30 แผ่น* 1 บาท *10 ชุด (300) 2. ค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาด้านเนื้อหา 15 เรื่อง*500 (7,500) 3. ค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาด้านภาษา 15 เรื่อง* 500 *4 ภาษา (30,000) 4. ค่าจัดส่งเอกสาร (2,000) รวม 39,800 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
12. นักวิจัยแต่ละกลุ่ม ร่วมสรุปและปรับปรุง แก้ไขร่วมกัน	1. เพื่อปรับปรุงแก้ไข เนื้อหาและภาษาให้ ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ตาม ข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิและที่ ปรึกษา	1. นักวิจัยที่แบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ประชุมกลุ่ม ย่อย 1 อาทิตย์ 2. ประชุมกลุ่มใหญ่ 3 วัน (วันหยุด) ณ CAR YIU	1. นักวิจัยแต่ละกลุ่มย่อย สรุปร่วมกัน 1 อาทิตย์ 2. ร่วมประชุมทีมงานของ ทุกกลุ่มเพื่อสรุปร่วมกัน 3. จัดพิมพ์ฉบับร่างที่ สมบูรณ์ครั้งที่ 5	1. อาจารย์อับดุล รามันห์ โตะหลง 2. อาจารย์อับรอ เหม เต๊ะแห 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 เดือน) (10 วันทำการ)	1. ได้หนังสือฉบับร่าง ที่สมบูรณ์ครั้งที่ 5	1. ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท*8 คน*10 วัน (4,800) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*20 บาท*8 คน *10 วัน (3,200) 3. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 บาท *3 วัน (6,516) รวม 14,516 บาท
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
13. จัดรูปเล่มหนังสือ ส่งเสริมการอ่านฯ ฉบับร่างโดยนักวิจัย	1. เพื่อร่วมพิจารณา เนื้อหาที่เหมาะสมใน แต่ละหน้า 2. เพื่อร่วมกำหนด อักษรและขนาดอักษร ที่พอดี	นักวิจัย 8 คน ดำเนินการ 3 วัน ๑ละ 5 เรื่อง ณ CAR YIU	1. พิจารณาเนื้อหาที่ เหมาะสมในแต่ละหน้า 2. นักวิจัยร่วมกำหนด อักษรและขนาดอักษรที่ พอดี	1. อาจารย์อับดุล รามันห์ โตะหลง 2. อาจารย์อับรอ เหม เต๊ะแห 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 สัปดาห์)	1. ได้หนังสือฉบับร่าง ที่สมบูรณ์ ครั้งที่ 6	1. ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท*8 คน*3 วัน (1,440) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*20 บาท*8 คน *3 วัน (960) 3. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 บาท *3 วัน (6,516) 4. ค่าพิมพ์ 4 ภาษาเรื่องละ

				(3 วันทำการ)		10 หน้า*10 บาท*15 เรื่อง (1,500) รวม 10,416 บาท
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
14 . เวทีชี้แจงและทำความเข้าใจร่วมกันผู้สนใจร่วมการวาดภาพประกอบเรื่อง	เพื่อให้ผู้สนใจมาร่วมในการเขียนภาพประกอบเรื่องด้วยภาพสี	-ประชุมชี้แจงผู้สนใจ ประมาณ 10 คน ใช้ เวลาครึ่งวัน -ให้เวลาวาด 1 เดือน -นักวิจัย 8 คน <u>รวม 18 คน</u> ณ CAR YIU มอญ.	1. นักวิจัยประสานเพื่อดำเนินการประชุม 1 วัน 2. เชิญผู้สนใจร่วมประชุมชี้แจงแนวคิดและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่ควรจะเป็น 3. ให้เวลาผู้เข้าร่วมวาดภาพภายในระยะเวลา 1 เดือน	1.อาจารย์อับดุล รามันห์ โตะหลง 2. อาจารย์อับรอ เหม เต๊ะแห 3. นักวิจัยทุกคน (ระยะเวลา 1 เดือน) (2 วันทำการ)	เพื่อให้ผู้สนใจมาร่วม ในกระบวนการเขียน ภาพประกอบเรื่องด้วย ภาพสี ที่หลากหลาย และสร้างสรรค์	1.ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท* 18 คน (1,080) 2. ค่าอาหารว่าง 1 มื้อ*20 บาท*18 คน (360) 3. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 บาท (2,172) 4. ค่าบำรุงสถานที่ 500 บาท 5. ค่าเดินทางผู้สนใจเหมา จ่าย 10 คน * 400 บาท (4,000) รวม 8,112 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
15. จัดเวทีพิจารณา การเขียนภาพประกอบ เรื่องโดยนักวิชาการใน พื้นที่	เพื่อร่วมพิจารณา คัดเลือกภาพที่มี องค์ประกอบภาพ เหมาะสมกับผู้เริ่มเรียน 4 ภาษา	-ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน ประกอบด้วย อ. มอ. ปัตตานี (อ.อับดุลรอ เซะ ตาซาน อ. ชานู ซี (เขต2 ปัตตานี)) -อ.ราชภัฏ (อ. นิคอ เหล็ด ระเด่นอาหมัด) - สกว. 2 คน -นักวิจัย 8 คน <u>รวม 12 คน</u> ณ มอย.	1. นักวิจัยเตรียมงาน ประชุม 2 วัน เพื่อ -รวบรวมภาพต่างๆที่ส่ง เข้ามา -จัดทำแบบประเมิน ภาพวาดที่มีองค์ประกอบ ภาพครบตามเนื้อหาที่ ต้องการ -ประสานผู้ทรงคุณวุฒิ -เตรียมวัน เวลา สถานที่ 2. จัดเวทีพิจารณา โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ ประชุมและพิจารณา คัดเลือกภาพที่เหมาะสม /มีองค์ประกอบภาพที่ เหมาะสม 3. ประกาศรับรางวัล ภายใน 1 อาทิตย์ และ มอบรางวัลผ่านเวทีที่ทาง สกว.จัดขึ้น ประกอบด้วย	1.อาจารย์แซมซุ จะเลง 2.อาจารย์อับดุล เราะหมาน 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 สัปดาห์) (3 วันทำการ)	ได้ภาพวาดประกอบ เรื่องครบ 15 เรื่อง ที่ ผ่านความเห็นชอบของ ผู้เกี่ยวข้อง และ ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท* 12 คน (720) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*20 บาท*12 คน (480) 3. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 (2,172) 4. ค่าบำรุงสถานที่ 500 บาท 5. ค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ เหมาจ่าย 2 คน *1,000 บาท (2,000) 6.ค่าเดินทางผู้ทรงคุณวุฒิ เหมาจ่าย 2 คน * 300 บาท (600) 7. ค่าตอบแทนผู้วาดภาพ 10- 15 เรื่อง (เรื่องละ 10 หน้า) *3,000 บาท (45,000) <u>รวม 51,472 บาท</u>

			*ประกาศนียบัตร *หนังสืองานวิจัยจาก สกว. * ค่าตอบแทน			
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
16. ทดสอบหาประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน ประมาณ 15 เรื่อง						
16.1 ครั้งที่ 1 ทดสอบในสัดส่วน 1 ต่อ 1 (1 ชื่อเรื่อง อ่าน 1 คน) พร้อม ปรับปรุงเนื้อหาและ ภาษาตามผลสรุป ร่วมกัน ครั้งที่ 1	1.เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของ กระบวนการระหว่าง การอ่าน(while reading) 2. เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์หลังการอ่าน (post reading) 3. เพื่อทดสอบความ ยาก- ง่ายของเนื้อหา ในการนำหนังสือไป ใช้ 4. เพื่อพิจารณาความ เหมาะสมของการใช้ ศัพท์และรูปประโยค 5. เพื่อศึกษาความ	-นักวิจัย 8 คน -ผู้เชี่ยวชาญด้านการ สร้างเครื่องมือ 2 คน -ตัวแทนผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน จากโรงเรียนระดับ ต่างๆ จำนวน 15 คน จาก <u>พื้นที่ประถมศึกษา</u> รร.บ้านต้นสน รร.บ้านอินทนิล รร.บ้านโคกขี้เหล็ก <u>มัธยมศึกษา</u> -โรงเรียนสตรีอิสลาม วิทยา -โรงเรียนธรรมวิทยา	1.ประชุมนักวิจัยและ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้าง เครื่องมือเพื่อสร้าง เครื่องมือการประเมิน หนังสือ 15 เรื่อง เพื่อใช้ ในการประเมินครั้งที่ ๑-๓ (ใช้เวลา 2 วัน) 2.ประสานตัวแทน กลุ่มเป้าหมายที่เป็น ตัวแทนผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน เพื่อทดสอบ 1 คน/ 1 เรื่อง 15 เรื่อง * 15 คน 3. ดำเนินการทดสอบ โดยกระบวนการดังนี้	1.อาจารย์แซมชู เจะเลง 2.อาจารย์อับดุล เราะมาน 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 2 สัปดาห์) (6 วันทำการ)	1.ได้กระบวนการ ทดสอบหนังสือ 2. ได้หนังสือที่ผ่านการ ทดสอบความเที่ยงเชิง เนื้อหา และเชิงภาษา ความยาก- ง่ายของ เนื้อหาในการนำ หนังสือไปใช้ และ ความเหมาะสมของ การใช้ศัพท์และรูป ประโยค และความ สอดคล้องระหว่าง เรื่องราวกับ ภาพประกอบ 3. ได้หนังสือฉบับร่างที่ ปรับปรุงครั้งที่ 1 (1/1	1.ค่าอาหารนักวิจัยเตรียมงาน และดำเนินการเหมาจ่าย 200 บาท*8 คน* 6 วัน (9,600) 2.ค่าเดินทางนักวิจัยวัน ประชุม 8 คน คิดตาม ระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 * 3 วัน (6,516) 3. ค่าตอบแทนผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน *500 (1,000) 4. ค่าอาหารและอาหารว่าง ผู้เข้าร่วม 15 คน*100 (1,500) 5. ค่าเดินทางผู้ร่วมทดสอบ 1 วัน* 200*15 คน(3,000) 6. ค่าวัสดุ(ปากกา) 15 คน *5 บาท (75)

	สอดคล้องระหว่าง เรื่องราวกับ ภาพประกอบ	-โรงเรียนประสาน วิทยา อ.ยะรัง จ. ปัตตานี <u>อุดมศึกษา</u> -สถาบันภาษา นานาชาติ อ.เมือง จ. ยะลา <u>รวม 23 คน</u> ณ คณะศิลปศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มอย.	-ให้กลุ่มอ่านหนังสือที่ทำ เรื่องละ 1 คน -ประเมินผลการอ่านตาม แบบประเมินที่เตรียมไว้ เช่น ความรู้สึก ความ ยากง่าย ความน่าใน สนใจ ฯลฯ 4. นักวิจัยที่ลงพื้นที่มา สรุปและปรับปรุงร่วมกัน ครั้งที่ 1 (ระยะเวลา 2 วัน)		คน)	7. ค่าถ่ายเอกสารหนังสือฉบับ ร่างเรื่องละ 1 เล่ม *15 เรื่อง = 15 เล่ม* 10 บาท (150) 8. ค่าป้ายผ้าเวที (450) 9. ค่าบำรุงสถานที่ (1,000) <u>รวม 23,291 บาท</u>
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
16.2 ครั้งที่ 2 ทดสอบในกลุ่มเล็ก ใน สัดส่วน 1 ต่อ 10 (1 ชื่อเรื่อง อ่าน 10 คน) และปรับปรุง ครั้งที่ 2	1.เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของ กระบวนการระหว่าง การอ่าน(while reading) 2. เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์หลังการอ่าน (post reading)	-นักวิจัย 8 คน -ผู้เรียน 3 คน ผู้สอน3 คน ผู้ปกครองและ ผู้นำชุมชน 4 คน รวม 10 คน/แห่ง/ 1 เรื่อง จาก <u>โรงเรียนประถมศึกษา</u> -โรงเรียนผดุงศาสตร์	1.ประสานพื้นที่ 2 วัน และลงพื้นที่โรงเรียน 7 โรง โดยนักวิจัย เพื่อ ทดสอบกับกลุ่มนักเรียน ครู ผู้ปกครองและผู้นำ ชุมชน 15 เรื่อง * 10 คน -2 เรื่อง / โรง = 7 -8 โรง -นักศึกษาสถาบันภาษา	1.อาจารย์แซมชู เจาะเลง 2.อาจารย์อับดุล เราะมาน 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 2 สัปดาห์)	1.ได้กระบวนการ ทดสอบหนังสือฯ 2. ได้หนังสือที่ผ่านการ ทดสอบความเที่ยงเชิง เนื้อหา และเชิงภาษา ความยาก- ง่ายของ เนื้อหาในการนำ หนังสือไปใช้ และ	1. ค่าอาหารนักวิจัยเหมาจ่าย 200 บาท*8 คน*5 วัน (8,000) 2. ค่าเดินทางนักวิจัยลงพื้นที่ -ไปยะลา 2 คัน*500 (1,000) -ไปปัตตานี 2 คัน* 800 (1,600) -ไปนราธิวาส 2 คัน* 1,500

	3. เพื่อทดสอบความยาก-ง่ายของเนื้อหาในการนำหนังสือไปใช้ 4. เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการใช้ศัพท์และรูปประโยค 5. เพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างเรื่องราวกับภาพประกอบ	วิทยา ต.ยุโป อ.เมือง จ.ยะลา -โรงเรียนแสงสันติ ต.ปทุมดี อ.ยะรัง จ.ปัตตานี -โรงเรียนสวนสวรรค์ อ.เมือง จ.นราธิวาส <u>โรงเรียนมัธยมศึกษา</u> -โรงเรียนพัฒนาวิทยา อ.เมือง จ.ยะลา -โรงเรียนบำรุงอิสลาม ต.ปยุต อ.เมือง จ.ปัตตานี -โรงเรียนอัสตดร์กีเยห์ อิสลามมียะห์ อ.เมือง จ.นราธิวาส <u>อุดมศึกษา</u> -สถาบันภาษานานาชาติ อ.เมือง จ.ยะลา จังหวัดละ 1 วัน รวม 3 วัน จำนวน 150 คน	3 เรื่อง โดยกระบวนการดังนี้ 1.1 ให้กลุ่มอ่านหนังสือที่ทำเรื่องละ 10 คน 1.2 ประเมินผลการอ่านตามแบบประเมินที่เตรียมไว้ เช่น ความรู้สึก ความยากง่าย ความน่าสนใจ ฯลฯ (2) อาจารย์ที่ลงพื้นที่มาสรุปและปรับปรุงร่วมกันครั้งที่ 2 (ระยะเวลา 2 วัน)	(5 วันทำการ)	ความเหมาะสมของการใช้ศัพท์และรูปประโยค และความสอดคล้องระหว่างเรื่องราวกับภาพประกอบ 3. ได้หนังสือฉบับร่างที่ปรับปรุงครั้งที่ 2 (1/10 คน)	(3,000) 2. ค่าวัสดุ(ปากกา) 150 คน *5 บาท (750) 3. ค่าถ่ายเอกสารหนังสือฉบับร่างเรื่องละ 10 เล่ม *15 เรื่อง = 150 เล่ม* 10 บาท (1,500) 4. ค่าเดินทางเหมาจ่ายผู้ปกครองและผู้นำชุมชน 60 คน*100 บาท (6,000) 5. ค่าอาหารผู้ร่วมทดสอบ 150 คน*50 บาท (7,500) รวม 29,350 บาท
--	--	--	---	--------------	---	--

		ณ โรงเรียนแต่ละแห่ง ใน 3 จังหวัด				
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
16.3 ครั้งที่ 3 ทดสอบกลุ่มภาคสนาม ใน 1 ห้องเรียน โดย การสุ่มอย่างง่าย และ ปรับปรุง ครั้งที่ 3	1.เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของ กระบวนการระหว่าง การอ่าน(while reading) 2. เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์หลังการอ่าน (post reading) 3. เพื่อทดสอบความ ยาก- ง่ายของเนื้อหา ในการนำหนังสือไป ใช้ 4. เพื่อพิจารณาความ เหมาะสมของการใช้ ศัพท์และรูปประโยค 5. เพื่อศึกษาความ สอดคล้องระหว่าง เรื่องราวกับ	-นักวิจัย -ผู้เรียน 10 คน ผู้สอน 10 คน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน 10 คน รวม 30 คน/ 1 เรื่อง จาก โรงเรียนประถมศึกษา -โรงเรียนผดุงศาสตร์ วิทยา ต.ยุโป อ.เมือง จ.ยะลา -โรงเรียนแสงสันติ ต.ปิตุภูมิ อ.ยะรัง จ. ปัตตานี -โรงเรียนสวนสวรรค์ อ.เมือง จ.นราธิวาส โรงเรียนมัธยมศึกษา -โรงเรียนพัฒนาวิทยา อ.เมือง จ.ยะลา	1.ประสานพื้นที่ 2 วัน และลงพื้นที่ 7 สถาบัน โดยนักวิจัย เพื่อทดสอบ กับกลุ่มนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย และศาสตราจารย์ ครู ผู้ปกครอง ผู้นำ ชุมชน 30 คน -15 เรื่อง * 30 คน โดยกระบวนการ ดังนี้ 1.3 ให้แต่ละกลุ่มอ่าน หนังสือที่ทำเรื่องละ 30 คน 1.4 ประเมินผลการอ่าน ตามแบบประเมินที่ เตรียมไว้ เช่น ความรู้สึก ความ ยากง่าย ความน่า	1.อาจารย์แซมซุ เจเลง 2.อาจารย์อับดุล เราะมาน 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 2 สัปดาห์) (5 วันทำการ)	1.ได้กระบวนการ ทดสอบหนังสือ 2. ได้หนังสือที่ผ่านการ ทดสอบความเที่ยงเชิง เนื้อหา และเชิงภาษา ความยาก- ง่ายของ เนื้อหาในการนำ หนังสือไปใช้ และ ความเหมาะสมของ การใช้ศัพท์และรูป ประโยค และความ สอดคล้องระหว่าง เรื่องราวกับ ภาพประกอบ 3. ได้หนังสือฉบับร่างที่ ปรับปรุงครั้งที่ 3 (1/30 คน)	1.ค่าอาหารนักวิจัยเหมาจ่าย 200 บาท*8 คน* 5 วัน (8,000) 2. ค่าเดินทางนักวิจัยลงพื้นที่ -ไปยะลา 2 คัน *500 (1,000) -ไปปัตตานี 2 คัน* 800 (1,600) -ไปนราธิวาส 2 คัน* 1,500 (3,000) 3. ค่าของที่ระลึกโรงเรียน 300*7 โรง (2,100) 4. ค่าวัสดุ(ปากกา) 450 คน *5 บาท (2,250) 5. ค่าถ่ายเอกสารหนังสือฉบับ ร่างเรื่องละ 30 เล่ม *15 เรื่อง = 450 เล่ม* 10 บาท (4,500) 4. ค่าเดินทางเหมาจ่าย

	ภาพประกอบ	-โรงเรียนบำรุงอิสลาม ต.ปยุต อ.เมือง จ. ปัตตานี -โรงเรียนอัสตังเกียะห์ อิสลามมิยะห์ อ.เมือง จ.นราธิวาส <u>อุดมศึกษา</u> -สถาบันภาษา นานาชาติ อ.เมือง จ. ยะลา จังหวัดละ 1 วัน รวม 3 วัน จำนวน 450 คน ณ โรงเรียนแต่ละแห่ง ใน 3 จังหวัด	ในสนใจฯ (2) อาจารย์ที่ลงพื้นที่มา สรุปและร่วมปรับปรุง ร่วมกัน ครั้งที่ 3 (ระยะเวลา 3 วัน)			ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน 150 คน*100 บาท (15,000) 5. ค่าอาหารผู้ร่วมทดสอบ 450 คน*50 บาท (22,500) <u>รวม 59,950 บาท</u>
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
17. ปฏิบัติการทดลอง ใช้หนังสือส่งเสริมการ อ่านฯ ในกลุ่มผู้เรียน ครู ผู้ปกครองและผู้นำ	1. เพื่อปฏิบัติการ ทดลองใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่านฯ ใน กลุ่มผู้เรียน ครู	-กลุ่มผู้เรียน จำนวน 30 คน ณ พื้นที่ โรงเรียนบริเวณ มอญ. จำนวน 3 แห่งๆ ละ	1. นักวิจัยเตรียมเอกสาร ประสานงานผู้เข้าร่วม จัดการสถานที่ (3 วัน) 2. ปฏิบัติการทดลองใช้	1. อ.โสรัตน์ 2. อ.นุรีดา 3. นักวิจัยทุกคน	1. ได้หนังสือส่งเสริม การอ่านฯ ที่ผ่านการ ทดลองใช้ในกลุ่ม ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง	<u>วันเตรียม</u> 1. ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท* 8 คน* 3 วัน (1,440) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*20

ชุมชน จำนวน 3 ครั้ง พร้อมประเมินการใช้ร่วมกัน และนำมาประมวลข้อมูลร่วมกัน	ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน 2. เพื่อประเมินการใช้ร่วมกัน	5 เรื่อง (ใช้เวลา 1 วัน) -ครูตาดีกา ปอเนาะ โรงเรียนนอกชนสอนศาสนาอิสลาม ครู กศน. จำนวน 30 คน ณ มอย.(ใช้เวลา 1 วัน) -ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน จำนวน 30 คน ณ มอย. (ใช้เวลา 1 วัน)	หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ 15 เรื่อง จำนวน 3 ครั้ง ในกลุ่มผู้เรียน กลุ่มครู กลุ่มผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน (3 วัน) 3. นักวิจัยประเมินการใช้ และนำมาประมวลข้อมูลร่วมกัน (2 วัน)	ระยะเวลา 1 เดือน (8 วันทำการ)	และผู้นำชุมชน 2. ได้ผลการประเมินการใช้ร่วมกัน 3. ได้แนวทางการนำหนังสือฯไปใช้	บาท*8 คน *3 วัน (960) 3. ค่าประสานงาน(โทรศัพท์-โทรสาร) 500 บาท 4. ค่าเอกสารประกอบการทดลอง 15 เรื่อง จำนวน 45 เล่ม *200 บาท(9,000) 5. ค่าของที่ระลึกแก่โรงเรียน 3 ชุด* 300 บาท (900) <u>รวม 12,800 บาท</u> <u>ปฏิบัติการทดลองใช้</u> 1. ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท* 38 คน*3 วัน (6,840) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*20 บาท* 38 คน*3 วัน (4,560) 3. ค่าเดินทางผู้เข้าร่วมหมาจ่ายในเวทีที่ 2 และ 3 (ครู ผู้นำ ผู้ปกครอง) 60 คน*200 บาท (12,000) 4. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 บาท * 3 วัน (6,516) <u>รวม 29,916 บาท</u>
--	--	---	---	---------------------------------------	--	--

						<u>วันประเมินการใช้</u> 1. ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท* 8 คน*2 วัน (960) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*20 บาท* 8 คน*2 วัน (640) 3. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 บาท * 2 วัน (4,344) <u>รวม 5,944 บาท</u> <u>รวมทั้งหมด 48,660 บาท</u>
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
18.ประชุมปฏิบัติการ (Workshop) จากตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางการนำหนังสือไปใช้	1. เพื่อออกแบบการนำหนังสือไปใช้ 2. เพื่อหาแนวทางการนำหนังสือไปใช้ใน กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เริ่มเรียนรู้ในระบบโรงเรียน และนอก ระบบโรงเรียน	1. นักวิจัย 8 คน 2. ที่ปรึกษา 4 คน (ตัวแทน สน. 3 และ ดร.สุกัญญา) 3. ตัวแทน ผู้ทรงคุณวุฒิจาก โรงเรียนทดลองใช้ 14 คน 4. ตัวแทน	1. เตรียมงานประชุม 2. นักวิจัยนำเสนอ ภาพรวมของผลงานวิจัยที่ได้รับ 3. เปิดเวทีระดมความคิด เพื่อหาแนวทางการนำหนังสือไปใช้ใน กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เริ่มเรียนรู้ในระบบโรงเรียน	1. อ.โสรัตน์ 2. อ.นุริดา 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 เดือน (2 วันทำการ)	1. ได้แนวทางการนำหนังสือไปใช้ที่ชัดเจน 2. ได้แผนการนำหนังสือไปใช้ในใน กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เริ่มเรียนรู้ในระบบโรงเรียน และนอก ระบบโรงเรียน หรือ กลุ่มผู้ใช้ทั่วไป	1. ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท* 33 คน (1,980) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*33 คน *20 บาท (1,320) 3. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 บาท (2,172) 4. ค่าเดินทางผู้เข้าร่วมจาก -นราธิวาส 700*5 คน

		ผู้ทรงคุณวุฒิจากกลุ่มระดับผู้ใหญ่ 4 คน 5. ตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิจาก กศน. จ.ปัตตานี 1 คน 6. ตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิจาก อบจ. ปัตตานีและยะลา 2 คน <u>รวม 33 คน</u> ณ มอย.ปัตตานี ใช้เวลา ครึ่งวัน ระดมความคิด และสรุปร่วมกัน 1 วัน	และนอกระบบโรงเรียน 4. นักวิจัยประมวลความคิดจากเวทีระดมความคิดเห็น และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการนำหนังสือไปใช้		3. ได้แนวทางและแผนการดำเนินงานวิจัยในระยะที่ 2	(3,500) -ยะลา 300*9 คน (2,700) -ปัตตานี 300*11 (3,300) 5. ค่าบำรุงสถานที่ 500 บาท 6. ค่าตอบแทนที่ปรึกษา 4 คน*500 บาท(2,000) 7. ค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ 21 คน*300 (6,300) 8. ค่าถ่ายเอกสารตัวอย่างหนังสือ และโครงการ (500) 9. ค่าป้ายผ้าเวที (450) <u>รวม 24,722 บาท</u>
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
19. จัดเวทีถอดบทเรียนเพื่อเขียนรายงานวิจัย	เพื่อถอดบทเรียนผลการดำเนินงานวิจัยร่วมกัน(รายงานสิ่งที่ได้รับการดำเนินงานวิจัย) -สิ่งที่เป็นประโยชน์	นักวิจัย 9 คน -ถอดบทเรียน 1 วัน จำนวน 3 ครั้ง วันหยุด ณ CAR YIU	1. จัดเวทีประชุมร่วมกันเพื่อเป็นข้อมูลรายงานความก้าวหน้าและฉบับสมบูรณ์	1. อ.โสรัตน์ 2. อ.นุริดา 3. สุกมาน 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 เดือน	1. ได้รายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน และรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ 2. ได้สรุปรายงาน	1. ค่าอาหารเที่ยง 60 บาท* 8 คน *1 วัน * 3 ครั้ง (1,440) 2. ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ*20 บาท*8 คน *1 วัน * 3 ครั้ง (960)

	-สิ่งที่ต้องปรับปรุง ทั้งต่อนักวิจัย และก้าว ต่อไปของงาน			(3 วันทำการ)	การเงินที่ถูกต้อง และ ตรวจสอบได้	3. ค่าเดินทางนักวิจัย 8 คน คิดตามระยะทาง (หมายเหตุ) 2,172 บาท *1 วัน*3 ครั้ง (6,516) รวม 8,916 บาท
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
20. จัดทำรายงาน ความก้าวหน้าทุก 6 เดือน และรายงาน ฉบับสมบูรณ์	1.เพื่อรายงานผลการ ดำเนินงานรอบ 6 เดือน และรายงาน ฉบับสมบูรณ์	นักวิจัย 8 คน -เขียนรายงานงวด 5 วัน * 2 ครั้ง เป็น (10 วัน) -เขียนรายงาน ฉบับ สมบูรณ์ 14 วัน -สรุปการเงิน 3 วัน *3 งวด (9 วัน) ณ CAR YIU	1. จัดทำรายงาน ความก้าวหน้า และ รายงานฉบับสมบูรณ์ 2. จัดทำและสรุปรายงาน การเงินงวด และฉบับ สมบูรณ์	<u>เขียนรายงาน</u> <u>เนื้อหา</u> 1.อ.โสรัตน์ 2. อ.นุรีดา 3.สุกมาน ระยะเวลา 18 เดือน (24 วันทำการ) <u>รายงานการเงิน</u> 1.รฐดี 2.อ.สุนทร (9 วันทำการ)	1. ได้รายงานผลการ ดำเนินงานรอบ 6 เดือน และรายงาน วิจัยฉบับสมบูรณ์ 2. ได้สรุปรายงาน การเงินที่ถูกต้อง และ ตรวจสอบได้	-ค่าจัดพิมพ์ และเข้าเล่ม รายงานงวด 2 ครั้ง *2,000 (4,000) -ค่าจัดพิมพ์ และเข้าเล่ม รายงานฉบับสมบูรณ์ 15 เล่ม (4,000) รวม 8,000 บาท
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ

21. จัดเวทีพิจารณาและเพิ่มเติมเนื้อหา รายงานร่วมกัน	เพื่อความสำเร็จของเนื้อหาในรายงาน ความก้าวหน้า และ รายงานฉบับสมบูรณ์	นักวิจัย 8 คน พิจารณาเนื้อหา ร่วมกัน ครั้ง ละ 2 วัน (3 ครั้ง) ณ ลีลารีสอร์ท จ. สงขลา	1. จัดเวทีพิจารณาและ เพิ่มเติมเนื้อหา รายงาน ร่วมกัน 2. นักวิจัยปรับปรุง และ เพิ่มเติมเนื้อหา 3. เข้าเล่ม และส่ง สกว. ได้	ปฏิบัติงาน 1.อ.โสรัตน์ 2. อ.นุรีดา 3. นักวิจัยทุกคน (6 วันทำการ)	ได้รายงานผลการ ดำเนินงานวิจัยฉบับ ความก้าวหน้า และ ฉบับสมบูรณ์ตรงต่อ เวลา	1. ค่าอาหารเที่ยง 100 บาท*5 มื้อ *8 คน *3 ครั้ง (12,000) 2. ค่าอาหารว่าง 4 มื้อ*25 บาท*8 คน *3 ครั้ง (2,400) 3. ค่าเดินทาง 3 คัน*1,200 *3 ครั้ง (10,800) 4. ค่าที่พัก 5 ห้อง *800*3 ครั้ง (12,000) 5. ค่าห้องประชุม 1,000 * 3 ครั้ง (3,000) รวม 40,200 บาท
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/วัน/ เวลาสถานที่	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ / ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
22. จัดเวทีนำเสนอ ผลการวิจัย	1. เพื่อเผยแพร่ งานวิจัยสู่สาธารณชน 2. เพื่อกระตุ้นให้ นักวิจัยอื่น ๆ มีความ สนใจในการวิจัยแบบมี ส่วนร่วม	1. ครูโรงเรียน เป้าหมาย 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ระดับ -ประถมศึกษา -มัธยมศึกษา -กศน.	-เตรียมงาน 3 วัน 1.จัดนิทรรศการ กระบวนการทำงาน ภาพความเคลื่อนไหว 2. จัดทำแผ่นพับ 3. จัดทำเอกสาร	1. อ.โสรัตน์ 2. อ.นุรีดา 3. นักวิจัยทุกคน ระยะเวลา 1 เดือน	1. สาธารณชนรู้จัก หนังสือส่งเสริมการ อ่านฯ ที่เกิดจาก งานวิจัย 2.สานต่อโครงการวิจัย เพื่อการต่อยอด	1. ค่าอาหารบุฟเฟ่ต์ 3 อย่าง และผลไม้ 70 บาท * 70 คน (4,900) 2. ค่าอาหารว่าง 20 บาท *70 คน (1,400) 3. ค่าเอกสารเผยแพร่ 100

	3. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษา 4. เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมเวที	-มหาวิทยาลัย -ตาติกา -เขตพื้นที่การศึกษา -ศอ.บต. -สำนักผู้ตรวจราชการฯ -การศึกษาพื้นที่พิเศษ 3 จชต. 11 เขต -สถาบันการศึกษา ปอเนาะ -ผู้สนใจทั่วไป (คนในชุมชนที่เคยมาร่วมกิจกรรมของโครงการฯ) -ที่ปรึกษาโครงการ 8 คน <u>รวม 70 คน</u> ณ สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 จังหวัดยะลา	ผลการวิจัย 4. ไวนิล (Vinyl) 5. หนังสือผลผลิตจากงานวิจัย -จัดเวที 1 วัน 6. จัดเวทีเสวนาทางวิชาการ เพื่อนำเสนองานวิจัย 7. เปิดเวทีอภิปรายประเด็น 1) หนังสือนี้ จะเป็นสื่อสร้างความสมานฉันท์ทางภาษาได้หรือไม่ 2) หนังสือที่ได้จะเป็นองค์ความรู้ใหม่ และนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้ภาษาได้หรือไม่ - นักวิจัยสรุป 1 วัน 8. นักวิจัยประชุมสรุปผลจากเวที 9. เขียนรายงานวิจัย	(5 วันทำการ)	โครงการ 3. ได้แนวทางการวิจัยระยะที่ 2 4. นักวิจัยท่านอื่นๆสนใจในการวิจัยเพื่อให้เกิด R+D+I	ใบ*1 บาท (100) 4. ค่าจัดทำไวนิล 5 แผ่น (ขนาด150*100) *600 (3,000) 5. ค่าจ้างทำหนังสือเพื่อการเผยแพร่ 5 เล่ม *15 เรื่อง* 400 (30,000) 6. ค่าห้องประชุม 1 วัน (3,000) 7. ค่าเดินทางผู้เข้าร่วม 70 คน *200 บาท(14,000) 8. ค่าตอบแทนที่ปรึกษาโครงการ 8 คน *1,000 บาท (8,000) 9. ค่าเดินทางที่ปรึกษา -จากนราธิวาส 1 คน*700 บาท (700) -สุโขทัย 1 คน*900 บาท (900) -จากปัตตานี 3*300 (900) -จากยะลา 3*300 (900) 10. ค่าประสานงาน (1,000) 11. ค่าป้ายผ้าเวที (450)
--	---	---	--	----------------------	---	---

						รวม 69,250 บาท
23. การบริหารโครงการ -การติดต่อประสานงานในทีมวิจัยและผู้เกี่ยวข้อง -เข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพทีมวิจัย กับ สกว.	1. เพื่อให้ นักวิจัย ได้รับ และแลกเปลี่ยนความรู้ต่าง ๆ ในระหว่าง นักวิจัยอื่น ๆ ที่ สกว. จัดกิจกรรม 2. เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยได้มีประสิทธิภาพ	นักวิจัย 8 คน ตลอดระยะเวลา 18 เดือน	1. นักวิจัยเดินทางไปร่วมการประชุมตามกิจกรรมที่ สกว.กำหนดประมาณ เดือนละ 1 ครั้ง 2. การติดต่อประสานงานระหว่างนักวิจัยกับ สกว.	1. นักวิจัย 8 คน 18 เดือน	1. นักวิจัยมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานวิจัย 2. การดำเนินงานวิจัยมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ	1. ค่าโทรศัพท์ติดต่อประสานงาน 18*300 บาท (5,400) 2. ค่าเดินทางประสานงานภายในทีมวิจัย เดือนละ 200 *18 เดือน (3,600) 3. ค่าวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน 18*300 (5,400) 4. ค่าฟิล์มพร้อมล้าง 5 ม้วน *500 (2,500) 5. ค่าบำรุงสถานที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่ในการประชุมเตรียมงานและดำเนินงานของนักวิจัยตลอดโครงการ 60 ครั้ง (จาก 129 ครั้ง) *300 (18,000) 6. ค่าพาหนะเดินทางไปประชุมกับศูนย์ประสานงานอิสลามศึกษา และ สกว. $300 * 18 \text{ ครั้ง} = 5,400 \text{ บาท}$ รวม 40,300 บาท

				รวมค่าบริหารโครงการทั้งโครงการ	699,893 บาท (59.38 %)
				รวมค่าตอบแทนนักวิจัยรายกิจกรรม -ค่าตอบแทนหัวหน้าโครงการวิจัย 3,600*1 คน*18 เดือน (64,800) -ค่าตอบแทนนักวิจัยร่วม 3,400*5 คน*18 เดือน (306,000) -ค่าตอบแทนนักวิจัยผู้ช่วย 3,000*2 คน*18 เดือน (108,000)	478,800 บาท (40.62 %)
				ค่าใช้จ่ายที่มหาวิทยาลัยร่วมสมทบ	35,200 บาท
				รวมงบประมาณทั้งโครงการ	1,213,893 บาท
				สรุปงบประมาณที่ขอสนับสนุนจาก สกว. ภาค ทั้งสิ้น	1,178,693 บาท (100.00%)

หมายเหตุ

รายการที่มหาวิทยาลัยร่วมสมทบกับ สกว..ภาค ดังนี้

1. สนับสนุนเวลาทำงานของอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่ทำวิจัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติของมหาวิทยาลัย
 2. สนับสนุนอุปกรณ์ฉาย (โปรเจคเตอร์) ในการจัดเวทีตลอดโครงการ 29 เวที * 500 บาท เป็นเงิน 14,500 บาท
 3. สมทบค่าบำรุงสถานที่ประชุมสำหรับนักวิจัยตลอดโครงการ จำนวน 69 ครั้ง (จาก 129 ครั้ง) *300 บาท เป็นเงิน 20,700 บาท
- รวมงบประมาณสมทบ 35,200 บาท

ภาคผนวก จ

สรุปการแสดงความคิดเห็นของทีมวิจัยในการปรับปรุง
ภาพประกอบหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ

สรุปการแสดงความคิดเห็นของทีมวิจัยในการปรับปรุงภาพประกอบหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ
เรื่องที่ 1 รอยขน

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	- ภาพผู้ชายผู้เป็นพ่อ ให้มีการเพิ่มเคราเล็กน้อย	
4	- ปรับภาพผู้หญิงให้เห็นหน้าตา ภาพพ่อเพิ่มเคราเล็กน้อย	
6	- ภาพพ่อให้เพิ่มเครา เพิ่มขาของคนทุกคน และเพิ่มเยือกน้ำ แก้วน้ำ	
8	-เพิ่มเครา	
10	- ให้มีการเปลี่ยนอิริยาบถของภาพด้วย	ซ้ำกับภาพหน้า 8
12	- ให้ปรับภาพผู้หญิงให้ดูเป็นธรรมชาติ และให้เพิ่มเครา	
20	- ให้ปรับอิริยาบถ เพิ่มแก้วน้ำ และเพิ่มขาทุก พ่อเพิ่มเคราเล็กน้อย	ซ้ำกับภาพหน้า 6
22	- เพิ่มขาคน	
24	- ปรับร่างกายของคนให้สมดุลกัน เพิ่มเคราพ่อเล็กน้อย	
26	-เพิ่มเคราภาพ อีหม่ามเล็กน้อย	
28	- ให้เปลี่ยนเป็น ภาพวัฒนธรรมปัตตานี คือ ให้ใส่เสื้อต่อโละบาลางอ และผ้าโสร่ง	
30	- ซ้ำกับภาพหน้าปก ดังนั้นให้เพิ่มจากหลังด้วย พร้อมกับเปลี่ยนอิริยาบถ	ซ้ำกับภาพหน้าปก

เรื่องที่ 2 ชารอสุเล่านิทานเก่ง

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	-เพิ่มชื่อเรื่องให้ครบ 4 ภาษา เรื่องลำดับ ภาษามลายู ไทย อาหรับ และอังกฤษ - ให้เปลี่ยนชื่อเรื่องจาก ชาร่า เป็นชาเราะห์	
4	- ปรับแลหา (ที่ตั้ง อัลกุรอาน) ให้หันหน้าเข้าหานักเรียน และให้มีอัลกุรอานวางด้วย	ทุกภาพ
6	- ปรับภาพของลูกมานให้ดูหวานเป็นธรรมชาติ อย่าให้ดูหน้าดุเกินไป และให้ใส่ชุดอาหรับ	
8	- ปรับเปลี่ยนหน้าตาของชาเราะห์ให้ดูหวานและให้เปลี่ยนที่อ่านตั้งอัลกุรอานด้วย	
10	- ให้เปลี่ยนรูปคนกำลังไหว้ให้ดูเป็น โบราณ และภาพนั้นให้อยู่ในเครื่องหมาย คำบรรยาย 	
12	- ปรับที่ตั้งอัล กุรอานให้เข้าหานักเรียน	ทุกภาพเลย
20	- ให้เพิ่มตัวหนังสือที่หนังสือ กำลังถืออยู่ คำว่า อัลกุรอาน และเพิ่มขาของชาเราะห์ด้วย หรือให้เห็นครึ่งตัว	
22	- ให้เปลี่ยนอิริยาบถ เพราะภาพซ้ำ	ซ้ำกับ 14 16 24
24	- ให้เปลี่ยนรูปการเผา ให้เป็นรูปการเผาในคูและมีผู้คนบางกลุ่มกำลังมุงดูอยู่	

เรื่องที่ 3 อัล-กุรอานทางนำ

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	ชื่อเรื่องให้เรียง ลำดับ ภาษามลายู ไทย อาหรับ อังกฤษ	คอกของอูสตาซ ทำภาพให้เปลี่ยนดูเป็นธรรมชาติ สมจริง
2	ให้ปรับคอกคนให้ดูเป็นธรรมชาติตามความเป็นจริง	ทุกภาพให้ปรับคอกคนดูเป็นธรรมชาติ
4	ให้ปรับคอกคนให้เป็นธรรมชาติตามความเป็นจริง ภาพลูกศิษย์ให้ปรับหน้าตาดูเป็นเด็ก และให้มือตึงบนटक	
6	ให้ปรับคอกคนเป็นธรรมชาติตามความเป็นจริง พร้อมเปลี่ยนอิริยาบถ และรูปกะบะห์ให้ตกแต่งโดยมีรูปคนกำลังดำเนินการตอวาฟ	ซ้ำกับภาพที่ 4
8	ให้ปรับคอกคนให้เป็นธรรมชาติ พร้อมเปลี่ยนแปลงอิริยาบถ และปรับเปลี่ยนรูปที่กำลังเล่า เป็นการเล่าถึงชนชาติโรมันกำลังพ่ายแพ้ต่อพวกมุสลิม	ซ้ำกับภาพที่ 4
10	ภาพคนที่หันหลังให้ปรับดู แล้วเป็นธรรมชาติ และให้ปรับภาพเด็กนักเรียน ให้หน้าตาเด็ก สมกับความเป็นจริง	
12	ภาพคนที่กำลังสนทนากับอูสตาซให้ปรับ ให้เห็นใบหน้าข้างๆ และรูปนักเรียนข้างหลังให้ดูเป็นธรรมชาติหน่อย พร้อมเพิ่มฉากหลัก	
14	ให้เพิ่มภาพอูสตาซ พร้อมกับเพิ่มฉากหลัง และเปลี่ยนอิริยาบถ	
16	รูปกะบะห์เอาออกเพราะมันไม่สื่อความหมาย และให้ใส่รูปถ้ำฮิรออู พร้อมกับให้อยู่ในเครื่องหมาย... เพิ่มมือของอูสตาซด้วย	
18	ให้เปลี่ยนอิริยาบถ พร้อมกับ เพิ่มอัล-กุรอาน บนแลฮาดด้วย	
20	รูปซ้ำ ให้เปลี่ยนใหม่	ซ้ำกับภาพที่ 14
22	ให้เปลี่ยนรูปคนที่หันหลังนั้น ให้เห็นหน้าด้านข้าง	
24	ให้ปรับเปลี่ยนรูปนักเรียนเรียงแถว เป็นภาพนักเรียนอยู่ล้อมรอบอูสตาซ	
28	ให้ตัดรูปฉากมัสยิดออก และให้เพิ่มรูปนักเรียนกำลังล้อมรอบอูสตาซ พร้อมกับเพิ่มคำว่า 1 สุรุฟ เท่า 10 ความดี ในเครื่องหมาย 	
30	ให้เปลี่ยนรูปใหม่โดยใช้รูปหน้าที่ 28 แต่ให้เปลี่ยนอิริยาบถ	
32	ให้เปลี่ยนภาพใหม่ โดยให้เป็นภาพที่อูสตาซกำลังเล่า และมีภาพจินตนาการอูสตาซกำลังอ่านอัล กุรอาน เป้าคนป่วย ในเครื่องหมาย 	
34	เพิ่มฉากห้องเรียน เปลี่ยนคนที่หันให้เห็นหน้า และหน้านักเรียนให้ดูเป็นเด็ก	

เรื่องที่ 4 ชิค ดาเวด

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	เพิ่มชื่อเรื่องให้ครบ 4 ภาษา เรื่องลำดับ ภาษามลายู ไทย อาหรับ และอังกฤษ	
4	ให้ปรับคอ ดวงตา อูสตาซ และนักเรียนให้ดูเป็นธรรมชาติสมกับความจริง	
6	ให้เพิ่มบ้านของชาวบ้านด้วย เป็นกระท่อม คล้ายกับสมัยโบราณ	
8	ให้เพิ่มบ้านของชาวบ้านด้วย	
10	ให้เพิ่มภาพหนังสือบางๆ กองไว้ข้างๆ	
14	ให้เปลี่ยนกางเกงเป็นผ้าโสร่ง แล้วให้เปลี่ยนมือรับสลามเป็นมือขวาแทน	
16	ให้ใช้รูปที่ 14 แต่ให้เปลี่ยนอิริยาบถ	
18	ให้เพิ่มรูปคนกำลังเดินเข้าออกมัสยิด และให้เพิ่มรูปคนกำลังนั่งเป็นกลุ่มวงกลม คล้ายทำฮาลาเกาะฮ์ และให้เปลี่ยนเป็นเสื้อโตะ	ไม่ใช่อยู่คนเดียวโดดๆ
20	ให้ใช้รูปหน้าที่ 18 แต่เปลี่ยนอิริยาบถ	
22	ให้เปลี่ยนอิริยาบถ ให้ใส่เสื้อโตะ ปรับขณะของภาพให้เล็กลง	
24	ปรับภาพกะบะห์ให้เล็กลง แล้วให้เพิ่มผ้าพันหัว ชัรบาน โดยให้แบ่งภาพเป็น 3 ส่วน กำลังศึกษา สอนหนังสือ และเขียนตำรา	
26	ให้เพิ่มผ้าชัรบานบนหัว เพิ่มบ้านหรือ เปลี่ยนอิริยาบถให้แตกต่างกับภาพที่ผ่านมา	
28	เพิ่มภาพคนเดินข้างๆมัสยิด	ไม่ใช่อยู่คนเดียวโดดๆ
30	ปรับเปลี่ยนอิริยาบถ	ซ้ำกับภาพที่ 24
32	ปรับเปลี่ยนรูปให้มีอิริยาบถที่หลากหลาย	ภาพล่างซ้ำกับภาพที่ 24
34	ปรับเปลี่ยนอิริยาบถ และให้มีเพิ่มตัวหนังสือที่กำลังเขียนด้วย	ภาพล่างซ้ำกับภาพที่ 24
36	ให้เปลี่ยนชื่อหนังสือภาษามลายู เป็นอักษร ยาวีแทน	
38	ปรับเปลี่ยนอิริยาบถ และเปลี่ยนชื่อหนังสือเป็นอักษรยาวี	ซ้ำกับภาพที่ 24
40	ปรับเปลี่ยนรูปใหม่เพื่อความแตกต่างกัน และเปลี่ยนชื่อหนังสือเป็นอักษรยาวี	ซ้ำกับภาพที่ 24
42	เปลี่ยนชื่อหนังสือเป็นอักษรยาวี	ภาพหนังสือทุกภาพซ้ำกันหมด
44	ปรับเปลี่ยนภาพใหม่ และหนังสือด้วย เปลี่ยนชื่อหนังสือเป็นอักษรยาวี	ภาพหนังสือทุกภาพซ้ำกันหมด
46	ชื่อหนังสือควรสอดคล้องกับเนื้อหา	ภาพหนังสือทุกภาพซ้ำกันหมด
48	เปลี่ยนภาพใหม่ เป็นภาพกำลังแปลหนังสือ ชื่อหนังสือควรสอดคล้องกับเนื้อหา	ภาพหนังสือทุกภาพซ้ำ

		กันหมด
52	เพิ่มบ้านคนเข้าไปด้วย	

เรื่องที่ 5 ปัตตานีดารุสสลาม

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	ให้เพิ่มชื่อให้ครบ 4 ภาษา มลายู ไทย อาหรับ อังกฤษ	
2	ที่ป้ายให้เพิ่มภาษาอาหรับ	
6	ปรับป้ายให้เล็กลงและให้เพิ่มภาษาอาหรับ	
20	ให้เพิ่มฉากห้อง และปรับอิริยาบถ	
22	เปลี่ยนรูปใหม่	ซ้ำกับภาพหน้าที่ 1-2
24	เปลี่ยนรูปใหม่	ซ้ำกับภาพที่ 4
32	เปลี่ยนรูป ราชีนี หญิงให้อยู่ในกรอบ และให้เขียนได้รูป ชื่อราชีนี การแต่งกายของราชีนี ให้เหมือนกับราชีนีกลั่นตัน (เหมือนกับรูปของ ราชวงศ์จักรี รัชการที่ 1-9)	

เรื่องที่ 6 มักระฮัล-มุกัรรามะฮุ

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	ให้เพิ่มภาษาอาหรับ และให้เรียงตามลำดับ ภาษา	
2	ให้ใช้รูปนคร มักระห์ เป็นรูปสมัยโบราณ	ให้โหลดทางอินเทอร์เน็ต
4	เพิ่มภาพใหม่ อีกภาพหนึ่ง	
6	ให้ตัดภาพนี้ออก และให้ใช้ แผนที่นครมักระห์	ให้โหลดทางอินเทอร์เน็ต
16	ให้รับเปลี่ยนภาพ โดยใช้ศิลป์ในการวาง	
18	ให้ปรับเปลี่ยนเป็นภาพคนกำลังขอดูอา ที่กะบะห์พร้อมกับชุมภาพด้วย	
20	ให้เปลี่ยนเป็นรูปคนกำลังตอวาฟ ซิเย์ และกำลังกุ่มูบต่อวาฟ	
22	ให้ใช้รูปคนกำลังกุ่มูบหินดำ หรือสัมผัสหินดำ	
26	ให้ใช้รูปมากอมอิมรอสัม ด้านใน (ภาพที่เป็นรอยเท้า)	
28	ให้แทนรูปกะบะห์ที่เห็นภาพ ฮิจีร อิสมาแอล	
30	รูป ฮายารอล อัศวัด ไม่ต้องใส่	
34	ให้เปลี่ยนเป็นรูปอื่น สอดคล้องกับเนื้อหา	
36	ให้ตัดรูปล่างออก	

เรื่องที่ 7 สวรรค์ใต้ฟ้าท้ามารดา

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	ให้เพิ่มภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษ พร้อมกับเรียงลำดับด้วย	
2	ให้เพิ่มเกรภาพแสดงว่า เป็นพ่อ	
4	ให้เพิ่มรูปพ่อและลูกชายเข้าไปด้วย	
6-8	ให้ลูกมีการจูบพ่อแม่ด้วย	
10	ปรับเปลี่ยนรูปคนกำลังคว่ำ ให้ก้มลง ไม่ใช่เงยหน้าขึ้น	
12	ภาพพ่อแม่ให้อยู่ในเครื่องหมายบรรยาย และเปลี่ยนอิริยาบถให้นั่งแบบสบายๆ	
14	ให้ปรับเปลี่ยนรูปใหม่โดยให้แม่ โดยให้พ่อแม่ โอบกอดลูก	
16	ให้เปลี่ยนอิริยาบถรูปพ่อแม่ด้วย ให้มีภาพพ่อแม่ลูกนั่งบนโซฟาแล้วฟังการเล่าเรื่องจากพ่อแม่ ให้ภาพที่ออกมา สื่อถึงความอบอุ่น	ซ้ำ แถมไม่เข้าใจว่าพ่อกำลังยกมือทำอะไร
18	ภาพไม่สื่อความหมาย ให้เปลี่ยนเป็นภาพพ่อแม่กำลังนอนอยู่และลูกยกนมให้พ่อแม่ดื่มก่อน	
20	รูปเดียวกันแต่ให้มีการเปลี่ยนฉากและอิริยาบถ	
22	ให้เปลี่ยนเป็นภาพ ลูกกำลังกอดพ่อแม่ ทั้งนี้ให้ภาพที่ออกมานั้นดูแล้วอบอุ่น	

เรื่องที่ 8 ความสุข

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	ให้เปลี่ยนเสื้อ เป็นเสื้อดีโอบกลางอ	ให้ใส่เสื้อดีโอบกลางอ ทุกภาพ
8	ให้ปรับรูปคนดูแล้วเหมือนเป็นจริง และให้มีการเพิ่มตัวบุคคลที่หลากหลาย เช่น ชาวซาอุ ชาวซูดาน ชาวโมร็อกโก ฯลฯ	
10	ภาพต้องเปลี่ยนให้เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต เช่นภาพของคนกำลังทำงาน	ภาพไม่สื่อ
12	ต้องเปลี่ยนเป็นภาพคนอยู่ในชุมชน ที่ใช้ชีวิตตามวิถีชีวิตอย่างมีความสุข	
14	ฉากหลังให้เปลี่ยนเป็นมัสยิดอื่น	ทุกภาพที่มีฉากหลังเป็นมัสยิด ให้เปลี่ยนอย่างซ้ำซ้อน
24-26	ให้เปลี่ยนชื่ออัลกุรอาน เป็นภาษาอาหรับ และให้เปลี่ยนฉากหลังให้สว่าง ส่องแสง แล้วให้เปลี่ยนอิริยาบถอย่าให้อัล-กุรอาน ลอยค้างฟ้า	

เรื่องที่ 9 อุมมะฮ์ที่ประเสริฐ

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	ชื่อเรื่อง ให้มีเรียนภาษา มาเล ไทย อาหรับ อังกฤษ และให้เปลี่ยนตัวอักษร ภาษาอังกฤษ และภาษามาเลเป็นตัวใหญ่	
4	ให้มีการเพิ่มเครา และให้ปรับหน้าและดวงตามองที่สวยๆ มือให้ดูเป็นธรรมชาติ และให้เพิ่มรูปอ้อมเข้ามาไปด้วย และให้เพิ่มภาพสะพานเดาะห์	
2	รูปให้มีหน้าตาหวานและใส่เคราด้วย	
4	รูปให้มีหน้าตาหวานและใส่เคราด้วย	
6	รูปให้มีหน้าตาหวานและใส่เคราด้วย	
8	รูปให้มีหน้าตาหวานและใส่เคราด้วย	
10	ให้เปลี่ยนรูปใหม่ หรือเปลี่ยนอิริยาบถ	
12	รูปพอให้ปรับเปลี่ยนดูหวาน และให้ซูมให้เล็กลงนิดหนึ่งตามเหมาะสม	
14	ให้เพิ่มรูปพอเข้าด้วยพร้อมเปลี่ยนอิริยาบถ	
16	ให้ปรับเปลี่ยนรูปพอให้ดูหน้าหวานและเปลี่ยนอิริยาบถพร้อมเพิ่มฉากหลังเข้าด้วย เช่น ต้นไม้ บ้าน หรือสวน	

เรื่องที่ 10 ยาทิดีที่สุดในโลก

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	ชื่อเรื่อง ให้เรียนภาษา ด้วย มาเล ให้เปลี่ยนฟอนต์ เดียวกันหมด ไทย ใช้ฟอนต์ เดียวกัน รูปลูกให้เปลี่ยนมือกินยา เป็นมือขวา	
2	รูปแม่ที่หน้าตาต่าง ให้เปลี่ยนอิริยาบถ ดูเหมือนธรรมชาติ ส่วนหน้าตานั้นให้เพิ่ม บานกำลังเปิด	
4	ให้ปรับหน้ารูปคน และเปลี่ยนอิริยาบถกำลังถ่างหญ้า	
6	ปรับหน้าตาผู้ป่วยให้เป็นเด็กหน่อย ส่วนรูปพ่อนั้นให้เพิ่มเครา ส่วนรูปแม่ให้ใส่ ผ้าคลุมใหญ่	
8	รูปอามาล(ผู้ป่วย)ให้เปลี่ยนเป็นเด็กหน่อย เพิ่มเคราให้กับพ่อ หมอผู้หญิงให้ใส่ผ้า คลุมยาว และให้อ่านชื่อย	
10	รูปพอใส่หนวกรา แล้วเลื้อยแขนยาว	
14	เพิ่มรูปอีก 1 รูป	
16	ให้ใช้รูปหน้าปก แล้วเปลี่ยนอิริยาบถ	

18	ให้เปลี่ยนอิริยาบถและเพิ่มฉากหลัง	
20	ให้เพิ่มฉากเป็นฉากห้องนอน จากตะเข้เปิดประตูมานอนอยู่	
22	ให้เพิ่มคำ الله อยู่ในเครื่องหมาย และเปลี่ยนอิริยาบถคุณยายแสดงถึงความดีใจ	
24	ให้ใช้รูปหน้าที่ 22 แต่ให้เปลี่ยนรูปอามาลกำลังคุยกับยายอยู่บนบ้าน	
26	ให้ใช้รูปหน้าที่ 24 แต่ให้เปลี่ยนอิริยาบถ	
28	ให้เพิ่มคำว่า الله คำกล่าวของยายอยู่ในเครื่องหมาย 	

เรื่องที่ 11 ศาสดาฮุค

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	- ตัดคำว่าประวัติศาสตร์ออก - ให้ย่อภาษาไทย คำว่า ศาสดาฮุค ให้เล็กลง - ตัดคำว่า Sejarah ออก - คำว่า nabi ให้ให้เอ็นตัวใหญ่ Kam ให้ใช้เก ตัวใหญ่ - ตัวหนังสือภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษไม่เด่น	
2	ป้ายโรงเรียนให้เปลี่ยนชื่อ ให้ถูกต้องและเปลี่ยนฟอนต์	
4	เพิ่มฉากโรงเรียน และให้มีต้นไม้และให้เพิ่มภาพเด็กๆ หลายนคน	
10	ให้เปลี่ยนรูปเป็นรูปการเจาะภูเขา สำหรับสร้างบ้านเหมือนดึกเกทรี	
12	ให้เปลี่ยนคนที่หันหลังแล้วใส่เสื้อโตะและให้เห็นผู้เรียนด้วย	
14	ให้ใช้ภาพที่ 12 แต่ให้เปลี่ยนอิริยาบถ	
18	ให้เปลี่ยนภาพนบิสูดใส่เสื้อโตะ ทรงผมให้ดูดีสมกับนักดาอีย์ แล้วให้เป็นรูปที่หันหลัง	
20	ให้เปลี่ยนรูปนบิสูด	
22	ให้เปลี่ยนอิริยาบถและเพิ่มฉากหลังให้หลากหลาย	
26	ให้ใช้ภาพที่ 24 แต่ให้เปลี่ยนอิริยาบถ	
28	ให้เพิ่มรูป	
32	ให้เพิ่มรูปคนให้มากกว่านี้	
34	ให้เพิ่มรูปคนให้มากกว่านี้	
36	ให้เพิ่มฉากห้องเรียน และให้มีนักเรียนในห้องด้วย	
	ภาพการจัดห้องเรียนให้จัดเป็นตัว U	หมายเหตุ

เรื่องที่ 12 ฮาลาล

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	เรียงลำดับภาษา ด้วย	
2	طعام حلال ให้เปลี่ยน طعام حلال	
2	ให้เปลี่ยนเป็นผ้าคลุมใหญ่และคลุมมณฑล	
12	ให้เปลี่ยนรูปพนักงานเสิร์ฟให้เป็นผู้หญิง	
14	เปลี่ยนพนักงานเสิร์ฟและให้เปลี่ยนอริยาบถ	
18	ใช้รูปเดิมได้ แต่เปลี่ยนอริยาบถ	
20	ใช้รูปเดิมได้ แต่เปลี่ยนอริยาบถ	
24	เปลี่ยนเป็นอาหารคาว,หวาน,เครื่องดื่ม	
26	ให้เป็นภาพของบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป หมั่นฝรั่ง เครื่องดื่ม อาหารคบเคี้ยว ประเภทเบคอน เนื้อหมูตรงน้องให้ใหญ่ ,ซูปกระดูค คะนอร์	
28	ให้เหมือนหน้าที่ 26 แต่ให้มีความหลากหลายหน่อย	
30	ให้มีอาหารฮาลาลหลากหลาย ซึ่งจำเป็นต้องมีภาพครุชชีนั้บ กำลังสนทนากับ ครูสุซาดา	
32	ใช้ภาพที่ 30 แต่ให้เปลี่ยนชนิดอาหารและอริยาบถมีครูทั้งสองกำลังสนทนา ด้วย	
34	เพิ่มรูปครุชชีนั้บและครูสุซาดากำลังคุยและมีอาหารฮาลาลที่หลากหลาย	
34	ให้เพิ่มภาพฮารอมอย่างอื่นที่ไม่ใช่อาหาร เช่น ภาพการแต่งกาย ประเภทภาพ คลุมเล็ก กางเกงรัดรูป เป็นต้น การเล่นเกม การอยู่ 2 ต่อ 2 ระหว่างหญิงชาย การเล่นการพนัน การซื้อลอตเตอรี่	

เรื่องที่ 13 สวนดอกไม้

หน้า	รายละเอียด	หมายเหตุ
ปก	ให้เปลี่ยนฟอน ภาษาอังกฤษ เป็นรูปแบบหน้ารับ	
12	เพิ่มดอกไม้โอเล็ดสีม่วง น้ำเงิน	
14	เพิ่มดอกไม้ที่ติด กับต้นไม้ใหญ่ให้เปลี่ยนเป็นแขวน	
16	เพิ่มมือ และสีเสื้อให้เป็นสีชมพู	
18	เพิ่มผีเสื้อหลากสี และคุณธรรมชาติ	
20	เปลี่ยนรูปแมงปอ ให้ดูสวยเหมือนความจริง ธรรมชาติ	

เรื่องที่ 14 วิทยุอาฆาตลอส

หน้า	เรื่องที่ดองเก้
1.	ดองเพิ่มภาษาอังกฤษ
8.	คนท่ละหมาดอย่าให้หันไปทางท่คนอยู่ ฝ่าละหมาดควรเป็นสองขึ้น
10.	รูปอาฆาตละหะท่ดองมีฝ่าคลุมด้วย ขาของพ่อแม่ดองมีด้วย
12.	กรณาลเปลี่ยนอริยาบถ กลัวซ้ำกับภาพท่ 10
16.	เปลี่ยนอริยาบถโดยเฉพาะมือ
17.	อย่าใส่ธงชาติเพราะเป็นกรณีศึกษาจากต่างประเทศ แล้วในจินตนาการช่วยใส่คนหรือนักเรียนท่ไม่สวมหญาบด้วย
20.	เปลี่ยนอริยาบถภายในภาพ
22.	ดองใส่ฝ่าคลุมด้วย แล้วมีเด็กต่างศาสนิกท่ไม่สวมฝ่าคลุมด้วย
24.	สถานท่ควรท่จะอยู่ในห้องนอน เพราะในเนื้อเรื่องเป็นการเล่าก่อนนอน
26.	สถานท่ควรท่จะอยู่ในห้องนอน เพราะในเนื้อเรื่องเป็นการเล่าก่อนนอน
30.	รูปเด็กนักเรียนรูปทรงให้ผอมลง เปรี้ยว และครูใหญ่ควรท่จะเป็นผู้ชาย
32.	ควรเสมอต้นเสมอปลายในการให้รางวัล ท่จะดองมีอาฆาตละหะท่อยู่ด้วย
34.	ควรเสมอต้นเสมอปลายในการให้รางวัล ท่จะดองมีอาฆาตละหะท่อยู่ด้วย
40.	ฉากทุกฉากในเนื้อเรื่อง ดองเป็นการเล่าขณะฉากอยู่บนเตียง ฉากภายในห้องนอนนั้นบางท่จะดองอยู่และไกล
42.	ฉากทุกฉากในเนื้อเรื่อง ดองเป็นการเล่าขณะฉากอยู่บนเตียง ฉากภายในห้องนอนนั้นบางท่จะดองอยู่และไกล
44.	ควรท่จะมีตัวอักษรที่เป็นหนังสือเป็นภาษาอาหรับบ้าง
48.	ควรจะอยู่บนที่นอนด้วย
52.	ตกคำว่าเด็กหญิง

ภาคผนวก จ

บันทึกภาพการจัดกิจกรรม

ทีมวิจัยประชุมวางแผนการดำเนินงาน

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

เวทีระดมปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ใช้ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ
จากตัวแทนกลุ่มผู้เรียน

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้"

เวทีระดมปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ใช้ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านจาก
ตัวแทนกลุ่ม
ผู้สอน

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้"

เวทีระดมปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ใช้ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ
จากตัวแทนกลุ่มกลุ่มผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

นักวิจัย ตัวแทนชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสรุปประเด็น และ ความต้องการ

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

บรรยากาศการประชุมของทีมวิจัย

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพจนานุกรมสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

บรรยากาศการประชุมของทีมวิจัย

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพจนานุกรมสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

กิจกรรมทดสอบหาประสิทธิภาพ หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ

ปฏิบัติการทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาภาษามลายู มอช.

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

ปฏิบัติการทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนดารุลอู
โถมินงบารู

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

ปฏิบัติการทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ในกลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเขาตูม

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพจนานุกรมสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

ปฏิบัติการทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ในกลุ่มครู ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้"

ประชุมปฏิบัติการ(Workshop) จากตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ไป
ใช้

รายงานโครงการวิจัย “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่3 จังหวัดชายแดนภาคใต้”

ประมวณภาพการจัดเวที่นำเสนอผลการวิจัย

ดร. อิสมาอีลตุตฟี จะปะกียา อธิการบดีมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาเปิดพิธี และบรรยายพิเศษในหัวข้อ
“ภาษาเพื่อพัฒนาอุมมะฮฺ (ประชาชาติ)”

เสวนาในหัวข้อ “ทิศทางการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ

รายงานโครงการวิจัย “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เรียนเพื่อพัฒนากิจกรรมสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้”

อาจารย์สุนทร ปิยะวสันต์ และคณะ นำเสนอผลการวิจัย

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาระบบส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพการสื่อสารในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้"

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการนำเสนอผลการวิจัย

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพจนานุกรมสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

ดร. อิสมาอีลลูตฟี จะปะกียา อธิการบดีมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา หัวหน้าโครงการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ และแขกจากต่างประเทศ เยี่ยมชมผลงานวิจัย

รายงานโครงการวิจัย “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้”

นิทรรศการนำเสนอผลการวิจัย

รายงานโครงการวิจัย “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพจนานุกรมสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้”

นักวิจัยเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ ทีมวิจัย กับ สกว.

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพหุภาษาสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพจนานุกรมสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้"

รายงานโครงการวิจัย "การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพจนานุกรมสำหรับผู้เริ่มเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"